

DIS TICARET REHBERİ

İçindekiler

İHRACAT PROSEDÜRLERİ	10
1. İHRACAT	11
1.1. BİR İŞLEMİN İHRACAT OLABİLMESİ İÇİN;	11
2. İHRACATÇI	11
2.1. NASIL İHRACATÇI OLUNUR?	11
2.3. İHRACATÇI BİRLİKLERİ	11
3. BİR İHRACAT İŞLEMİNDE İLİŞKİDE BULUNULAN KURUMLAR	12
4. İHRACAT ORGANİZASYONU	12
5. İHRACAT İŞLEMİNİN AŞAMALARI	12
5.1. Müşterinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma	12
5.1.1. Dikkat Noktaları	13
5.1.2. Kontrol Noktaları	13
5.2. Hazırlık Aşaması	13
5.2.1. Gerekli Belgelerin Hazırlanması	13
5.2.2. Dikkat Noktaları	13
5.2.3. Kontrol Noktaları	14
5.3. GÜMRÜK VE LOJİSTİK İŞLETMELERİ	14
5.3.1. Dikkat Noktaları	14
5.3.2. Kontrol Noktaları	14
5.4. İHRACAT SONRASI İŞLEMLER	14
5.4.1. Dikkat Noktaları	15
5.4.2. Kontrol Noktaları	15
6. İHRACATTA İZLEYECEĞİNİZ PROSEDÜRLER	15
6.1. İhraç Edeceğiniz Ürüne Göre	15
6.1.1. İhracatta Zorunlu Uygulamada Bulunan Standartlar	15
6.1.2. Uluslararası Orijin Ve Bitki Sağlık Sertifikası	15
6.1.3. Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası	15
6.1.4. Analiz Raporu Gerektiren Ürünler	16
6.1.5. İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi - Ön İzni Veren Kuruluş	16
6.1.6. İhracı Yasak Mallar Listesi	16
6.1.7. Ürüne Göre Alınması Gereken Belgeler	16
6.2. İHRACAT YAPACAĞINIZ ÜLKEYE GÖRE	17

6.2.1.	GÜMRÜK BİRLİĞİ ÜYESİ ÜLKELER	17
6.2.2.	ATR DOLAŞIM BELGESİ.....	17
6.2.3.	EFTA ÜYESİ ÜLKELER	18
6.2.4.	EUR 1 DOLAŞIM BELGESİ.....	18
6.2.5.	SERBEST TİCARET ANLAŞMASI YAPILAN ÜLKELER	18
6.2.6.	GENELLEŞTİRİLMİŞ TERCİHLER SİSTEMİ (GSP) KAPSAMINDA TÜRKİYE'YE TAVİZ TANIYAN ÜLKELERE İHRACAT ..	18
6.3.	İHRACAT ŞEKLİNE GÖRE	19
6.3.1.	İhracat Şekilleri	19
6.3.2.	Serbest İhracat.....	19
6.3.3.	Kayda Bağlı İhracat.....	19
6.3.3.1.	Kayda Bağlı İhracat Listesi	19
6.3.4.	Serbest Bölgelere İhracat.....	20
6.3.5.	Bedelsiz İhracat.....	20
6.3.6.	Transit Ticaret	20
7.	İHRACAT DENETİMLERİ	20
8.	İHRACATTA KATMA DEĞER VERGİSİ (KDV) İADESİ.....	21
9.	ÖZEL FATURA	21
10.	İHRACAT SONRASI YÜKÜMLÜLÜKLER.....	21
11.	İHRACATTA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR	21
	İTHALAT PROSEDÜRLERİ	22
12.	BİR İŞLEMİN İTHALAT OLABİLMESİ İÇİN;.....	23
13.	İTHALİ BELLİ KURUM VE KURULUŞLARA BIRAKILAN MADDELER.....	23
14.	GÜMRÜK MEVZUATINA UYGUN İŞLEM YAPILMASI.....	23
15.	NASIL İTHALATÇI OLUNUR?	24
16.	BİR İTHALAT İŞLEMİNDE İLİŞKİDE BULUNULAN KURUMLAR	24
17.	İTHALATTA ORGANİZASYON	24
18.	İTHALAT İŞLEMİNİN AŞAMALARI	24
18.1.	TEDARİKÇİNİN BULUNMASI VE DETAYLARDA ANLAŞMA	24
18.1.1.	İTHALATTAN ÖNCE YAPILMASI GEREKENLER	25
18.1.2.	BU ARAŞTIRMA SONUCUNDA;.....	25
18.1.3.	DİKKAT NOKTALARI	25
18.2.	HAZIRLIK AŞAMASI	25
18.3.	GÜMRÜK VE LOJİSTİK İŞLEMLERİ	25
18.3.1.	DİKKAT NOKTALARI	26
18.4.	İTHALAT SONRASI İŞLEMLER.....	27

18.4.1.	DİKKAT NOKTALARI	27
19.	AMBAR BEKLEME SÜRELERİ	27
20.	İTHALATTA HAKSIZ REKABET	27
20.1.	Damping.....	27
20.2.	Sübvansiyon	28
21.	GÜMRÜK UYGULAMASININ TEMELLERİ	28
21.1.	Gümrük Tarife Cetveli	28
21.2.	KIYMET	28
21.3.	MENŞE.....	29
21.3.1.	Tercihsiz Menşe	29
21.3.2.	Tercihli Menşe.....	29
21.4.	GÜMRÜKÇE ONAYLANMIŞ İŞLEM VE KULLANIM.....	29
21.4.1.	Gümrük Rejimleri.....	29
22.	İTHALAT ÇEŞİTLERİ	29
22.1.	KAT'İ İTHALAT (SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ).....	29
22.2.	DAHİLDE İŞLEME İZİN REJİM KAPSAMINDA YAPILAN İTHALAT	30
22.3.	GEÇİCİ İTHALAT	30
22.4.	G.K. 128 MADDESİ KAPSAMINDA YAPILAN İTHALAT	30
22.5.	YATIRIM TEŞVİK BELGELİ İTHALAT	31
22.6.	GERİ GELEN EŞYA	31
22.7.	TAMİR AMAÇLI İTHALAT	31
22.8.	TRANSİT TİCARET	32
22.9.	BEDELSİZ İTHALAT	32
22.9.1.	BEDELSİZ İTHALAT EDİLEBİLECEK EŞYA LİSTESİ	32
23.	İTHALATTA ALINAN VERGİLER	33
23.1.	GÜMRÜK VERGİSİ	33
23.2.	KDV.....	33
23.3.	KDV Matrahı.....	33
23.4.	DAMGA VERGİSİ.....	33
23.5.	KKDF	33
23.6.	ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ.....	33
23.7.	ANTİDAMPİNG VERGİSİ.....	33
24.	İTHALATTA MALİYET GİDERLERİ.....	34
25.	DAHİLDE İŞLEME REJİMİ.....	34
25.1.	DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ	34

25.2.	DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ ÇEŞİTLERİ	34
25.2.1.	ŞARTLI MUAFİYET SİSTEMİ.....	34
25.3.	DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ İÇİN GEREKLİ EVRAKLAR	35
25.4.	Dahilde İşleme İzin Belgesinin Sağladığı Avantajlar nelerdir?	35
25.5.	DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGELERİNİN SÜRELERİ.....	35
25.6.	DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGELERİNİN KAPATILMASI.....	35
26.	ANTREPO REJİMİ	36
26.1.	ANTREPO ÇEŞİTLERİ	36
27.	SERBEST BÖLGELER.....	36
27.1.	Serbest Bölgelerin Kurulmasında ve İşletilmesindeki Temel Amaçlar	36
27.2.	SERBEST BÖLGELERİN İŞLEMLERİ.....	36
27.3.	Serbest Bölgelerde Sağlanan Teşvik ve Avantajlar	36
27.4.	Gümrük Vergisi	37
27.5.	Faaliyet Belgesi geçerlilik süresi.....	37
27.6.	Başka serbest bölgeye transfer.....	37
27.7.	Yatırımlarda limit yoktur	37
27.8.	İç pazara satış serbesttir	37
27.9.	Para birimi.....	37
27.10.	İhracatta kolaylık.....	37
27.11.	Depolama ücreti yoktur	38
28.	UZAKDOĞUDAN İTHALATLARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR	38
	DIŞ TİCARETTE ÖDEME YÖNTEMLERİ	39
29.	DIŞ TİCARETTE ÖDEME YÖNTEMLERİ	40
29.1.	Bu ödeme yöntemlerinin hangisinin kullanılacağı;.....	40
29.2.	ÖDEME YÖNTEMLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ.....	40
29.3.	PEŞİN ÖDEME.....	41
29.3.1.	PEŞİN ÖDEME İŞ AKIŞI.....	41
29.3.2.	Peşin Ödemenin İhracatçı Açısından Avantajları	42
29.3.3.	Peşin Ödemenin İthalatçı Açısından Riskleri.....	42
29.3.4.	Peşin Ödemede İthalatçı Risklerini Azaltma Yöntemleri.....	42
29.4.	MAL MUKABİLİ ÖDEME (CASH AGAINST GOODS)	42
29.4.1.	Mal Mukabili Ödeme İşleminin Aşamaları	42
29.4.2.	İhracatçılar Açısından Riskleri	43
29.4.3.	İthalatçılar Açısından Avantajları	43
29.5.	AKREDİTİF (LETTER OF CREDIT - L/C)	43

29.5.1.	Akreditif işleminde birbirinden farklı üç sözleşme vardır:.....	44
29.5.2.	Akreditif İşleminin Özellikleri.....	44
29.5.3.	AKREDİTİF İŞLEMİNİN TARAF LARI.....	44
	Amir (Applicant).....	44
	Amir Banka (Issuing Bank).....	44
	Akreditif Lehdarı (Beneficiary).....	44
	Muhabir Banka.....	45
29.5.4.	AKREDİTİF İŞLEMİNİN AŞAMALARI.....	45
29.5.5.	AKREDİTİF ÇEŞİTLERİ.....	46
29.5.5.1.	GÜVENCE TÜRÜNE GÖRE.....	46
	Kabilirucu, Dönülebilir (Revocable).....	46
	Gayrikabilirucu, Dönülemez (Irrevocable).....	46
29.5.5.2.	ÖDEME SORUMLULUĞUNA GÖRE.....	46
	Teyitsiz (Unconfirmed).....	46
	Teyitli (Confirmed).....	46
29.5.5.3.	ÖDEME ŞARTLARINA GÖRE.....	46
	Görüldüğünde ödemeli, Vesaik ibrazında ödemeli (Sight).....	46
	Vadeli (Deferred).....	47
29.5.5.4.	ÖZELLİKLİ AKREDİTİFLER.....	47
	Kırmızı Şartlı Akreditif (Red Clause).....	47
	Yeşil Şartlı akreditif (Green Clause).....	47
	Devredilir Akreditif (Transferrable).....	47
	Döner akreditif, Rotatif (Rotative).....	47
	Karşılıklı akreditifler (Back-to-Back).....	47
	Teminatlı (Stand-by).....	47
	Döner akreditif, Rotatif (Rotative).....	47
	Karşılıklı akreditifler (Back-to-Back).....	48
	Teminatlı (Stand-by).....	48
29.5.6.	AKREDİTİF MEKTUBUNDA BULUNAN BİLGİLER.....	48
29.5.7.	AKREDİTİF İŞLEMLERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	49
29.5.8.	AKREDİTİF İŞLEMLERİNDE GÖRÜNEN YAYGIN SORUNLAR.....	49
29.5.9.	EN ÇOK KARŞILAŞILAN REZERVLER.....	50
29.5.10.	Akreditifin İhracatçı Açısından Avantajları.....	50
29.5.11.	Akreditifin İhracatçı Açısından Riskleri.....	50
29.6.	VESAİK MUKABİLİ ÖDEME.....	50

(Cash Against Documents (CAD) – Documents Against Payments (D/P).....	50
29.6.1. Vesaik Mukabili İşlemin Tarafları	51
İhracatçı – Drawer:.....	51
İthalatçı - Drawee:.....	51
Tahsile Gönderen Banka – Muhabir Banka – Remitting Bank	51
Tahsil-İbraz Eden Banka – Amir Banka – Collecting- Presenting Bank.....	51
29.6.2. VESAİK MUKABİLİ İŞLEM AKIŞI	51
29.6.3. Vesaik Mukabili İşlemlerin İhracatçı Açısından Avantajları	51
29.6.4. Vesaik Mukabili İşlemlerin İhracatçı Açısından Riskleri	52
29.6.5. Vesaik Mukabili İşlemlerin İhracatçı Açısından Oluşan Riskleri Azaltma Yöntemleri	52
29.6.6. Vesaik Mukabili İşlemlerin İthalatçı Açısından Avantajları	52
29.6.7. Vesaik Mukabili İşlemlerin İthalatçı Açısından Riskleri	52
29.6.8. Vesaik Mukabili İşlemlerin İthalatçı Açısından Oluşan Riskleri Azaltma Yöntemleri	52
VESAİK MUKABİLİ İŞLEM AKIŞI	53
29.7. KABUL KREDİLİ ÖDEME (BY ACCEPTANCE)	53
29.7.1. KABUL KREDİLİ ÖDEME (BY ACCEPTANCE – BANK AVALISED).....	53
29.7.2. KABUL KREDİLİ ÖDEME	54
29.7.3. KABUL KREDİLİ ÖDEME İŞ AKIŞI	54
29.7.4. KABUL KREDİLİ İŞ AKIŞI ŞEMASI	54
29.7.5. Kabul Kredili Ödeme Yönteminin İhracatçı Açısından Avantajları	54
29.7.6. Kabul Kredili Ödeme Yönteminin İhracatçı Açısından Riskleri.....	55
DIŞ TİCARETTE TESLİM ŞEKİLLERİ	56
30. TESLİM ŞEKİLLERİ (INCOTERMS)	57
30.1. INCOTERMS'İN AMACI	57
30.2. INCOTERMSİN KAPSAMI	57
30.3. INCOTERMS 'IN TARİHİ GELİŞİMİ	57
30.4. INCOTERMS 2010.....	57
INCOTERMS 2010.....	58
30.5. SORUMLULUKLARINA GÖRE	58
30.6. TAŞIMA ŞEKLİNE GÖRE	59
30.6.1. Deniz Yolu	59
30.6.2. Karma Taşıma.....	59
30.6.3. EXW - İŞYERİNDE TESLİM (... olarak belirtilen yer)	59
30.6.4. FCA - Free Carrier - Belirlenen Yerde Taşımacıya Teslim	60
30.6.5. FAS – Free Alongside Ship - Gemi Doğrultusunda Teslim.....	61

30.6.6.	FOB - Free On Board - Gemi Bordasında Teslim	61
30.6.7.	CFR C&F CF CNF Cost and Freight - Mal Bedeli Ve Taşıma	62
30.6.8.	CIF -Cost, Insurance and Freight Mal Bedeli, Sigorta Ve Taşıma Bedeli	63
30.6.9.	CPT “Carriage Paid To....” – “Taşıma,.....'E Kadar Ödenmiş”	63
30.6.10.	CIP “Carriage And Insurance Paid To...” – “Sigorta Dahil Taşıma,....'E Ödenmiş”	64
30.6.11.	DAF - Delivered at Frontier - Sınırdaki Teslim(*)	65
30.6.12.	DES Delivered Ex Ship - Gemide Teslim (*)	65
30.6.13.	DEQ Delivered Ex Quay - Rıhtımda Teslim (*)	66
30.6.14.	DDU Delivered Duty Unpaid – Vergileri Ödenmemiş Teslim (*)	66
30.6.15.	DAT – Delivered At Terminal - Terminalde Teslim	67
30.6.16.	DAP – Delivered At Place	68
30.6.17.	DDP Delivered Duty Paid - Vergileri Ödenmiş Teslim	68
30.7.	SÖZLEŞMELERDE	68
	DIŞ TİCARETTE KULLANILAN BELGELER	69
31.	DIŞ TİCARET BELGELERİNİN KULLANIM AMACI	70
32.	DIŞ TİCARETTE KULLANILAN BELGELER	70
32.1.	FATURALAR	71
32.1.1.	Proforma Fatura	71
32.1.2.	Ticari Fatura – Commercial Invoice	71
32.1.3.	Konsolosluk Onaylı Fatura (Certified Invoice)	71
32.1.4.	Türkçe Fatura	71
32.1.5.	Özel Fatura	71
32.1.6.	Navlun Faturası (Freight Invoice)	72
32.1.7.	Ticari Faturalarda Bulunması Gereken Bilgiler	72
32.1.8.	Fatura Hazırlanırken Dikkat Edilecek Noktalar	72
32.2.	PAKETLEME BELGELERİ	72
32.2.1.	Çeki Listesi – Weight List	72
32.2.2.	Koli Listesi - Packing List	73
32.3.	SEVK BELGELERİ (KONŞİMENTOLAR)	73
32.4.	TAŞIMA BELGELERİ	73
32.4.1.	Deniz Yolu Konşimentosu (Bill of Lading)	73
32.4.2.	Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill)	73
32.4.3.	Demir Yolu Hamule Senedi (Rail Waybill)	74
32.4.4.	Kara Yolu Taşıma Senedi CMR	74
32.4.5.	Konşimentoda Bulunması Gereken Zorunlu Unsurlar	74

32.4.6.	Taşıma Belgelerinde Dikkat Edilecek Hususlar	74
32.5.	SERBEST DOLAŞIM BELGELERİ	75
32.5.1.	ATR Dolaşım Belgesi.....	75
Gümrük Birliğine Üye Ülkeler		75
32.5.2.	EUR-1 Belgesi	75
32.5.3.	Serbest Ticaret Anlaşması Yaptığımız Ülkeler	75
32.5.4.	MENŞEİ ŞAHADETNAMESİ	76
32.5.5.	FORM A	76
32.5.6.	Menşe Şahadetnamesinde Bulunması Gereken Bilgiler	76
33.	ÜRÜNE GÖRE İSTENEN BELGELER.....	77
33.1.	CE Belgesi	77
33.1.1.	CE İşaretleri Taşınması Zorunlu Ürün Grupları.....	78
33.2.	Kontrol Belgesi	78
33.3.	Uygunluk Belgesi.....	78
33.4.	Bitki Sağlık Sertifikası	79
33.5.	Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası	79
33.6.	Ekspertiz Raporu	79
33.7.	İthal Lisansı.....	79
33.8.	Gözetim Belgesi	79
33.9.	Boycot/Kara Liste Sertifikası (Boycott / Black List Certificate)	79
33.10.	Dokuma – Örme Kumaş-İplik Elyaf detay Beyanı (Woven Fabric Fiber Detail Sheet.....	79
33.11.	Garanti Belgesi	80
33.12.	Koşer Sertifikası.....	80
33.13.	Radyasyon Belgesi.....	80
34.	DİĞER BELGELER	81
34.1.	Gümrük Beyannamesi.....	81
34.2.	A.T.A. Karneleri	81
34.3.	Sigorta Belgesi.....	81
34.4.	Polçe (Bill Of Exchange/Draft).....	82
34.5.	Banka Transfer Dekontu	82
34.6.	KKDF Dekontu	82

İHRACAT PROSEDÜRLERİ

1. İHRACAT

Bir malın veya değerin yrrllkteki ihracat ve gümrük mevzuatına uygun Şekilde fiili olarak yurtdışı edilmesi ve kambiyo mevzuatına göre bedelinin yurda getirilmesidir.

1.1. BİR İŞLEMİN İHRACAT OLABİLMESİ İÇİN;

- İhracat Mevzuatı'na uygun işlem yapılmalıdır.
- İhracatı serbest bir malın ihracata konu olması
- Gerekli dokümanların ilgili yerlerden onaylı olarak hazırlanması
- Gümrük Mevzuatına uygun işlem yapılması
- Mallar ve dokümanlar gümrüğe arz edilmeli
- Gümrük idaresi tarafından istenen ilave belge ve bilgi sunulmalı
- Kambiyo mevzuatına uygun işlem yapılmalıdır.
- Bedelinin bankalar aracılığıyla ya da elden getirilmesi

2. İHRACATÇI

- İhraç edeceği mala göre ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine ye olan, vergi numarasına sahip gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kiŐilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanınan ortaklıklardır.
- İhracatçı olmak için herhangi bir belge veya izin sertifikası sahibi olmak gerekmemektedir.
- İhraç edilecek ürünle ilgili ihracatçı birliğine (İhraç edeceği ürüne göre, Türkiye'de 22 madde birliği bazında örgütlenmiŐ 58 ihracatçı birliğinden birine ye olduğunda ihracatçı niteliği kazanmıŐ olur ve ihracat yapabilir.) ye olmaları gerekmektedir.
- Bu çerçevede ihracat yapmak için İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'ne ye olmak isteyenlerden, Ticaret Sicil Gazetesi ve tek vergi numarası sahibi olduğunu tevsik eden belgeler ve noterden tasdikli imza sirkülerleri istenmektedir.
- yelik işlemini gerçekleŐtirenler İhracat Yönetmeliği ve uygulama Tebliğlerine uygun olarak ihracatlarını gerçekleŐtirmektedir.

2.1. NASIL İHRACATÇI OLUNUR?

- Gerçek usulde vergiye tabi (Tek vergi numarası sahibi) gerçek ve tüzel kişiler,
- Esnaf ve sanatkr odalarına kayıtlı olup, üretim faaliyetlerinde bulunan esnaf ve sanatkrlar
- Bu niteliklere haiz gerçek ve tüzel kişiler hazırlıklarını tamamlayarak, ihraç edeceği ürüne göre, Türkiye'de 22 madde birliği bazında örgütlenmiŐ 58 İhracatçı Birliği'nden birine ye olduğunda ihracatçı niteliği kazanmıŐ olur ve ihracat yapabilir.

2.3. İHRACATÇI BİRLİKLERİ

- Akdeniz İhracatçı Birlikleri
- Antalya İhracatçı Birlikleri
- Denizli Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği
- Doğu Anadolu İhracatçı Birlikleri
- Doğu Karadeniz İhracatçı Birlikleri
- Ege İhracatçı Birlikleri
- Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri
- Karadeniz İhracatçı Birlikleri

- Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçı Birlikleri
- Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri
- Uludağ İhracatçı Birlikleri
- İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri
- İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri
- İstanbul İhracatçı Birlikleri

3. BİR İHRACAT İŞLEMİNDE İLİŞKİDE BULUNULAN KURUMLAR

- Müşteri Firma
- Gümrük Müşaviri Firması
- Nakliye Firması
- Bankalar
- Dış Ticaret Müsteşarlığı
- İhracatçı Birlikleri
- İhracat Yapılan Gümrük İdaresi
- Ticaret Odası
- Ürüne, Ülkeye Göre İstenen Belgeyi Düzenleyen Kurumlar
- (DTM, Tarım İl Md. TSE, Konsolosluklar, Gözetim Firmaları)
- Vergi Daireleri
- İç Nakliye Firması
- Firma İçi Departmanlar (Üretim, Pazarlama, Finans, Lojistik, Satınalma)

4. İHRACAT ORGANİZASYONU

- Müşteri
- Üretim
- Lojistik
- Gümrük

5. İHRACAT İŞLEMİNİN AŞAMALARI

1. Müşterinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma
2. Hazırlık Aşaması
3. Gümrük ve Lojistik İşlemleri
4. İhracat Sonrası İşlemler

5.1. Müşterinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma

- Müşterinin bulunması
- Satış detaylarının görüşülmesi ve numune teyidinin alınması
- Fiyat, ödeme şekli ve termin konularında mutabakat
- Satış ile ilgili yazılı satış teyidi veya satış sözleşmesinin yapılması
- Ödeme şekli ile ilgili olarak; peşin veya akreditif ise alıcının gerekli adımları atmasının beklenmesi, banka garantisi alınacaksa alıcının garantiyi bankamıza ulaştırması
- Müşterinin kendi ülkesinde malın ithalatını yapmak için gerekli evrakların neler olduğunu öğrenip hazırlamak

5.1.1. Dikkat Noktaları

- Müşterinin istediği ürünle ilgili detayların tam olarak anlaşılması ve üretim departmanına doğru olarak aktarılması Müşteriyle ortak bir sipariş takip sistemi kurulması
- Yapılan anlaşmanın sözleşmeye dökülmesi
- Ödeme garantisinin alınması
- Ödeme yönteminin akreditif olması durumunda şartların iyi analiz edilmesi ve yerine getirilemeyecek şartlar varsa ithalatçıya bildirilmesi

5.1.2. Kontrol Noktaları

- Malın Cinsi, Miktarı, Kalitesi vb.
- Ödeme Yöntemi
- Teslim Şekli
- Sözleşme Şartları
- Akreditif Koşulları
- Müşteri Güvenilirliği

5.2. Hazırlık Aşaması

- Alınan siparişin üretilmesi için gereken hammadde, yedek parça, aksesuarın vb. temini
- Ürünün üretilmesi
- Üretim sonuçları hakkında alıcı ile mutabakat
- Ambalajlama depolama
- Yükleme tarafımıza aitse lojistik firmasının seçilip nakliye rezervasyonunun yapılması, müşteriye ait ise nakliyecinin bilgisinin alınıp iletişime geçilerek ürünlerin aldırılması

5.2.1. Gerekli Belgelerin Hazırlanması

1. Paketleme Belgesi: Çeki Listesi - Firma tarafından hazırlanır
2. Fatura (Invoice, Türkçe Fatura) - Firma tarafından hazırlanır
3. Konşimento – Nakliyecinin firma tarafından hazırlanır
4. ATR, EUR 1 veya Menşe Şahadetnamesi, Sağlık Sertifikası, Kontrol Belgesi, vb.
Firma + Gümrük Firması tarafından hazırlanır
  - ❖ Evraklar hazır olduğunda aşağıdaki sıraya göre faksla ya da maille gönderilir
  - ❖ Gümrükleme Firmasına - Invoice, Türkçe Fatura, Çeki Listesi, Gümrükleme Talimatı
  - ❖ Lojistik Firmasına - Konşimento Talimatı, Packing List
  - ❖ İthalatçı Firmaya - Invoice, Packing List

5.2.2. Dikkat Noktaları

- Üretim bittikten sonra kalite kontrolün mutlaka yapılması
- Ürünün ambalajı üzerine gerekli işaretlerin konulması
- Ürünün brüt ve net kilosu ile kap adedinin doğru alınması
- Vesaiklerin hazırlanan mallara göre hazırlanması
- Gümrükleme Talimatı, Konşimento Talimatı ve vesaikler arasındaki uyuma dikkat
- Gümrükçü ve nakliyecinin zamanında ve doğru olarak bilgilendirilmesi
- Nakliye organizasyonu bize aitse zamanında yapılması, alanında uzman nakliyecilerle çalışılması
- Nakliye organizasyonu alıcıya aitse nakliyecinin bilgisinin önceden alınarak iletişime geçilmesi
- Nakliyecinin ile malın kapladığı alan konusunda teyitleşme

5.2.3. Kontrol Noktaları

- Ürün Kontrolü
- Ambalaj, Kap Sayısı, Kilo Kontrolü,
- Belge Kontrolü
- Lojistik Organizasyon Kontrolü
- Gümrük Organizasyon Kontrolü

5.3. GÜMRÜK VE LOJİSTİK İŞLEMLERİ

- Gümrük firmasında gümrük beyannamesinin yazılması ve E-Beyanname kanalı ile tescili
- Malın gönderildiği ülkeye göre Ticaret Odasından Serbest Dolaşım Belgesinin Temini
- Ürünle ilgili alınması gereken belgeler varsa alınması
- İlgili Birlik onayının yapılması
- Gümrük Beyannamesi ve diğer evrakların ilgili gümrüğe getirilerek onaylanması
- Malların nakliyeciyeye teslim edilmesi ve malların gümrük sahasına getirilmesi
- Malların muayenesi kontrolü ve tespiti
  - Sarı hat ise sadece belge kontrolü
  - Kırmızı hat ise fiziki kontrol
  - Mavi Hat ise hızlı belge kontrolü
- İhracat evrakları ve beyannamenin taşıyıcı firmaya teslimi
- Taşıyıcı firma tarafından çıkış özet beyanın verilmesi
- Görevli gümrük memuru tarafından ihracat eşyasını taşıyacak aracın kontrolü, kurşun mühürle kapatılması ve aracın hareket etmesi
- Malların sınır kapısından çıkışı ve ilgili gümrüğün beyannameyi kapatarak çıkış teyidi vermesi

5.3.1. Dikkat Noktaları

- Gümrükçü ve nakliyecinin birbirlerinden haberdar olması ve doğru bilgilendirilmelerini sağlama
- Gümrükçü ve nakliyecinin hazırlanacak belgelerle ilgili gerekli bilgilerin verilmesi ve kontrolü
- Malların gümrüğe zamanında gitmesini sağlama
- Hassas mallarda yüklemeden önce ve yükleme esnasında malların fotoğraflarının çekilmesi ve olası bir sorunda elde kanıtın olması

5.3.2. Kontrol Noktaları

- Gümrük Müşaviri – Nakliye Firması Organizasyonu Kontrolü
- Beyanname Kontrolü
- Belgelendirme Kontrolü

5.4. İHRACAT SONRASI İŞLEMLER

- Mal bedelinin yurtiçine getirilmesi
- İhracat ile ilgili olarak Eximbank kredisi kullanılmış, KOSGEB desteği alınmış ya da Dahilde İşleme Rejiminden faydalanılmışsa taahhüdün kapatılması
- KDV işlemlerinin yapılması (iade-mahsup)

5.4.1. Dikkat Noktaları

- Geçici ithalata konu bir eşya ihraç edilmişse mutlaka gümrükçünün bilgilendirilmesi
- DİİB kullanılmışsa kapamasının yapılması
- Kredi kullanılmışsa kapamasının yapılması

5.4.2. Kontrol Noktaları

- Geçici İthalatlı İhracatların Kontrolü
- Teşvik Kapama Kontrolü
- Vergi İadesi Kontrolü

6. İHRACATTA İZLEYECEĞİNİZ PROSEDÜRLER

- İhraç Edeceğiniz Ürüne
- İhracatı Yapacağınız Ülkeye
- İhracat Şekline göre değişmektedir.

6.1. İhraç Edeceğiniz Ürüne Göre

- İhracatta Zorunlu Uygulamada Bulunan Standartlar
- Uluslararası Orijin Ve Bitki Sağlık Sertifikası
- Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası
- Analiz Raporu Gerektiren Ürünler
- İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi
- İhracı Yasak Mallar Listesi

6.1.1. İhracatta Zorunlu Uygulamada Bulunan Standartlar

İhraç konusu malların, yürürlükte olan denetim tüzükleri ile uygulamada bulunan zorunlu standartlara uygun bulunduğunu ve ihraç edilebilecek nitelikte olduklarını göstermek bakımından Dış Ticaret Müsteşarlığı, Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü'ne bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenlikleri'nden "Standart Kontrol Belgesi"nin temini gerekmektedir. Bu belgenin, ihracat sırasında ilgili Gümrüğe ibrazı zorunludur.

6.1.2. Uluslararası Orijin Ve Bitki Sağlık Sertifikası

Bitki ve bitkisel ürün ihracatçısının, satacağı ürünlerde hastalık, zararlı maddeler ve ilaç kalıntılarının bulunmadığını gösterir "Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası" adlı belgeyi temin etmesi gerekmektedir. Konu ile muhatap kurum, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Tarım İl Müdürlükleridir.

6.1.3. Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası

İhracatçıların canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatında, bu ürünlerin insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan temiz olduğunu gösterir "Sağlık Sertifikaları"ni temin etmeleri gerekmektedir. Canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ile ilgili yedi ayrı belge bulunmakta olup, her biri için de yetkili kurum Tarım İl Müdürlükleridir.

6.1.4. Analiz Raporu Gerektiren Ürünler

- Halı ekspertiz raporu
- Hediyeelik eşya ihracatında ekspertiz raporu
- Lületaşu pipo ihracatında ekspertiz raporu

6.1.5. İhracı Ön İzne Bağlı Mallar Listesi - Ön İzni Veren Kuruluş

- Harp, silah ve mühimmatı (Spor ve av tüfekleri hariç) Milli Savunma Bakanlığı
- Afyon ve haşhaş kellesi Sağlık Bakanlığı
- Uyuşturucu Maddeler Sağlık Bakanlığı
- Tehlikeli Atıklar Çevre Bakanlığı
- Yaban domuzu, kurt, çakal, tilki, sansar, porsuk ile yılanlar, kaplumbağa ve kertenkelelerin canlı ve cansız halde ve bunların tanınabilir parçaları ile bunlardan mamul konfeksiyon Orman Bakanlığı
- Gübreler (Kimyevi gübreler hariç) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Tohumlar (Orman ağacı tohumları hariç) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Su ürünlerinden su ürünleri avcılığını düzenleyen esaslar çerçevesinde avlanması yasak olan cins ve nitelikteki su ürünleri (sülükler dahil) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Yem Kanunu kapsamına giren yemler Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Zirai mücadele ilaç ve aletleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Veteriner ilaçları Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- İhracat amacıyla doğadan elde edilmesi kontenjanla veya başka herhangi bir kayıtla sınırlandırılan doğal çiçek soğanları Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Damızlık büyük ve küçükbaş hayvan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
- Şeker T. Şeker Fab. Gen. Müd.

6.1.6. İhracı Yasak Mallar Listesi

- Kültür ve tabiat varlıkları
- Hint keneviri
- Tütün tohumu ve fidesi
- Tiftik keçisi
- İhracı izne bağlı mallar listesinde yer alan türler hariç bütün av ve yaban hayvanları
- Ceviz, dut, kiraz, armut, erik, porsuk, dışbudak, karaağaç ve ıhlamur adlı ağaç türlerinin kütük, tomruk, kereste, kalas ve taslak olarak ihracı
- Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi ile bu sözleşmeye ait protokoller ve değişiklikler kapsamındaki ihracat
- İhracatı yasak olan doğal çiçek soğanları
- Odun ve odun kömürü
- Sığla (liquidambar orientalis)
- Yalankoz (pterocarya carpinifolia)
- Datça hurması (Phoenix the ophrasti crenter)
- Zeytin, incir, fındık, antep fıstığı, asma (sultani çekirdeksiz) fidanları

6.1.7. Ürüne Göre Alınması Gereken Belgeler

- Standart Kontrol Belgesi
- Analiz Raporu
- Bitki Sağlık Sertifikası
- Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası

- Zirai Karantina Belgesi
- Borsa Tescil Beyannamesi
- CE Belgesi
- Gözetim Belgesi

6.2. İHRACAT YAPACAĞINIZ ÜLKEYE GÖRE

- AB'ye üye ülkelere yapılacak ihracatta,
- EFTA ülkelerine (İsviçre, Norveç, İzlanda, Linchestein) ve serbest ticaret anlaşmaları
- Serbest Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılacak İhracatta,
- İki ve çok taraflı kredi anlaşmalarımızın bulunduğu ülkelere bu kapsamda yapılacak ihracatta,
- Genel Preferanslar Sistemi (GSP) kapsamında Türkiye'ye tavizli gümrük oranları uygulayan ülkelere yapılacak ihracatta,
- BM kararlarına göre ambargo uygulanan ülkelere ihracatta, (Libya'ya petrol ekipmanları ihracatı ambargo kapsamındadır)
- Tek taraflı olarak ambargo uygulanan ülkeler (Ermenistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi)
- Sınır ticaret merkezleri kapsamında yapılacak ihracat, düzenlenmesi gereken belgeler, müracaat edilecek kurum ve kuruluşlar ile işlemlerde izlenmesi gereken prosedürler değişebilmektedir.

6.2.1. GÜMRÜK BİRLİĞİ ÜYESİ ÜLKELER

6.2.2. ATR DOLAŞIM BELGESİ

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında protokol gereğince, ülkemizden Birliğe üye ülkelere ihraç edilen malların katma protokol hükümlerinde ve gerekli gümrük muafiyetinden yararlanılması için tanzim edilen belgedir.

Bu belge Birliğe üye ülkelere yapılan ihracat için düzenlenmektedir.

-Türkiye	- Portekiz
- Almanya	- Yunanistan
- Avusturya	- Polonya
- Belçika	- Çek Cumhuriyeti
- Danimarka	- Slovakya
- Finlandiya	- Macaristan
- Fransa	- Slovenya
- Hollanda	- Litvanya
- İngiltere	- Letonya
- İrlanda	- Estonya
- İspanya	- G.K. Rum K.
- İsveç	- Romanya
- İtalya	- Bulgaristan
- Malta	
- Lüksemburg	

6.2.3. EFTA ÜYESİ ÜLKELER

6.2.4. EUR 1 DOLAŞIM BELGESİ

EFTA ülkeleri için gümrük indirimi sağlayan serbest dolaşım belgesidir.

İhracatçı tarafından tanzim edilir. Ticaret odası ve gümrük tarafından onaylanır. Ürünlerde gümrük indirimi sağlar. Her iki gümrükte de kullanılır.

- İSVİÇRE
- İZLANDA
- NORVEÇ
- LINCHESTEIN

6.2.5. SERBEST TİCARET ANLAŞMASI YAPILAN ÜLKELER

- EFTA ÜLKELERİ (İSVİÇRE, İZLANDA, NORVEÇ, LINCHESTEIN)
- İSRAİL
- MAKEDONYA
- HIRVATİSTAN
- BOSNA VE HERSEK
- FAS
- FİLİSTİN
- TUNUS
- SURIYE
- MISIR
- ARNAVUTLUK
- SIRBİSTAN
- KARADAĞ
- ŞİLİ

6.2.6. GENELLEŞTİRİLMİŞ TERCİHLER SİSTEMİ (GSP) KAPSAMINDA TÜRKİYE'YE TAVİZ TANIYAN ÜLKELERE İHRACAT

- Genelleştirilmiş Preferanslar Sisteminin sağladığı tavizli gümrük oranlarından yararlanılması için preferans tanıyan ülkelere yapılacak ihracatta özel bir menşe şahadetnamesi düzenlenmesi gerekmektedir.
- Ülkemiz bu sistem çerçevesinde Avustralya, Kanada, Japonya, Yeni Zelanda, Rusya Federasyonu preferanslarından yararlanmaktadır.
- Tavizlerden yararlanılabilmesi için ihracatın ilgili ülkelere birine yapılması ve malın o ülkenin taviz tanıdığı GSP listesinde ismen yer alması gerekmektedir. Belgenin tanımında aranacak en önemli konu menşe kriteridir. 4 nüsha olarak eksiksiz ve usulüne uygun olarak doldurulan özel menşe şahadetnameleri odalarca beyan tasdiki işlemine tabi olmaktadır.

6.3. İHRACAT ŞEKLİNE GÖRE

6.3.1. İhracat Şekilleri

- Serbest İhracat
- Kayda Bağlı İhracat
- Serbest Bölgelere Yapılacak İhracat
- Bağlı Muamele ve Takas Yolu İle İhracat
- Ticari Kiralama Yolu İle İhracat
- Bedelsiz İhracat
- Transit Ticaret

6.3.2. Serbest İhracat

- Serbest ihracat, hiçbir merci veya kuruluşun müsaadesine veya tesciline bağlı olmaksızın yapılan ihracattır. Bu nedenle, ihracatçıların müsaadeye, lisans veya tescile tabi olmayan malları ihraç etmeleri için Serbest İhracat Beyannamesi düzenlemeleri yeterlidir.
- İhracatçılar, ihracatçı birliklerine onaylattıkları gümrük beyannamesi ile birlikte, ihracatın yapılacağı gümrük idaresine müracaat ederler

6.3.3. Kayda Bağlı İhracat

- Kayda bağlı ihracatta ihracatçılar, gümrük beyannamesi ile birlikte kayıt için ilgili ihracatçı birliklerine müracaat ederler. Birlikler onayladıkları gümrük beyannamelerine kayıt meşruhatı düşerek, gümrük idarelerine tevdi edilmek üzere ihracatçıya verirler.
- İhracatçılar, birliklerce kayıt meşruhatı düşülerek onaylanmış gümrük beyannamesi ile birlikte ihracatın yapılacağı gümrük idaresine müracaat ederler.
- İhracat Yönetmeliği 'nin ekinde Kayda Bağlı İhracat Listesi 23 madde halinde yer almaktadır.

6.3.3.1. Kayda Bağlı İhracat Listesi

- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu primi kesintisine tabi maddelerin ihracı
- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödeme yapılan maddelerin ihracı
- Ülkemizde kredi karşılığı kurulan tesislerin bedelinin malla geri ödenmesine ilişkin özel hesaplar çerçevesinde ihracat
- Ülkemiz ile Rusya Federasyonu arasındaki doğalgaz anlaşması çerçevesinde ihracat
- Ülkemiz ihraç ürünlerine miktar kısıtlaması uygulayan ülkelere yapılan kısıtlama kapsamındaki maddelerin ihracı
- Birleşmiş Milletler Kararları uyarınca ekonomik yaptırım uygulanan ülkelere ihracat
- 18.12.1994 tarih 22145 sayılı RG 'de yayımlanan Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin Ekolojik Metotlarla Üretilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında sertifikayı haiz mallar
- Meyan kökü
- Ham lületaşı ve taslak pipo

6.3.4. Serbest Bölgelere İhracat

- Serbest Bölgeler, bir ülkenin ulusal egemenlik sınırları dışında kalan, ülkedeki mali ve ekonomik alanlara yönelik devlet düzenlemelerinin tamamen ortadan kaldırıldığı veya kısmen uygulandığı bölgelerdir.
- Serbest bölgeler gümrük hattı dışında sayılırlar. Serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaret, dış ticaret rejimine tabidir. Serbest bölge ile diğer ülkeler ve serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmaz.
- Serbest bölgelere yapılacak ihracat, ihracat mevzuatı hükümlerine tabidir.

6.3.5. Bedelsiz İhracat

Bedellerinin yürürlükteki Kambiyo mevzuatı çerçevesinde yurda getirilmesi gerekli olmaksızın gerçekleştirilen ihracat şeklidir. Bedelsiz olarak ihraç edilebilecek mallar;

- Gerçek veya tüzel kişiler tarafından götürülen veya gönderilen hediyeler, miktarı ticari teamüllere uygun numuneler ile reklam ve tanıtım eşyaları,
- Daha önce usulüne uygun olarak ihraç edilmiş malların bedelsiz gönderilmesinin ticari örf ve adetlere uygun parçaları, fireleri ile garantili olarak ihraç edilen malların garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçaları,
- Yabancı misyon mensuplarının, Türkiye'de çalışan yabancıların, yurt dışına hane nakli suretiyle gidecek Türk vatandaşlarının, daimi veya geçici görevle yurt dışına giden kamu görevlilerinin, bu durumlarının ilgili mercilerce belgelenmesi şartıyla beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek eşya ve taşıtlar,
- Yurt dışında yerleşik tüzel kişiler, yabancı turistler ve yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri veya adlarına gönderilecek eşya ve taşıtlar,

Değeri 10.000 ABD dolarını aşmayanların bedelsiz ihraç talepleri, ilişkide yer alan Bedelsiz İhracat Formu doldurulmak suretiyle doğrudan gümrüklere yapılır.

Değeri 10.000 ABD dolarından fazla olanların bedelsiz ihraç talepleri, ilgili tebliğ ekinde yer alan "Bedelsiz İhracat Formu"ndan 3 nüsha doldurulmak suretiyle ilgili ihracatçı birliğine yapılır. İhracatçı birliği değeri 25.000 ABD Dolarına kadar olan bedelsiz ihraç taleplerini kendileri sonuçlandırır. 25.000 ABD Dolarının üzerindeki talepleri görüşleriyle birlikte Dış Ticaret Müsteşarlığı'na intikal ettirirler.

6.3.6. Transit Ticaret

Alış ve satış bedelleri arasında lehte fark esas olmak üzere, malların transit olarak veya doğrudan doğruya bir ülkeden başka bir ülkeye satılması şeklinde gerçekleşen ihracat türüdür. Özellikle serbest bölgelerdeki ticarete konu olan satış şekillerine alternatif teşkil eden bir ihracat şeklidir.

7. İHRACAT DENETİMLERİ

Yaş meyve ve sebze, bakliyat, bitkisel yağlar, pamuk ile kuru ve kurutulmuş meyvelerden oluşan, Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği ekinde yer alan 70 standart kapsamı tarımsal ürün, ihracatta zorunlu standart denetimine tabidir. Söz konusu maddelerin ihracatında, ihracatçı, ilgili "Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığı"na müracaat eder. Yapılan kontroller sonucunda, mal, standardına uygun bulunduğu takdirde, gümrüklere ibraz edilmek üzere, "Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığı" tarafından, ihracatçıya "Kontrol Belgesi" verilir.

Bu uygulamanın amacı, geleneksel tarım ürünlerimizin dış ülkelerdeki itibarını muhafaza etmek ve istikrarlı pazarlar yaratmaktır.

8. İHRACATTA KATMA DEĞER VERGİSİ (KDV) İADESİ

İhraç edilen malların üretimi amacıyla, hammadde ve diğer girdilerin tedariki esnasında ödenmiş olan Katma Değer Vergileri'nden, ihracatı ya da ihraç edilen malların imalatını yapan firmalar üzerinde kalan kısmı, ihracattan sonra ilgili firmalara iade edilmektedir.

9. ÖZEL FATURA

Özel fatura, Türkiye'de ikamet etmeyenlere döviz karşılığında Türkiye'de ikamet etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda Katma Değer Vergisi İhracat İstisnası İzin Belgesine sahip mükellefler tarafından yapılan ve ihracat istisnası uygulanan satışlarda kullanılan faturadır

10. İHRACAT SONRASI YÜKÜMLÜLÜKLER

- Mal bedeli tahsil edilmemişse bunu tahsil ederek bir bankaya veya özel finans kuruluşuna bozdurmak ve gerekli formaliteleri yerine getirerek kambiyo taahhüdünü kapatmak.
- İhracatla ilgili kredi taahhüdü söz konusu ise bunu kapatmak
- İhracatla ilgili Dahilde İşleme İzin Belgesi taahhüdü varsa bunu kapatmak.
- İhracat dolayısı ile bir KDV alacağı söz konusu ise bunu vergi dairelerinden geri istemek (KDV alacağının geri istemek cezai müeyyidesi olan bir yükümlülük değil firmanın kendi menfaatleri icabıdır.)
- İhracatçı firmalar, bu yükümlülüklerini yerine getirebilmek için ihracatta kullanılan bütün belgeleri; mevzuata uygun olarak, zamanlama ve tarih uyumu gözeterek, birbiri ile olan irtibatı gözeterek, eksiksiz ve doğru olarak tanzim etmelidir.

11. İHRACATTA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Fiyat, kalite, ödeme, teslim şekli/zamanı ve dokümanlarla ilgili alıcıdan mutlaka yazılı onay/belge alınması
- Tüm detayların ihracattan önce konuşulması ve yerine getirilemeyecek taahhütlerin yüklenilmemesi
- İlk ve büyük ihracatlarda banka garantisi alınmadan ya da ihracat sigortası yaptırılmadan üretime başlanmaması
- Akreditifli ihracatlarda tüm şartların iyi analiz edilmesi, gerekirse değişiklik istenmesi,
- Malların alıcı gümrüğünde görülmesinden sonra ödeme yapılacaksa nakliyeciyeye yazılı talimat verilmesi ve ödemededen sonra malların serbest bırakılması
- İhracat dokümanlarının çok dikkatli bir şekilde hazırlanması
- Navlunun alıcının ödeyeceği durumlarda alıcının nakliyeciyeye tercihini mutlaka bilmesi
- Bankaların muhabirlik ilişkisinin olmadığı ülkelere ihracatta çok dikkatli olunması
- Belgesi görülmeyen hiçbir işleme güvenilmemesi
- Alıcının konuşma ve yazışmalarından işlemlerin yönü hakkında bir bakış açısına sahip olunmaya çalışılması
- İhracatı yapılacak ürünün GTİP numarası tespit edilerek hangi belgelerin gerekli olduğunun öğrenilmesi

İTHALAT PROSEDÜRLERİ

12. BİR İŞLEMİN İTHALAT OLABİLMESİ İÇİN;

- İthalat Mevzuatı'na uygun işlem yapılmalıdır.
  - İthalatı serbest bir malın ihracata konu olması,
  - Gerekli dokümanların ilgili yerlerden onaylı olarak hazırlanması
- İthalatı Yasak Mallar
  - Esrar ve müstahzar afyon,
  - İpek böceği tohumu,
  - Zirai amaçla kullanılan her türlü toprak, yaprak, sap, saman ot, tabi gübre,
  - Oyun alet ve makineleri,
  - Yasalara aykırı olarak bir fabrika veya ticaret markasını veyahut ticaret ünvanını taşıyan ürünler,
  - Sahte etiket ve ambalaj maddesi,
  - Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından her yıl yayımlanan İthalat ../15 sayılı Tebliğ eki II sayılı listede yer verilen boyar maddeler,
  - Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından her yıl yayımlanan Standardizasyon ../3 Tebliğde belirtilen atık maddeler.

13. İTHALİ BELLİ KURUM VE KURULUŞLARA BIRAKILAN MADDELER

- Kına, kına kabukları, potasyum iyodür, kına, kına alkaloidleri ve bunların türevleri, Kızılay Genel Müdürlüğü'ne
- Alkollü müstahzarlar, Tekel Tütün Mamülleri Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne
- İçki imalinde kullanılan alkollü birleşik müstahzarlar, Tekel Tütün Mamülleri Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile bu kuruluş tarafından inhisar kapsamında olmadığına karar verilmesi durumunda meşrubat sanayine dahil kuruluşlara
- Zehirli gazlar, Milli Savunma, Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Orman, Maliye, İçişleri Bakanlıkları veya Gümrük Müsteşarlığının ihtiyacı için bu kuruluşlar tarafından
- İşlenmemiş Maden, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ve Kıymetli Madenler Borsası üyesi kıymetli maden aracı kuruluşlarına
- Yaprak tütün ve tütün döküntüleri tütün veya tütün yerine geçen maddelerden yapılmış purolar, uçları açık purolar, sigarailolar ve sigaralar, diğer mamül tütün ve mamül tütün yerine geçen maddeler, "homojenize" veya yeniden tertip edilmiş tütün, tütün hülasa ve salçaları,
- Çek kâğıtları, Bankalara
- Harp Silahları Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, MİT Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Olağanüstü Hal Bölge Valiliği veya bu kuruluşlarca yetki verilen kurum ve kuruluşlara bırakılmıştır.

14. GÜMRÜK MEVZUATINA UYGUN İŞLEM YAPILMASI

- Mallar ve dokümanlar gümrüğe arz edilmeli
- Gümrük idaresi tarafından istenen ilave belge ve bilgi sunulmalı
- Kambiyo mevzuatına uygun işlem yapılmalıdır.
- Bedelinin bankalar aracılığıyla ya da elden gönderilmesi

15. NASIL İTHALATÇI OLUNUR?

- Vergi Mükellef Yazısı
- Ticaret Sicil Gazetesi (Kuruluş ve En son Değişiklik)
- İmza Sirküleri
- Faaliyet Belgesi

16. BİR İTHALAT İŞLEMİNDE İLİŞKİDE BULUNULAN KURUMLAR

- Tedarikçi Firma
- Gümrük Müşaviri Firması
- Nakliye Firması
- Sigorta Firması
- Bankalar
- Dış Ticaret Müsteşarlığı
- İthalat Yapılan Gümrük İdaresi
- Ticaret Odası
- Ürüne, Ülkeye Göre İstenen Belgeyi Düzenleyen Kurumlar (DTM, Tarım İl Md., TSE, DTS, Konsolosluklar, Gözetim Firmaları)
- İç Nakliye Firması
- Firma İçi Departmanlar (Üretim, Satınalma, Finans, Lojistik)

17. İTHALATTA ORGANİZASYON

- Tedarikçi Organizasyonu
- Ürün Organizasyonu
- Kalite Kontrol Organizasyonu
- Gümrükleme Organizasyonu
- Lojistik Organizasyonu
- Belgelendirme Organizasyonu
- Finansal Organizasyonu
- Antrepo Organizasyonu
- İç Nakliye Organizasyonu

18. İTHALAT İŞLEMİNİN AŞAMALARI

- Tedarikçinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma
- Hazırlık Aşaması
- Gümrük ve Lojistik İşlemleri
- İthalat Sonrası İşlemler

18.1. TEDARİKÇİNİN BULUNMASI VE DETAYLARDA ANLAŞMA

- Tedarikçinin bulunması
- Satın alma detaylarının görüşülmesi ve numune teyidinin alınması
- Fiyat, ödeme şekli ve termin konularında mutabakat
- Satın alma ile ilgili yazılı teyit verilmesi veya satış sözleşmesinin yapılması
- Ödeme şekli ile ilgili olarak; peşin veya akreditif ise alıcının gerekli adımları atılması

18.1.1. İTHALATTAN ÖNCE YAPILMASI GEREKENLER

- Malın detaylı açık ismi
- Malın GTİP numarası
- Mala uygulanacak gümrük tarifesi
- Malın ithal fiyatı
- Malla beraber gelecek dokümanlar
- Kontrol belgesi gerekip gerekmediği
- Kota ya da gözetim olup olmadığı
- Damping vergisi alınıp alınmadığı
- Servis ağı gerekip gerekmediği
- Laboratuvar analizi gerekip gerekmediği
- TSE ye tabi olup olmadığı mutlaka öğrenilmelidir

18.1.2. BU ARAŞTIRMA SONUCUNDA;

- İthalatın ne kadar süreceği
- İthalata konu olan malların gümrüklenmiş değeri (iç piyasaya hangi fiyatla satılabileceği)
- İthalattan elde edilebilecek kazanç
- İthal edilecek malların gümrükte hangi prosedüre tabi olacağı
- İthalatı yapılacak malla ilgili gerekli dokümanlar öğrenilmiş olur.

18.1.3. DİKKAT NOKTALARI

- İstenilen ürünle ilgili detayların tam olarak anlaşılması ve doğru olarak tedarikçiye aktarılması
- Yapılan anlaşmanın sözleşmeye dökülmesi
- Ödeme yönteminin akreditif olması durumunda istediğimiz nitelikte malın zamanında bize ulaşmasına yönelik belgeler ve şartlar istenmesi
- Gümrük Mevzuatımızın ürünle ilgili istediği belgelerin öğrenilip tedarikçiden talep edilmesi
- Teslim Şeklinin EXW Ve FOB, FCA Olması Durumunda Nakliye Organizasyonun Yapılması
- Tedarikçi –Nakliye Firması Koordinasyonun Yapılması
- Ürünün Kalite Kontrolünün Yapılması
- Belge Kontrolünün Yapılması

18.2. HAZIRLIK AŞAMASI

- Üretim sonuçları hakkında alıcı ile mutabakat
- Yükleme tarafımıza aitse nakliye firmasının seçilip rezervasyonunun yapılması, tedarikçiye ait ise nakliyecinin bilgisinin alınıp iletişime geçilmesi
- Tedarikçinin hazırlayacağı belgelerin kontrolü ve alınması gereken belgelerin hazırlanması
- Nakliye firmasından yükleme ihbarnamesinin alınması

18.3. GÜMRÜK VE LOJİSTİK İŞLEMLERİ

- Ödeme yöntemine göre ithalat evraklarının gelmesi ve gümrükleme talimatı ile birlikte müşavirine teslim edilmesi
- Eşyanın gelmesi ve nakliyecinin gümrüğe özet beyan girişi yapması
- Nakliyeciden varış ihbarnamesinin alınması

- Nakliyeciyeye lokal masrafların ödenmesi ve ordinonun alınması
- Eğer varsa tescil öncesi iç kurumlardan gerekli belgelerin alınması (garanti, kontrol belgesi gibi)
- Gümrük firmasında gümrük beyannamesinin yazılması, gelen eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması ve E-Beyanname kanalı ile tescil edilir
- Gümrük Müşaviri tarafından bildirilen vergilerin veya teminat bedellerinin gümrük müşavirine iletilir
- İthalatın ödemesi vadeli ise %3 KKDF`nin bankaya yatırılması yada transfer yapılmışsa transfer yazısının alınır
- Tüm belgelerin kurye vasıtasıyla gümrüğe iş takibi yapan firma yetkilisine gönderilir.
- Dökümü alınmış ve beyan sahibi tarafından imzalanmış gümrük giriş beyannamesi ve ekleri gümrük irtibat servisindeki kabul memurunu verilir.
- Gümrük Kabul Memuru beyannameyi ekrana çağırarak özet beyan ve taşıma senedi bilgileri de dahil olmak üzere ekran bilgileri ile kendisine verilen beyanname ve eklerindeki bilgileri kontrol eder.
- Karşılaştırma sonucunda, bilgilerin aynı ve eklerinde beyan edildiği sayıda olduğu anlaşıldıktan sonra beyanname ve eklerini teslim alarak bilgisayardan tescil onayı alınır.
- Tescil onayı alındıktan sonra sistem otomatik olarak muayene kriterini ve görevli muayene memurunu belirler.
- Malların muayenesi kontrolü ve tespiti
  - Sarı hat ise sadece belge kontrolü
  - Kırmızı hat ise fiziki kontrol
  - Mavi Hat ise hızlı belge kontrolü
- Muayene kriterlerine göre sistem tarafından belge kontrolü için seçilmiş gümrük giriş beyannamesini alan muayene memuru, beyannamedeki bilgiler ile eklerindeki karşılaştırır. Beyannameye ait bilgileri ekrana çağırarak tarife, kıymet ve miktar kontrollerini belge üzerinde yapar. Teminatlı bir işlem söz konusu ise beyan sahibi tarafından girilen teminat bilgilerinin de kontrol eder.
- Muayene memuru kendisine teslim edilen giriş beyannamesini inceler ve fiziki muayeneyi geçici depo veya antrepo sorumlu memurunun huzurunda yapar. Beyana uygun sonuç alırsa, beyannameye “uygundur” şerhi vererek altını imzalar ve bilgisayara da onay verir.
- Eşyanın kimyevi tahlile tabi eşya listesinde olması halinde, eşyadan alınan numuneler gümrük laboratuvarına veya ilgili kuruluşa gönderilir. Gelen tahlil raporları muayene memurunca incelendikten sonra ekrandaki açıklama bölümüne “kimyevi tahlil sonucu beyana uygun bulunmuştur.”, meşruhatı, kaydedilir. Aynı meşruhat beyanname üzerine de kaydedilir.
- Beyanname ile ekran bilgileri arasında bir uygunsuzluk yok ise muayene memuru bilgisayar onayını verir. Aynı onayı beyannamenin ilgili bölümüne yazarak imzalar. Bu işlem bittikten sonra gümrük giriş beyannamesi vezneye teslim edilir.
- Gümrük tatbikat elemanı tarafından gümrük vergilerinin yatırılması aşamasında veznedar tarafından “Muhasebe Hareketleri” ekranını açarak tahakkukun yapıp yapılmadığına bakılır. Tahakkuk yapılmış ise ekrana onay vererek “Gümrük Vezne Alındısı” ekranını açar ve vergilerin tahsiline ilişkin işlemler tamamlanır. Dökümü alınan Gümrük Vezne Alındısının birinci nüshasını beyannamenin mükellef nüshası ile birlikte gümrük tatbikat elamanına verilir.
- İthali yapılan eşyanın bulunduğu geçici depo veya antrepolardan gümrüklü eşya teslim fişi düzenlenmek suretiyle ithalatçı firmanın talimatı doğrultusunda eşya iç nakliyesi yapılmak üzere firmaya teslim edilir.
- Malların iç nakliye organizasyonu yapılarak firmaya getirilir.

18.3.1. DİKKAT NOKTALARI

- Gümrük Organizasyonunu yapmak
- Peşin transfer yapılması durumunda banka transfer yazısını bankadan almak

- EXW, FOB, FCA teslim şekilleriyle ithalat yapılmışsa navlun faturası ve sigorta poliçesini de gümrük müşavirine vermek
- Belgelerin gümrük müşavirine zamanında ve tam olarak ulaşmasını sağlamak
- İthalattan önce burada alınması gereken belgeler varsa gerekli prosedürleri yerine getirmek
- Nakliye lokal masraflarını zamanında ödeyerek işlemlerin zamanında başlamasını sağlamak

18.4. İTHALAT SONRASI İŞLEMLER

- Dahilde İşleme Rejiminden faydalanılmışsa taahhüdün kapatılması
- Geçici ithalat kapamalarının yapılması

18.4.1. DİKKAT NOKTALARI

- Dahilde İşleme yada Geçici İthalata Konu Ürünlerin Belgelerini takip edip zamanında kapanışını yapmak

19. AMBAR BEKLEME SÜRELERİ

- Gümrük kanununun 46. Maddesi gereğince, deniz yolu ile gelen malzemelerde ambar bekleme süresi özet beyan verildiği tarihten itibaren 45 gündür.
- Hava, kara ve demir yolu ile gelen malzemelerde ambar bekleme süresi özet beyan verildiği tarihten itibaren 20 gündür.
- Malzeme antrepoya gelmiş ve antrepo beyannamesi düzenlenmiş ise süre sınırsızdır. Eğer' ki malzeme antrepoya gelmiş ve antrepo beyannamesi yerine CMR düzenlenmişse süre 20 gündür.
- Yolcu beraberinde getirilip gümrüğe sunulan eşyanın bekleme süresi 3 aydır.
- Beyannamenin ithalat rejimine tabi tutulması süreyi durdurmaz 20 veya 45 günlük süre içinde malzeme gümrükten çekilmelidir,
- Antrepo beyannamelerinde süre sınırsız olup ithalat rejimine tabi tutulduktan sonra süre 30 gündür. Bu süre zarfı içerisinde malzeme çekilmelidir.
- Bu süre zarfı içerisinde malzeme gümrükten çekilmediği takdirde g.k. 177 maddesi gereğince eşya tasfiye rejimine tabi tutulur ve malzeme tasfiyeye ayrılır (devlet malı olur)
- Mükellef eğer malzemeyi tekrar ithal etmek isterse, malzeme ile ilgili tasfiye listesi gümrükten çıkana kadar (g.k.179/1 mad.) Gümrük idaresine baş vurarak söz konusu eşyanın serbest dolaşıma tabi tutulmasını isteyip g.k. 240 maddesine göre cif kıymetinin % 1. Cezasını yatırarak malzemeyi bir ay içerisinde tekrar serbest dolaşıma alır ve varsa cezaları, ardiye masraflarını ve vergilerini yatırarak malzemeyi gümrükten çıkarır. Bir ay süre zarfı içerisinde gümrükten alınamayan eşyanın tekrar ithali mümkün değildir.
- Ayrıca tasfiyeye kalan malzemeler D.İ.İ.B. Kapsamında ve geçici ithal kapsamında ithalatları yapılamaz

20. İTHALATTA HAKSIZ REKABET

20.1. Damping

Damping, bir malın yabancı bir piyasada, ihracatçı ülkedeki maliyetinden veya benzer ürünün fiyatından düşük şekilde fiyatlandırılması stratejisidir.

Bir malın dampingli olarak addedilmesi için bir takım kurallar bulunmaktadır. Buna göre;

- Bir ürün eğer ihraç fiyatı ihracatçı ülkede satılan benzer ürünün fiyatından daha düşük ise

- Ayrıca, bir ürün üretim maliyetinin altında ihraç ediliyorsa, dumpingli olarak değerlendirilmektedir.

20.2. Sübvansiyon

Sübvansiyonlar genellikle bir firmanın hükümet tarafından desteklenmesi şeklinde uygulanır. Bu destek ihracat sahasında veya üretim safhasında özel kredilerin verilmesiyle ya da dolaysız vergilendirmeden bazı ihracatçı firmaların ayrı tutulması şeklinde olabilmektedir. Ancak, günümüzde dumpingin sık rastlanan bir şekli de “sübvansiyon” ihracat teşvikleri çerçevesinde ihracatçılara sağlanan vergi iadesi, ucuz kredi ve öteki kolaylıklar sonucunda ortaya çıkar. Bu teşviklerin aşırı ölçüde sağlanması ihracatçının dış piyasada maliyetin altında satış yapmasına, dumpinge neden olabilir.

21. GÜMRÜK UYGULAMASININ TEMELLERİ

- Tarife
- Kıymet
- Menşe
- Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım

21.1. Gümrük Tarife Cetveli

Türk Gümrük Tarife Cetveli, Dünya Gümrük Örgütü bünyesinde uluslararası ticarete konu eşyaların sınıflandırılmasında yeknesaklığı sağlamak amacıyla 01.01.1958 tarihinde yürürlüğe giren ve örgüte üye ülkelerin ulusal tarife cetvellerinin temelini oluşturan Armonize Mal Tanımı ve Kodlama Sistemi' ne uygun olarak 14.05.1964 tarihinde 474 sayılı ile kabul edilen “Türk Gümrük Tarife Cetveli Hakkında Kanun” a dayanılarak her yıl Bakanlar Kurulu tarafından yenilenerek kabul edilen ulusal, eşya ve ekonomik değer sınıflandırma indeksidir.

Armonize Sistem Nomenklatürde eşya kodları altı haneli rakamlarla gösterilir. Ulusal Tarife Cetvellerinde eşya kodları oniki haneli rakamlarla gösterilir. Armonize Sistem, Dünya Gümrük Örgütü tarafından yürürlüğe konan sözleşmeye, nomenklatür ise tarife cetvellerinin ilk altı hanesinden oluşan uluslararası indekse verilen isimdir.

21.2. KIYMET

- Eşyanın gümrük vergisine esas kıymeti; maliyet, taşıma masrafı (navlun) ve sigortadan oluşur (CIF)
- Kıymet 6 kıymet belirleme yönteminin sırasıyla uygulanmasıyla tespit edilir
- Bir önceki yöntem bitmeden bir sonraki yöntem geçilmez
- Döviz beyannamesinin tescil tarihindeki kurdan Türk Lirasına çevrilir
- Ödenen bedel yöntemi
- Aynı eşyanın satış bedeli yöntemi
- Benzer eşyanın satış bedeli yöntemi
- Eşyanın ithal ülkesindeki satış fiyatına dayalı indirgeme yöntemi
- Eşyanın ihraç ülkesindeki üretim maliyetine dayalı hesaplama yöntemi
- Geri dönüş yöntemi

21.3. MENŞE

21.3.1. Tercihsiz Menşe

- Bir eşyanın o ülke malı olduğunu ifade eder
- Kuralları DGÖ tarafından konur
- Tercihli menşe kurallarının uygulanamayacağı tüm durumlarda uygulanır
- Dış Ticaret Politikası önlemlerinde bu kural uygulanır
- Üretimin aşamalı olduğu durumda son ülke esas alınır (amaç sapması dışında)

21.3.2. Tercihli Menşe

- İndirimli vergi uygulanmasını sağlar
- Özel anlaşmasında yer alan menşe kuralları uygulanır
- Euro.1 belgesiyle ispatlanır
- ECO anlaşması, EFTA anlaşması ve STA kapsamı eşya için geçerlidir
- Menşe esasına dayanmasa da AB den gelen ATR kapsamı eşya benzer uygulamaya tabidir

21.4. GÜMRÜKÇE ONAYLANMIŞ İŞLEM VE KULLANIM

21.4.1. Gümrük Rejimleri

22. İTHALAT ÇEŞİTLERİ

22.1. KAT'I İTHALAT (SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ)

Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsil edilmesidir.

22.2. DAHİLDE İŞLEME İZİN REJİM KAPSAMINDA YAPILAN İTHALAT

Serbest dolaşımda olmayan eşya, işlem görmüş ürünlerin üretimde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri teminata bağlamak suretiyle yapılan ithalat işlemidir. Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde ihracı halinde, teminat iade olunur. Dikkat edilmesi gereken en önemli husus getirilecek olan malzemenin G.T.İ.P. (gümrük tarife istatistik pozisyonu) nun iyi bilinmesi ve bu doğrultuda DİİB.'ne yazdırılmasıdır.

22.3. GEÇİCİ İTHALAT

- Geçici ithal yolu ile gelen malzeme ticaret politikası önlemlerinden yararlanmayıp, teminat yatırılmak sureti ile gümrüklerden yapılan ithalatıdır.
- Geçici ithal yolu ile çekilecek eşya aksesuar veya yardımcı malzeme olarak kullanılır (fermuar, çitçit v.s.) Bu eşyaların yurttan kalma süresi 12 aydır bu süre zarfı içinde eşya yurt dışı edilmiş olması gerekir veya süresi dahilinde gümrüğe mücbir sebep göstererek ek süre talep edilir ve süre sonunda malzeme yurt dışına gönderilir.
- Bunlarda yapılamayıp sipariş iptal durumu söz konusu ise gümrüğe yine süresi içerisinde dilekçe ile müracaat edilerek malzeme ya mahrecine gönderilir ya da gümrüğe terk edilir malzemenin durumuna göre malzeme üzerinde marka bulunmuyorsa kati ithal edilebilir.
- Gelen malzemenin süresi içerisinde ihracatı yapılmamış ve ek süre talebinde de bulunulmamışsa cezai durum söz konusudur malzeme gümrüğe alınır cezaları ve gecikme faizleri ile birlikte tahsil edilir.
- Geçici ithali yapıp tekrar ihraç edilen eşya gümrük idarelerine başvurularak ithalatta alınan teminat tutarları mükellefe iade edilir.
- Unutulmaması gereken en önemli husus bedelsiz ithalat hariç bedelli geçici ithalatlarda en fazla 10.000,- USD kadar geçici ithalat yapılabilir.

22.4. G.K. 128 MADDESİ KAPSAMINDA YAPILAN İTHALAT

- Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma haricindeki herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.
- Geçici ithal yolu ile çekilecek eşya g.k. 128 maddesine göre ambalaj malzemesi olarak kullanılır (karton kutu, plastik poşet v.s.) Bu eşyaların yurttan kalma süresi 6 aydır bu süre zarfı içinde eşya yurt dışı edilmiş olması gerekmektedir
- Eşyanın süresi dahilinde yurtdışı edilemeyeceği anlaşılırsa gümrüğe mücbir sebep göstererek ek süre alınabilir. Süre sonunda malzeme yurt dışına gönderilir.
- Bu işlemlerde yapılmayıp siparişin iptal durumu söz konusu ise gümrüğe yine süresi içerisinde dilekçe ile müracaat edilerek malzeme ya mahrecine gönderilir yada gümrüğe terk edilir malzemenin durumuna göre malzeme üzerinde marka bulunmuyorsa kati ithal edilebilir.
- Gelen malzemenin süresi içerisinde ihracatı yapılmamış ve ek süre talebinde de bulunulmamışsa cezai durum söz konusudur malzeme gümrüğe alınıp cezaları ve gecikme faizleri ile birlikte tahsil edilir.
- Geçici ithali yapıp tekrar ihraç edilen eşya gümrük idarelerine başvurularak ithalatta alınan teminat tutarları mükellefe iade edilir.

22.5. YATIRIM TEŞVİK BELGELİ İTHALAT

- Yatırım Teşvik Belgesi tasarrufları yatırıma yönlendirmek suretiyle, katma değeri yüksek, ileri ve uygun teknolojileri kullanarak bölgeler arası dengesizlikleri gidermek, istihdam yaratmak ve uluslar arası rekabet gücü sağlamak için yatırımların devlet tarafından desteklenmesi amacıyla verilen bir belgedir.
- 16.06.1998 tarihli ve 23374 sayılı resmi gazetede yayımlanan teşvik tebliği gereğince global liste muhteviyatı tüm malzemeler gümrük vergisinden muaftır ayrıca ithal edilecek malzeme makine ve teçhizat kapsamı dahilinde ise k.d.v.%1 gümrük vergisi % 0. Olarak beyan edilir ve malzeme gümrükten çıkartılır eğer k.d.v. İstisnası yoksa k.d.v. Tutarı teminata bağlanarak ithalatı serbest bırakılır.
- Dikkat edilmesi gereken nokta global liste birim fiyatı ile fatura birim fiyatı arasındaki fark +/- %50 aşmamalıdır ve gelen malzeme mutlaka global listesinde olmalıdır. Eğer getirilecek malzeme eski ve kullanılmış ise global sıra numarasında kullanılmıştır ibaresi mutlak surette bulunmalıdır.

22.6. GERİ GELEN EŞYA

- G.K.168 Mad. kapsamında Serbest dolaşımda bulunan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildikten sonra 3 yıl içinde yeniden serbest dolaşıma girmesi halinde ve beyan sahibinin talebi üzerine, ithalat vergilerinden muaf tutularak yapılan ithalat şeklidir.
- Geri gelen eşya statüsünde ithali yapılan malzeme ile ilgili olarak ihracat esnasında devlet den yararlanılmış olunan tüm istisnalar ve teşvikler devlete tekrar iade edilir örneğin vergi dairesinden alınan KDV indirimi tekrar vergi dairesine veya gümrük veznesine yatırılır.
- İhracatçı firma hiçbir iade almamış ise bu işlem için herhangi bir vergi ödmeden 0 vergi ve 0 k.d.v. ile malzemeler gümrükten çekilir. Yapılmış olunan ihracat iptal edilir. Eğer ihracatında farklı ülke menşeli malzemeler kullanılmışsa bu malzemeler gümrük gözetimi altında söktürülerek tutanakla gümrüğe terk edilir.
- Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus İhracat esnasında kesilen faturadaki birim kıymetle mahreç ülkeden gelen iade faturasındaki birim kıymetin aynı olmasıdır.

22.7. TAMİR AMAÇLI İTHALAT

- İhracatı gerçekleşen eşyanın alıcısı tarafından ürün üzerinde tamir, düzeltme ve ambalajlama yapılması için iade edilen eşyadır. Bu ithalat ihracat 2001/7 sayılı tebliğ kapsamında olup bununla ilgili gümrük giriş beyannamesi düzenlenir. İlgili gümrükten tescil ve muayene işlemi yapılır kıymeti eğer 10.000,- USD fazla ise gümrük idaresi tamir olacağı da dair eksper raporu isteyebilir.
- Bu işlemlerle alakalı gümrük vergisi ve KDV teminata bağlanır. İthali yapılan malzemenin tamir işlemleri bitince ithalat işleminde ticaret odasından rapor alınmışsa ihracatında' da tekrar ticaret odasından eksper tayini istenir eksper tamirinin yapıp yapılmadığını kontrol eder ve ihracatına müsaade eder. Eşyaların tescil tarihinden itibaren süresi 12 aydır. Dikkat edilmesi gereken nokta ihracatta kesilmiş olan faturadaki birim kıymeti ile ithalat faturasındaki birim kıymet aynı olmak zorundadır.

22.8. TRANSİT TİCARET

- Alış ve satış bedelleri arasında lehte fark esas olmak üzere, malların transit olarak veya doğrudan doğruya bir ülkeden başka bir ülkeye satılmasıdır.
- Bu işlemde malzeme Türkiye 'ye gelir bankadan transit ticaret beyannamesi tasdik ettirilir ve karlı fatura ile birlikte gümrüğe müracaat edilir. Gümrük transit aktarma beyannamesi ile birlikte malzemeyi yurt dışı eder. Bu işlemde transit olunacak malzeme ticaret politikası önlemlerinden yararlanmaz

22.9. BEDELSİZ İTHALAT

- Döviz transferi yapılmaksızın gerek kamu kurumları gerekse özel hukuk tüzel kişileri veya gerçek kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulacak eşya ile ilgili işlemlerin yürütülmesine bedelsiz ithalat denir.
- Bedelsiz ithalatta ve bedelli ithalattaki tek fark bedelsiz ithalatta sadece döviz transferi yapılmaz,
- Bununla birlikte alınması gereken vergi ve k.d.v. tutarı tahsil edilir ve varsa kota ve gerekli izinler alınır.
- Dikkat edilmesi gereken hususlar, fatura orjinal olmalı ve fatura üzerinde "bedelsizdir" ibaresi bulunmalı ve gümrük için bir değer taşımalıdır.

22.9.1. BEDELSİZ İTHALAT EDİLEBİLECEK EŞYA LİSTESİ

- Miktarı ticari teamüllere uygun numune ve/veya maddeler, hediyeler, reklam eşyası
- Daha önce usulüne uygun olarak yurda ithal edilmiş maddelerin ticari teamüller gereğince gönderilen parçaları ile imalatçının veya ihracatçının verdiği garanti icabı garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçalar.
- Sanayiciler tarafından, imalat ve montaj için demelerde kullanılmak üzere veya örnek olarak getirilecek sanayi mamulleri.
- Genel ve Katma bütçeli dairelere, özel idarelere, belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve sermayesinin yarısı veya yarısından fazlası bu idare ve teşebbüslere ait kuruluşlara, özel kanunla kurulmuş banka ve kuruluşlara bedelsiz olarak gönderilen mallar.
- Daha önce usulüne uygun olarak ithal edilmiş bulunan mallarda tespit edilen ağırlık ve miktar noksanlığı ile hasarın giderilmesi amacıyla gönderilen aynı cins ve evsftaki mallar.
- Yabancı firma kurum ve kuruluşların Türkiye'de bulunan şube ve irtibat bürolarına, büro faaliyetlerinde kullanılmak üzere, yurt dışındaki merkezlerinden bedelsiz olarak gönderilen ticari teammüle uygun malzemeler.
- Çeşitli sebeplerle yurt dışına geçici olarak çıkarılan vasıtaların değiştirilen motorları
- Adet ve kilo miktarı fazla gelen malzemelerin gümrükten çekilebilmesi için İstanbul Ticaret Odası'ndan ithalat öncesi mal faturası ile birlikte müracaat edilip numune belgesi alındıktan sonra bedelsiz ithalatı yapılabilir.
- Değeri 60.000,- USD aşmayan bedelsiz ithalat talepleri gümrük idarelerince, 60.000,- USD fazla olan bedelsiz ithalat talepleri Gümrükler Genel Müdürlüğünce incelenip sonuçlandırılır

23. İTHALATTA ALINAN VERGİLER

23.1. GÜMRÜK VERGİSİ

- Malın CIF değeri üzerinden hesaplanır. Özellikle AB, EFTA ve STA ülkelerinde muaf yada daha düşük diğer ülkelerden daha yüksek oranda alınır.
- FOB teslim şekli dışındaki ithalatlarda yabancı faturalarda mal, navlun ve sigorta bedelleri ayrı ayrı belirtilir. FOB teslim şeklinde ise ithalatçı navlun ve sigortayı kendisi üstlendiği için gümrüğe masraf faturalarını sunacaktır. Bunlar gümrüğe sunulmazsa gümrük vergisi hesaplaması için mal bedelinin %10`u kadar navlun, % 3`ü kadar sigorta gümrük tarafından tahakkuk ettirilir ve CIF değer bulunarak gümrük vergisi tahsil edilir.

23.2. KDV

Eşyanın gümrüklenmiş değeri üzerinden tahsil edilir.

23.3. KDV Matrahı

- İthal edilen malın gümrük vergisi tarhına esas olan kıymeti, gümrük vergisinin kıymet esasına göre alınmaması veya malın gümrük vergisinden muaf olması halinde sigorta ve navlun bedelleri dahil (CIF) değeri, bunun belli olmadığı hallerde malın gümrükçe tespit edilecek değeri,
- İthalat sırasında ödenen her türlü vergi, resim, harç ve paylar,
- Gümrük beyannamesinin tescil tarihine kadar yapılan diğer giderler ve ödemelerden vergilendirilmeyenler ile mal bedeli üzerinden hesaplanan fiyat farkı, kur farkı gibi ödemeler (ardiye ücretleri, hamaliye, istifleme, açıcılık, yükleme, boşaltma, v.b.)

23.4. DAMGA VERGİSİ

CIF değer üzerinden gümrükte tahsil edilir. Özellikle ithalatı kısılmak istenen mallardan tahsil edilir.

23.5. KKDF

Malın fatura kıymeti üzerinden alınır ve sadece vadeli ithalatlardan tahsil edilir.

23.6. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ

Lüks olarak nitelendirilen ürünlerden tahsil edilen vergidir.

23.7. ANTİDAMPİNG VERGİSİ

- Dış ticarete damping yaparak haksız rekabet uygulayan ülkelere karşı başvuru olan bir yöntem. Damping uygulamasından gümrük tarifeleri etkinliğini kaybeder ve yerli üretim korumadan yoksun kalır. Bu durumda yerli üretimi korumak için dampingle gerçekleştirilen fiyat indirimine eşit bir gümrük vergisi konur.
- Dampinge ve sübvansiyona konu ithalat nedeniyle meydana gelen zararın telafisi için konulan ve adet, kg ya da yüzde üzerinden alınan fiyat farkını giderici bir vergidir. İthalattan zarar gören iç sektörlerin DTM İthalat Genel Müdürlüğüne şikâyet başvuruları incelendikten sonra dampinge karşı vergi konulabilir. Özellikle Uzakdoğu menşeli ürünlerde uygulanmaktadır.

24. İTHALATTA MALİYET GİDERLERİ

- Mal Bedeli
- Navlun Bedeli
- Sigorta Bedeli
- Gümrük Vergileri
  - Gümrük Vergisi
  - KDV
  - KKDF
  - Diğer Vergiler
- Finansman Giderleri
- Belgelendirme Giderleri
- Gümrükleme Giderleri
- Analiz-Test Giderleri
- Lokal Masraflar
- Ardiye-Depolama Giderleri
- İç Nakliye Giderleri
- Gözetim-Denetim Giderleri

25. DAHİLDE İŞLEME REJİMİ

İhraç ürünlerinin üretimi için ithal edilen ve ithali gümrük vergisine tabi girdilere gümrük muafiyeti sağlayan ihracatı teşvik politikası aracıdır. Firmalar, İhraç edilmesi düşünülen malların üretiminde kullanılacak olan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, ara malı ve ambalaj malzemelerinin başta çeşitli vergisel yüklerden muaf olmak üzere ve devlete ihracat taahhüdünde bulunmak koşuluyla, çeşitli kolaylıklar ve teşviklerden yararlanabilirler. Teşviklerden yararlanabilmek için Dahilde İşleme İzin Belgesi alınması zorunludur.

25.1. DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ

Gümrük muafiyetli ithalat ve/veya yurt içi alımlara imkan sağlayan Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca düzenlenen belgedir.

25.2. DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ ÇEŞİTLERİ

25.2.1. ŞARTLI MUAFİYET SİSTEMİ

Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünlerin üretiminde gerekli olan ve serbest dolaşımda bulunmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile ambalaj ve işletme malzemelerinin, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik firmalarca bedelli ve/veya bedelsiz ithaline ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve bu ithalattan doğan vergi kadar teminat alınarak izin verilmesidir.

Bu sistemde ihracatçılar, ithal ettikleri girdilere karşılık gelen vergileri ödemeyip, ithalatın yapıldığı gümrük idaresi saymanlıklarına, hesaplanan vergi tutarı kadar bir teminat yatırmak suretiyle vergileri askıya aldırma hakkına sahiptirler. İthalatla ilgili vergi muafiyetinden yararlanmak, ancak ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi ile kesinlik kazanmaktadır.

25.3. DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ İÇİN GEREKLİ EVRAKLAR

- Dahilde İşleme Proje Formu
Hammadde Sarfiyat Tablosu
İthal ve İhraç listeleri
Kapasite Raporu (Aslı veya Oda tasdikli sureti)
- Ticaret Sicil Gazetesi (Aslı veya noter tasdikli sureti)
- İmza Sirküleri (Aslı veya Noter tasdikli sureti)
- Yan Sanayici kullanılacaksa Kapasite Raporu (Oda tasdikli)
- Yan Sanayici kullanılacaksa İmza Sirküleri (Noter tasdikli)
- Yan Sanayici Sözleşmesi (Taraflarca kaşeli ve imzalı)

25.4. Dahilde İşleme İzin Belgesinin Sağladığı Avantajlar nelerdir?

- 3. ülkelerden yapılan ithalatta Gümrük Vergisi, KDV ve diğer vergi, resim ve harçlardan muafiyet
- AB ülkelerinden ithalde KDV ve diğer vergi, resim ve harçlardan muafiyet
- İhracat taahhüdünü üçüncü ülkelere yapılan ihracatla yerine getirmek koşulu ile ithalatta kota ve gözetim önlemlerinden muafiyet
- Dış Ticarete Standardizasyon ve Teknik Düzenlemeler mevzuatına tabi olmama
- İhracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili olarak gümrük vergisi muafiyetli ithalat
- Eşdeğer eşya kullanımına olanak vermesi
- Ödenmiş vergilerin geri alınması

25.5. DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGELERİNİN SÜRELERİ

Dahilde İşleme İzin Belgesi'nin süresi Dış Ticaret Müsteşarlığınca proje konusu malın özelliğine göre belirlenir. Bu süre 12 ayı geçemez. Ancak, Müsteşarlık mamulün özelliklerini dikkate alarak bu süreyi kısaltabilir.

Dahilde işleme izin belgelerine, belgede taahhüt edilen ihracatın %50'sinin gerçekleştirilmesi halinde belgenin orjinal süresinin 1/4'i kadar süre verilebilir.

25.6. DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGELERİNİN KAPATILMASI

Dahilde İşleme İzin Belgesi sahibi firmaların, belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde gereken bilgi ve belgelerle birlikte, belge ihracat taahhüdünü kapatmak için ilgili ihracatçı birlikleri Genel Sekreterliğine müracaat etmeleri gerekmektedir.

Yapılan kapatma müracaatı geri alınamaz. Belirtilen süre içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalara, 10(on) iş günü içerisinde İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerince 30(otuz) gün içerisinde ihracat taahhüdünü kapatma müracaatında bulunulması bildirilir. Belirtilen süre içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalar, 10(on) iş günü içerisinde iptal işleminin yapılmasını teminen müsteşarlığa bildirilir.

İthal edilen ancak ihracı gerçekleşmeyen maddelere ait ithalat esnasında tahsil edilmeyen her türlü vergi, 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.

26. ANTREPO REJİMİ

Antrepo, gümrük vergisine konu olup da henüz vergi ve resimleri ödenmemiş malların korunduğu, gerekiyorsa küçük tamamlayıcı işlemlerin yapıldığı gümrük binalarına yakın olan bir tür depodur.

26.1. ANTREPO ÇEŞİTLERİ

Antrepolar; gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın veya izin verildiği durumlarda ihraç eşyasının konulduğu genel ve özel antrepolar olmak üzere ikiye ayrılır.

- **Özel Antrepo:** Sadece antrepo işletmecisine ait eşyanın konulabildiği gümrük antrepolarıdır.
- **Genel Antrepo:** Eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen gümrük antrepolarıdır.

27. SERBEST BÖLGELER

Ülkenin siyasi sınırları içerisinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan, ülkede geçerli ticari, mali ve alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşvikler ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerlerdir.

27.1. Serbest Bölgelerin Kurulmasında ve İşletilmesindeki Temel Amaçlar

- Türkiye'de ihracat için yatırım ve üretimi artırmak
- Yabancı sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak
- Ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli bir şekilde temin etmek
- Dış finansman ve ticaret imkanlarından daha fazla yararlanmak.

27.2. SERBEST BÖLGELERİN İŞLEVLERİ

Serbest bölgeler;

- Ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkan sağlayacak uygun zemin yaratılması,
- Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı hammadde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi,
- Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyeti mal üretimi ve ihracı,
- Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı,
- Yeni istihdam olanaklarının yaratılması,
- Türk ihraç ürünlerinin ihracatının kolaylaştırmak ve hızlandırmak bakımından bir basamak olması işlevini görmektedir.

27.3. Serbest Bölgelerde Sağlanan Teşvik ve Avantajlar

Vergi muafiyeti vardır:

Serbest bölgelerde vergi, resim, harç, gümrük ve kambiyo mükellefiyetlerine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz. Firmalar bölgedeki faaliyetleri nedeniyle elde ettikleri gelirlerle ilgili olarak; gelir, kurumlar ve KDV dahil bütün vergilerden muaftır. Ayrıca, işçi ücretleri üzerinden gelir vergisi ödenmediği için işçilik maliyeti de düşüktür. Türkiye'deki tam ve dar mükellef gerçek ve tüzel kişilerin serbest bölgelerdeki faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazanç ve iratlar kambiyo mevzuatına uygun olarak Türkiye'ye getirilmesi halinde gelir ve kurumlar vergisinden muaftır.

27.4. Gümrük Vergisi

Serbest bölgeye getirilen Türkiye veya AB menşeli ya da buralarda serbest dolaşımda bulunan eşyaların serbest dolaşımda bulunma statüsü değişmediğinden Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere girişinde gümrük vergisi ödenmez. Ayrıca, üçüncü ülke menşeli malların serbest bölgeye girişinde ve bu malların Türkiye veya AB üyesi ülkeler dışındaki üçüncü ülkelere gönderilmesi halinde de gümrük vergisi ödenmez. Ancak, serbest bölgeden Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere gönderilen serbest dolaşım durumunda olmayan üçüncü ülke menşeli mallar için Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen oran üzerinden gümrük vergisi ödenir.

27.5. Faaliyet Belgesi geçerlilik süresi

Hazır işyeri kiralamak suretiyle faaliyet gösterecek kiracı-kullanıcı firmalar için 10 yıl (faaliyet konusu üretim olanlar için 15 yıl), kendi işyerini inşa etmek suretiyle faaliyet gösterecek yatırımcı-kullanıcı firmalar için 20 yıl (faaliyet konusu üretim olanlar için 30 yıl) süreli verilmektedir.

27.6. Başka serbest bölgeye transfer

Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler hiç bir izne ve vergiye tabi olmaksızın yurt dışına veya Türkiye'ye transfer edilebilir.

27.7. Yatırımlarda limit yoktur

Serbest Bölgelerde yapılacak yabancı sermayeli yatırımlarda yabancı sermaye oranında herhangi bir limit yoktur.

27.8. İç pazara satış serbesttir

Serbest bölgeler gümrük hattı dışında sayıldığından serbest bölgeler ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılan ticarete dış ticaret rejimi hükümleri uygulanır. Başka bir deyişle, Türkiye'den serbest bölgeye satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar ise ithalat rejimine tabi olup serbest bölge kullanıcıların Türkiye'den ihraç fiyatına (KDV'siz) mal ve hizmet satın alabilirler. Diğer taraftan, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz.

27.9. Para birimi

Serbest bölgede sağlanan teşvik ve avantajlardan yerli ve yabancı tüm firmalar eşit olarak yararlanır. Serbest bölgedeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödemeler dövizle yapılır.

27.10. İhracatta kolaylık

Serbest bölgeler "Türkiye - AB Gümrük Birliği Gümrük Bölgesi"nin parçası sayıldığından; serbest bölgelerden Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan ürünler A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir. Üçüncü ülke menşeli ürünler ise Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen

oran üzerinden serbest bölge gümrük müdürlüğüne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir.

27.11. Depolama ücreti yoktur

Eşyalar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabilir.

28. UZAKDOĞUDAN İTHALATLARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Ürünün GTİP numarasını iyi tespit etme
- Mevzuatta karşılaşılabilecek prosedürleri bilme ve gerekli önlemleri alma
- Ürünün maliyetini iyi hesaplama
- Gerekirse belgelendirme çalışmalarını zamanında yapma ve maliyetlerini doğru hesaplama
- Tedarikçi firmanın güvenilirliğinden emin olma, iş güvenini arama ve verme
- Ödemeyi ürünün kalite kontrolüne bağlama
- Lojistik organizasyonunu tam ve doğru olarak yapma, doğru lojistik firmalarıyla çalışma
- Gümrük organizasyonunu tam ve doğru olarak yapma
- Banka organizasyonunu yapma
- Ürüne göre ambalajlamayı çok iyi yaptırmak
- Ürüne göre ambalaj ya da ürün üzerinde olması gereken işaretleri koydurmak
- Sektörü iyi bilen o alanda deneyimli gümrük müşaviri ile çalışmak
- İhraç edilen ürünün üretiminde kullanılan hammadde, yarı mamül, yedek parça v.b. İthalatları DİİB kullanarak yapmak
- Rakip firmaları takip etmek
- Mevzuatı takip etmek
- Ürüne göre alternatif tedarikçilerle çalışmak

DIŞ TİCARETTE ÖDEME YÖNTEMLERİ

29. DIŞ TİCARETTE ÖDEME YÖNTEMLERİ

- PEŞİN ÖDEME
- MAL MUKABİLİ ÖDEME
- AKREDİTİFLİ ÖDEME
- VESAİK MUKABİLİ ÖDEME
- KABUL KREDİLİ ÖDEME

29.1. Bu ödeme yöntemlerinin hangisinin kullanılacağı;

- Alıcı ile satıcı arasındaki güvenin derecesi
- Mal ve sektör bazında yerleşik gelenekler
- Ülkenin genel politikası
- Nakit ödeme gücü belirlemektedir

29.2. ÖDEME YÖNTEMLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Dış Ticaretin temeli karşılıklı güven üzerine kuruludur. Taraflar öncelikle bu iş güvenini birbirlerinde görmek isterler.
- Satıcı, en temelde sattığı ürünün bedelini almayı garanti altına almak ister. Bunun yanında ürünün ilgili pazarda alıcı tarafından en iyi bir şekilde pazarlanması, maksimum satış rakamlarına ulaştırılmasını bekler.
- Alıcı, satıcıdan istediğı nitelik ve kalitede malın zamanında, sürekli olarak göndermesini, bu süreçte üzerine düşen sorumluluk ve görevleri yerine getirmesini bekler.
- Bu iş güvenini oluşturan temel unsurlar Satıcı için;
  - Alıcıların istedikleri nitelik, özellik, miktar ve zamanda ürün üretme kapasitesine sahip olması
  - Üretim, Yönetim, Pazarlama, Satış ve Lojistik olarak kurumsal ve profesyonel hizmet altyapısının olması
  - İç ve Dış Referanslar
  - Kalite, Hizmet, Yeterlilik, Yetkinlik, İzin Belgeleri
  - Sözleşmeler
  - Ödeme Yöntemleri
- Bu iş güvenini oluşturan temel unsurlar Alıcı için;
  - İç ve Dış Referanslar
  - Kalite, Hizmet, Yeterlilik, Yetkinlik, İzin Belgeleri
  - Sözleşmeler
  - Ödeme Yöntemleri

29.3. PEŞİN ÖDEME

- İhracatçının ihraç konusu malları sevk etmeden önce, veya üretmeden önce mal bedellerini kısmen veya tamamen ithalatçıdan tahsil ettiği ödeme şeklidir.
- İthalatçı ve ihracatçı peşin ödemeye göre anlaşmışlarsa ithalatçı mallar daha üretilmeden veya eline geçmeden ödemeyi yapar.
- İhracatçılar açısından en avantajlı ödeme şeklidir. Çünkü ihracatçı daha malları üretmemişken bile mal bedelini tahsil ederek dış ticarete en yüksek risk olan mal bedelini tahsil edememe riskinden arınmış olur. Ayrıca öz kaynaklarını kullanmadan alıcının parasıyla alıcıya hizmet etmiş olur.

Farklı şekillerde kullanılabilir:

- Mal bedelinin tamamının siparişe gönderilmesi,
- Mal bedelinin bir kısmının siparişe, bir kısmının malın yüklenmesiyle beraber gönderilmesi
- Mal bedelinin bir kısmının mal gönderilmeden önce ödenmesi, diğer kısmının vesaik mukabili, kabul kredili akreditifli ya da mal mukabili ödeme yöntemleriyle ödenmesi gibi.

Farklı uygulamaları da görülmektedir:

- Satıcı malları hazırlayıp nakliye organizasyonunu da yaparak ithalatçının ülkesine göndermekte, nakliyeciye malın kendi izni olmadan ithalat gümrükleme işlemlerine başlanmaması konusunda talimat vermekte, alıcıya malların ülkesine geldiği bilgisini iletip ödemeyi yapmasını istemekte, alıcı ödemeyi yaptıktan sonra malların ithalatına izin vermektedir.

29.3.1. PEŞİN ÖDEME İŞ AKIŞI

- 1- İthalatçı firma, ihracatçı ile yapmış olduğu anlaşma gereğince kendisine ulaşan proforma fatura kapsamındaki mal bedelini ilgili banka aracılığıyla ihracatçı firmaya transfer eder
- 2- Parayı transfer ettiğine dair bankadan aldığı transfer swiftini ihracatçı firmaya fakslayarak kendisini durumdan haberdar eder ve sözleşmedeki zaman ve şartlar doğrultusunda malların yüklenmesini talep eder.
- 3- İhracatçı firma ithalatçının kendisine gönderdiği swift mesajını bankasından kontrol ederek malı hazırlar. Teslim şekline göre nakliye kendisine aitse nakliye organizasyonunu yaparak malları ithalatçının ülkesine gönderir. Evrakları ya malla birlikte ya da bir kargo şirketi ile yollar. Nakliye organizasyonu ithalatçıya aitse malların hazır olmasına yakın ithalatçıyı bilgilendirir ve nakliye organizasyonunu yapmasını ve kendisini bilgilendirmesini ister. Unutulmaması gereken bir hususta yine teslim şekline göre sigortanın yaptırılmasıdır.
- 4- İthalat ülkesindeki prosedür ve uygulamalar ülkeye göre değişiklikler gösterebilir. Ancak genel itibarıyla ve ülkemizde uygulanan prosedüre göre ithalatçı kendisine malla beraber ya da posta yoluyla gelen yüklemeye ilişkin vesaikleri gümrükçüsüne ulaştırır.
- 5- Vesaiklerle birlikte bankadan ödemeyi yaptığında aldığı peşin ithalat transfer yazısını da gümrükçüsüne göndererek KKDF ödeme yükümlülüğünden kurtulur.
- 6- Gümrük firması vesaiklere göre ithalat beyannamesini hazırlayarak belgelerle birlikte gümrüğe sunar.
- 7- Gümrükte mal belge uyumu kontrol edilip ithalat çeşidine göre vergilerde ödendikten sonra mal serbest dolaşıma girer.
- 8- İthalat işlemleri biten mal alıcı depo ya da fabrikasına getirilir.

29.3.2. Peşin Ödemenin İhracatçı Açısından Avantajları

- Üretime başlamadan ve malı göndermeden parasını almakta ve riskini sıfırlamaktadır.
- Üretim için ithalatçıdan finansal kaynak temin etmekte ve böylece mali olarak daha rahat hareket etmektedir.

29.3.3. Peşin Ödemenin İthalatçı Açısından Riskleri

İthalatçıların ihracatçılara çok güvendikleri durumlarda kullanılır.

Çünkü peşin ödemeyi yapan ithalatçı şu risklerle karşı karşıyadır.

- İhracatçı malları göndermeyebilir
- Malları zamanında göndermeyebilir
- Malları istenilen kalitede göndermeyebilir
- Tamamını göndermeyebilir.

29.3.4. Peşin Ödemede İthalatçı Risklerini Azaltma Yöntemleri

- Satıcının güvenilirliğini araştırmak
- Sözleşme yapmak

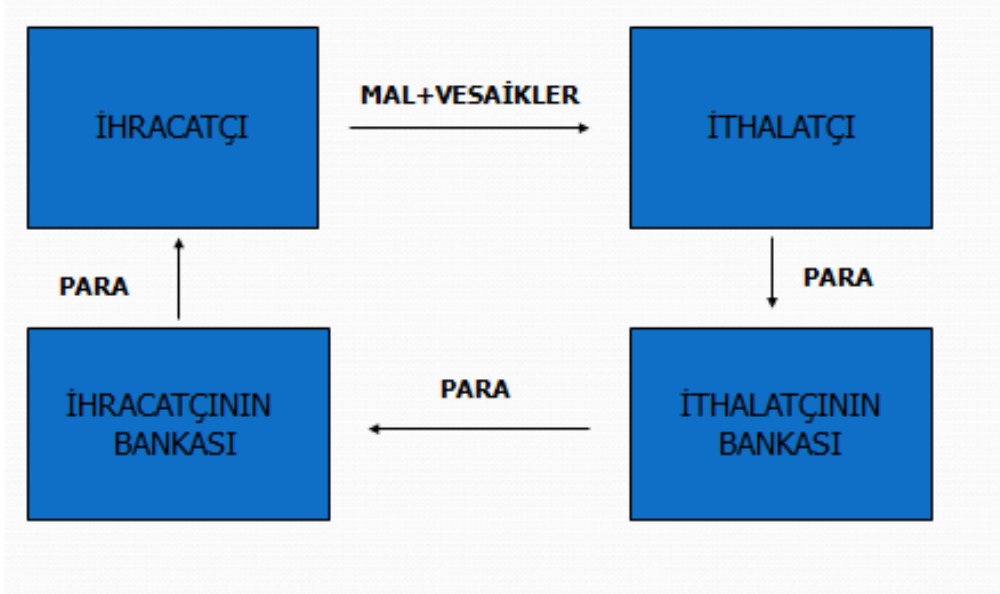
29.4. MAL MUKABİLİ ÖDEME (CASH AGAINST GOODS)

- İhracatçının ihraç konusu malları ithalatçıya gönderdikten sonra mal bedellerini anlaştıkları bir vadede tahsil ettiği bir ödeme şeklidir.
- İhracatçıların ithalatçılara çok güvendikleri durumlarda kullanılan bir teslim şeklidir. Bu teslim şeklinde ihracatçı malları ithalatçıya vermekte ve mal bedelleri de belli bir vade sonunda tahsil etmekte aslında ithalatçıya bir kredi sağlamaktadır.
- İhracatçı malları üretir ihracata hazır hale getirir ve malları ve evrakları ithalatçıya gönderir. İthalatçı evrakları alır ve malları gümrükten çeker. İthalatçı malları gümrükten çektikten sonra veya kararlaştırılan daha sonraki bir tarihte mal bedellerini ihracatçıya yollar
- İthalatçı için en uygun ödeme yöntemidir.
- İthalatçı ihracatçı tarafından kredilendirilmiş olur.

29.4.1. Mal Mukabili Ödeme İşleminin Aşamaları

- İhracatçı ile ithalatçı aralarında belirli bir mal için satış sözleşmesi yaparlar.
- İhracatçı, ihraç konusu malları ithalatçıya iletilmek üzere taşıyıcısına teslim eder.

- İhracatçı malların sevki esnasında ya da kargo yoluyla, bu sevke ilişkin evrakları mallarla birlikte gönderir.
- Taşıyıcı tarafından ihracat konusu mallar, ithalatçının bulunduğu ülkedeki gümrük idaresine veya gümrüğün denetimindeki sundurma/antrepoya ve benzerine getirilip teslim edilir.
- İthalatçı gümrük idaresine müracaatla ve işlemlerini tamamlayarak mallarını gümrükten çeker.
- İthalatçı anlaştıkları vadede ihracatçıya mal bedelini öder.
- İhracatçı ülkesindeki bankadan (muhabir bankadan) ihraç ettiği mallarının bedellerini tahsil eder.

29.4.2. İhracatçılar Açısından Riskleri

- İthalatçı malların bedelini göndermeyebilir.
- Mal bedeli eksik gelebilir.
- Mal bedeli zamanında gelmeyebilir

29.4.3. İthalatçılar Açısından Avantajları

- Mal bedelini ödemediği mala sahip olmaktadır.
- Mal bedelini ödemediği satma imkanı olduğundan ihracatçı tarafından kredilendirilmiş olur.

29.5. AKREDİTİF (LETTER OF CREDIT - L/C)

İhraç edilen malın bedelinin ödenmesi konusunda belirli koşulların yerine getirilmesinden sonra ödemenin yapılacağına ilişkin bir çeşit teminattır. Şartlı bir ödeme taahhüdü olarak tanımlanabilir.

İthalatçının kendi bankası aracılığıyla ihracatçı lehine bir akreditif açmasını ve ihracatçının ülkesindeki bir muhabir banka aracılığıyla haberdar edilmesini ister. İhracatçı gerekli belgeleri doğru, eksiksiz, kurallara uygun ve kredinin geçerlilik süresi içerisinde bankasına sunarsa, o takdirde ödeme yapılır.

29.5.1. Akreditif işleminde birbirinden farklı üç sözleşme vardır:

Bunlar;

- İthalatçı ile ihracatçı arasında yapılan bir satış sözleşmesi,
- Akreditifin açılması için ithalatçı ile amir banka arasında akreditif açtırma teklif mektubu kullanılarak düzenlenen bir sözleşme,
- İthalatçı ile ihracatçı arasında alım-satımı kararlaştırılan malla ilgili ödemenin yapılmasına ilişkin sözleşme

29.5.2. Akreditif İşleminin Özellikleri

- Akreditif hem ihracatçıyı, hem de ithalatçıyı koruyan bir işlemdir.
- Akreditif, ithalatçının verdiği talimat doğrultusunda, ithalatçının çalıştığı bankanın belirli bir meblağa kadar ve belirli bir vade için istenilen koşulların yerine getirilmesi ve ihracatçı tarafından ihraç edilen malların ihracına ilişkin belgelerin ibrazı karşılığında ihracatçıya ödeme yapılacağını taahhüt etmesidir.
- İthalatçı firma, kendi bankasına verdiği emirle ithal edeceği malın karşılığını ihracatçı firmanın bankasına, mal ihraç edildiği takdirde ödemeyi taahhüt ettiğini bir kredi mektubu ile bildirir. Bu kredi mektubu akreditiftir.
- Bu sistem, diğer ödeme yöntemlerine göre daha pahalı olmasına rağmen, en güvenilir olanıdır. Hem satıcıya hem de alıcıya çeşitli faydaları vardır.
  - Mal bedelinin banka taahhüdünde olması,
  - Transfer riskinin büyük ölçüde ortadan kalkması,
  - Satıcı ve alıcının kredi imkanı elde etmesi,
  - Gerekli koşulların yerine getirilmesinin (belgelerin incelenmesi) bankaca sağlanması, faydalar arasındadır.
- Akreditife bankalar ve belgeler üzerinden işlem yaparlar. Çünkü akreditif işlemleri mallarla ilgili olmayıp yapılacak hizmet ve işlemlerle ilgilidir.

29.5.3. AKREDİTİF İŞLEMİNİN TARAFLARI

Amir (Applicant)

Malların ithalatçısı, alıcısıdır. Satıcıyla yaptığı sözleşme veya proforma faturaya göre ihracatçı ile anlaşmaları şartlar çerçevesinde akreditifi açar.

Amir Banka (Issuing Bank)

Akreditif amirinin talimatına uygun olarak akreditifi açan bankadır. İthalatçının talep ettiği şartlara uygun vesaikin temini karşılığında ödemenin yapılmasını sağlar.

Akreditif Lehdarı (Beneficiary)

Lehine akreditif açılan, ihraç ettiği malın bedelini, akreditif şartlarına uygun olarak ibraz ettiği vesaik karşılığında aracı bankadan tahsil edecek veya düzenlediği poliçenin kabulünü aracı banka kanalıyla temin edecek olan ihracatçı firmadır.

Muhabir Banka

Akreditif açıldığının ithalatçıya ihbar edildiği, teyid edildiği ve ihracatçıya ödemenin yapıldığı bankadır. Muhabir banka, sadece akreditifin açıldığına ilişkin olarak satıcıya bildirimde bulunursa "ihbar bankası" adını alır. İhbar bankasının ihracatçıya karşı ödeme konusunda herhangi bir yükümlülüğü yoktur. Ayrıca gerekli belgelerin ibrazı halinde ödemede bulunacağına ilişkin kendi taahhüdünü de ekleyerek satıcıya bildirimde bulunursa "teyid bankası-confirming bank" olarak adlandırılır.

29.5.4. AKREDİTİF İŞLEMİNİN AŞAMALARI

- 1. Aşama:** Alıcı ile satıcı belirli bir malın alım-satımı için bir satış sözleşmesi yaparlar. Bu sözleşmede malın cinsi, vasıfları, miktarı, fiyatı, döviz cinsi, malların sevki, satış şekli ve ödeme şekli yer alır.
- 2. Aşama:** Sözleşmeye göre İthalatçı, bankasından ihracatçı lehine bir akreditif açmasını ister. İthalatçının bankaya yaptığı başvuruya, akreditif talimatı denir. Akreditif metninde, ihracatçıya, ancak malları sevk ettiğini ispatlayan belgeleri muhabir bankaya sunmasından sonra ödemenin yapılabileceği hükmü bulunur.
- 3. Aşama:** İthalatçının bankası akreditifi ihracatçının ülkesindeki muhabir bankaya iletir İthalatçının bankasının hazırladığı akreditif metnine "küşat mektubu" denilmektedir. Eğer akreditif teyitli bir akreditif ise akreditif küşat mektubunda akreditifin teyitli olduğunu belirtir ve akreditifin lehdara teyidini ister.
- 4. Aşama:** Muhabir banka akreditifin koşullarını inceler ve akreditif metninin bir suretini ihracatçıya bildirir.
- 5. Aşama:** Akreditif ihbarını alan ihracatçı, koşulları inceler; yerine getiremeyeceği bir şart varsa bunun değiştirilmesini muhabir banka vasıtasıyla ithalatçıdan ister. İhracatçı akreditif koşulları yerine getirebileceğine inandığı takdirde artık malları yükleme ve gönderme durumuna gelmiştir.
- 6. Aşama:** İhraç konusu mallara ilişkin olarak, taşıyıcı tarafından yüklemeye ait vesaik ihracatçıya verilir.
- 7. Aşama:** İhracatçı akreditif koşullarına uygun olarak malları sevk eder ve gerekli belgeleri muhabir bankaya verir. Bu banka akreditif kurallarınca belirtilen teyid eden banka veya ödemeyi ve poliçeyi kabul eden muhabir banka olabilir.

8. Aşama: Muhabir banka ibraz edilen belgeleri akreditif koşullarını dikkate alarak inceler.

Belgeler akreditif şartlarına uygun bulunduğu takdirde ;

i. akreditif teyitsiz ise muhabir banka evrakları amir bankaya gönderir.

ii. Akreditif teyitli ise akreditif bedeli ihracatçıya ödenir veya vadeli ise vadesinde ödeneceğine dair teyit verilerek vesaikler amir bankaya gönderilir. .

Akreditif uygun bulunmadığı takdirde (rezerv varsa) ihracatçıdan gerekli düzeltmeleri yapmasını ister.

9. Aşama: Vesaiki alan amir banka, akreditif koşullarına uygun olup olmadığını inceler, İncelemeyi ;

- ❖ Akreditif metninin ICC 600 ve ICC 522' ye uygunluğuna
- ❖ Akreditif metniyle vesaikler arasındaki uyuma
- ❖ Vesaiklerin birbirleri arasındaki uyuma göre yapar.

İthalatçının bankası belgeleri elinde bulundurduğu için, malların mülkiyetine de sahiptir. İthalatçının komisyon dahil akreditif bedelinin tamamını bankasına ödemesinden sonra banka malların mülkiyetini ithalatçıya devreder.

10. Aşama: Vesaikler akreditif şartlarına uygun bulunduğu takdirde ödeme yapılır veya vadeli ödeme ise vadesinde ödeneceğine dair teyid verilir. Akreditif şartlarıyla vesaikler arasında bir uyumsuzluk varsa rezervler muhabir bankaya ve ithalatçıya bildirilir.

11. Aşama: İthalat konusu işlemlere ilişkin vesaiki alan ithalatçı gümrük idaresine müracaat ederek işlemleri tamamlar ve malların fiili ithalatını gerçekleştirir.

29.5.5. AKREDİTİF ÇEŞİTLERİ

29.5.5.1. GÜVENCE TÜRÜNE GÖRE

Kabilirucu, Dönülebilir (Revocable)

Amir veya amir bankanın akreditifin herhangi bir aşamasında akreditifte değişiklik yapabildikleri veya akreditifi iptal edebildikleri akreditiflerdir. İhracatçılar açısından riskli akreditiflerdir. İhracatçıların sevk vesaikini bankasına teslim etmesiyle gayrikabilirucu özellik kazanırlar.

Gayrikabilirucu, Dönülemez (Irrevocable)

Amir, Amir Banka, Muhabir, Muhabir Banka 4 tarafında izni olmadan herhangi bir değişikliğin yapılamadığı akreditiflere gayrikabilirucu akreditifler diyoruz. Herhangi bir taraf diğer tarafların izni olmadan bir değişiklik yapamaz.

29.5.5.2. ÖDEME SORUMLULUĞUNA GÖRE

Teyitsiz (Unconfirmed)

İhracatçının ülkesinde bulunan İhbar Bankası, Amir Bankanın ödeme taahhüdünü teyid etmeksizin, lehine bir akreditif açıldığını ihracatçıya bildirir. Akreditifle ilgili herhangi bir taahhütte bulunmaz, ihbar ettiği akreditifin doğruluğu ve gerçekliğini kontrol etmek dışında herhangi bir sorumluluğu yoktur.

Teyitli (Confirmed)

Amirin ve Amir Bankanın ödeme garantisine ek olarak Muhabir Bankanın da ödeme garantisi verdiği akreditiflerdir.

29.5.5.3. ÖDEME ŞARTLARINA GÖRE

Görüldüğünde ödemeli, Vesaik ibrazında ödemeli (Sight)

Ödeme garantisi veren bankanın sevk vesaikini inceledikten sonra ödemeyi yaptığı akreditiflere görüldüğünde ödemeli akreditif diyoruz.

Vadeli (Deferred)

Akreditif metninde belirtilmiş bir vade sonunda ödeme yapılmasını ön gören ve vadesi geldiğinde amir bankaca ödemesi yapılan akreditiflerdir.

- Kabul Kredili (Acceptance Credit) poliçe (Draft)
- Karışık Ödemeli (Mixed payment)

29.5.5.4. ÖZELLİKLİ AKREDİTİFLER

Kırmızı Şarhlı Akreditif (Red Clause)

Alıcıya akreditif tutarının belirli bir kısmını yüklemeyen önce peşinen tahsil etmesine izin veren akreditif şeklidir.

Yeşil Şarhlı Akreditif (Green Clause)

Alıcının akreditif kapsamında satıcıya ödeyeceği avansın karşılığında kendisini garantiye almak için alıcıdan teminat mektubu veya teslim senedi gibi belgeler istediği akreditif şeklidir.

Devredilir Akreditif (Transferrable)

Satıcının kendisi adına açılan akreditifin bir kısmını ya da tamamını başka bir şahsa devretmesine olanak tanıyan akreditiflerdir. Bu akreditifle üretici olmayan araçlar kendileri adına açılan akreditif tutarlarının belirli bir kısmını üreticiye devrederek, üreticiden mal temin edip ihraç edebilmektedir.

Döner Akreditif, Rotatif (Rotative)

Aynı satıcıdan benzer malları sürekli alan ithalatçılar bir kereye mahsus olarak bankalarına döner akreditif açtırmakta ve birdaha akreditif açmaya gerek kalmadan satıcı her mal yüklediğinde sevk vesaiki ile bankadan parasını almaktadır.

Karşılıklı Akreditifler (Back-to-Back)

Satıcı kendisine açılmış bir akreditifi bankasına teminat göstererek bu akreditife karşılık başka bir akreditif açılmasını talep edebilir. Bu şekilde açılan akreditiflere karşılıklı akreditifler denilmektedir.

Teminatlı (Stand-by)

Bir ödeme garantisine benzer işleve sahip olup, üçüncü bir şahıs ile yapılmış bulunan sözleşmenin yerine getirilmemesi halinde ödemede bulunulacağını teyit eden akreditiflerdir. Bu tür akreditiflerde akreditifi açan banka akreditif lehdarına karşı bir üçüncü şahıs namına garanti vermektedir. İhtiyat akreditiflerinde ödeme belirli bir işlemin yerine getirilmediği zaman gerçekleştirilmektedir. Genellikle büyük inşaat taahhüt işleri uzun vadeli satışlarda bir teminat olarak kullanılmaktadır.

Döner Akreditif, Rotatif (Rotative)

Aynı satıcıdan benzer malları sürekli alan ithalatçılar bir kereye mahsus olarak bankalarına döner akreditif açtırmakta ve birdaha akreditif açmaya gerek kalmadan satıcı her mal yüklediğinde sevk vesaiki ile bankadan parasını almaktadır.

Karşılıklı akreditifler (Back-to-Back)

Satıcı kendisine açılmış bir akreditifi bankasına teminat göstererek bu akreditife karşılık başka bir akreditif açılmasını talep edebilir. Bu şekilde açılan akreditiflere karşılıklı akreditifler denilmektedir.

Teminatlı (Stand-by)

Bir ödeme garantisine benzer işleve sahip olup, üçüncü bir şahıs ile yapılmış bulunan sözleşmenin yerine getirilmemesi halinde ödemede bulunulacağını teyit eden akreditiflerdir. Bu tür akreditiflerde akreditifi açan banka akreditif lehdarına karşı bir üçüncü şahıs namına garanti vermektedir. ihtiyat akreditiflerinde ödeme belirli bir işlemin yerine getirilmediği zaman gerçekleştirilmektedir. Genellikle büyük inşaat taahhüt işleri uzun vadeli satışlarda bir teminat olarak kullanılmaktadır.

29.5.6. AKREDİTİF MEKTUBUNDA BULUNAN BİLGİLER

- Akreditifin şekli (Dönülebilir-Dönülemez)
- Numarası
- Düzenlenme yeri ve tarihi
- Geçerlilik süresinin sona erdiği tarih ve yer
- Amirin ismi ve adresi
- Lehdarın ismi ve adresi
- İhbar bankasının ismi ve adresi
- Akreditifin döviz tutarı
- Teslim şekli
- Akreditifin ibrazda ödemeli veya vadeli poliçe kabullü veyahut vadeli ödeme nevinden hangisi olduğu
- Kısmi yükleme ve aktarmaya izin verilip verilmediği
- Sevk yeri, sevkiyatın şekli ve varış yeri
- Yükleme vadesi
- Malların tanımı
- İstenilen vesaik
- Vadeli poliçe kabullü akreditiflerde istenilen poliçenin tarifi
- İlave Şartlar
- Rambursmanın şekli
- İhbar/teyit eden banka masraflarının hangi tarafa ait olduğu
- Vesaikin yükleme vesikası tarihinden itibaren ibraz süresi
- Akreditifin teyitsiz veya teyitli olduğu
- Akreditifin lehdara ihbar şekli
- Akreditifin "Vesikalı Krediler için Yeknesak Teamül ve Uygulamalar "(MTO'nun Yayın No. 600,) tabi olarak düzenlendiğine dair açıklama.
- Satın alınan malların ithali için gerekli belgeler akreditifte ibraz edilecek vesaik kapsamında belirtilir. Bu belgeler;
  - Ticari Belgeler
  - Resmi Belgeler
  - Taşıma Belgeleri
  - Sigorta Belgeleri
  - Finansman Belgeleridir

29.5.7. AKREDİTİF İŞLEMLERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- İthalatçı ile ihracatçı arasında sözleşme yapıldığı zaman, ihracatçının tam olarak ithalatçı tarafından ne tür belgeler istendiğini bilmesi gerekmektedir. Daha sonra ihracatçı akreditif koşullarını yerine getirebilmek için akreditif vadesinin yeterli olduğundan emin olmalıdır.
- İhracatçı, ithalatçı ile olan tüm işlemlerinde adının ve adresinin doğru bir şekilde yazıldığından emin olmalıdır. Akreditif ihracatçıya ihbar edilmediğinde ihracatçı akreditifte ve sunacağı belgelerde isminin doğru olup olmadığını kontrol etmelidir.
- Alıcının kısmi sevkiyatı kabul edip etmediği konusu ihracatçı tarafından anlaşılır olmalıdır. Eğer kısmi sevkiyat kabul ediliyor ise teslim tarihinde bir problem çıksa bile bu durum akreditifin geçerliliğini etkilemeyecektir.
- İhracatçının sözleşme tamamlanmadan önce, malları nasıl yükleyeceğini bilmesi gerekmektedir. Genellikle yüklemelerde aktarma işlemi yapılabilmektedir. Bazen önceden geminin aktarma yapıp yapmayacağını bilmek mümkün olmayabilmektedir. Bu gibi durumlar için akreditifin aktarma işlemine izin vermesi faydalı görülmektedir.
- Akreditifte malların gönderildiği nokta ve gönderme tarihi, ihracatçı ile ithalatçının akreditif koşulları üzerinde anlaşmışları gibi olmalıdır.
- İhracatçı, ithalatçının hangi belgeleri istediği konusunda emin olmalıdır. İstenilen belgelere göre, malları yüklemeye hazırlarken, ekstra maliyetler ve gecikmeler olabilmektedir.
- İhracatçı akreditif kendisine ihbar edildiği zaman tüm detayları kontrol etmelidir. Aynı zamanda istenilen belgelerin hazırlanabilmesi için yeterli zamanın olup olmadığının ihracatçı tarafından kontrol edilmesi gerekmektedir.
- İhracatçı akreditif kendisine ihbar edildiği zaman tüm detayları kontrol etmelidir. Aynı zamanda istenilen belgelerin hazırlanabilmesi için yeterli zamanın olup olmadığının ihracatçı tarafından kontrol edilmesi gerekmektedir.

29.5.8. AKREDİTİF İŞLEMLERİNDE GÖRÜNEN YAYGIN SORUNLAR

- Eğer akreditif vadesi içinde istenilen belgelerle birlikte sunulmaz ise geçerli sayılmayacaktır.
- Eğer İhracatçının (lehdar) ismi doğru olarak belirtilmezse akreditife itibar edilmeyebilir.
- Akreditifte belirtilen tutar diğer belgelerde belirtilen tutarla aynı olması gerekmektedir.
- Eğer akreditifte kısmi sevkiyata izin verilmiyor ise malların tümünün yükleme aracına yüklenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde akreditif kabul edilmeyecektir.
- Akreditifte aktarmaya izin verilmediği halde aktarma yapılmış ise, gecikmeler ve ekstra maliyetler ihracatçıya yüklenecektir.
- Eğer akreditifteki yükleme koşullarına uyulmaz ise akreditif geçerli sayılmayabilir.
- Eğer belgeler akreditifte belirtilen gerçek format ve sayıya uygun değil ise gecikmeler ve ekstra maliyetler olabilmektedir.
- Eğer belgeler belirtilen zaman içinde sunulmazsa akreditif geçersiz sayılabilmektedir.

29.5.9. EN ÇOK KARŞILAŞILAN REZERVLER

- Temiz olmayan (unclean) konşimento, taşıma belgesi ibrazı
- Teslim konişmentosunda malların fiilen gemi bordasına yüklendiğine dair notun eksik olması (Shipped on board)
- Taşımanın akreditifte belirtilen limanlar arasında yapılmamış olması
- Konişmentonun (taşıma belgesi) navlunun ödenip, ödenmediğini göstermemesi
- Sigorta belgesinin akreditifte istenildiği gibi verilmemesi
- Sigorta belgesinin kapsadığı risklerin akreditifte istenildiği şekilde belirtilmemesi
- Sigorta belgesinin üzerindeki para biriminin akreditifteki para biriminden farklı olması
- Sigorta tutarının eksikliği
- Sigortanın, yükleme belgesi tarihinden itibaren geçerli olmaması
- Belgelerin birbiriyle uygunluk içinde olmaması
- Fatura üzerindeki mal tanımının akreditif metninden farklı olması
- Ağırlıkların belgelerde farklı yazılması
- Fatura ve poliçe üzerindeki rakamların farklı olması
- İşaret ve numaraların belgeler arasındaki uyumsuzluğu
- Akreditifte istenen belgelerin eksik sayıda veya hiç verilmemiş olması
- Poliçenin yanlış taraf üzerine keşide edilmiş olması
- Poliçenin ödeme tarihinin belli olmaması
- Konşimento (yükleme belgesi), sigorta belgesi veya poliçenin doğru olarak ciro edilmemiş olması
- İbraz edilen belgelerde olması gereken imzaların eksik veya hiç olmaması
- Akreditif tutarının aşılmış, akreditif vadesinin sona ermiş, geç ibraz, geç yükleme ve eksik yükleme yapılmış olması

29.5.10. Akreditifin İhracatçı Açısından Avantajları

- İhracatçı akreditifte belirtilen şartları yerine getirdiği takdirde mal bedelini alacağına emindir.
- Kendisine açılan akreditifi teminat göstererek kredi kullanabilir.

29.5.11. Akreditifin İhracatçı Açısından Riskleri

- Malı üretip göndermeden parasını alamayacaktır. Bu da finansal krize sebep olabilir.
- Vesaiklerde rezerv çıkması durumunda ödeme alıcının inisiyatifine kalacaktır.

29.6. VESAİK MUKABİLİ ÖDEME

(Cash Against Documents (CAD) – Documents Against Payments (D/P))

- Satıcının ihraç konusu malları ihracat gümrükleme işlemlerini yaptırarak alıcıya teslim edilmek üzere yola çıkarttığı, evrakları ise banka aracılığıyla mal bedelini ödendikten sonra alıcıya teslim edilmesi şartıyla bankasına verdiği ödeme şeklidir.
- Vesaik mukabili ödeme, satıcının, bedeli tahsil edilmeden önce malını sevk edecek kadar alıcıyı yakinen tanıdığı ve güvendiği, ancak malların alıcının mülkiyetine geçmesinden önce malların bedelinin tahsil edilmesini garanti altına almak istediği bir ödeme şeklidir.

- Satıcı malları yollar ve evrakları da kendi bankası aracılığıyla alıcının bankasına yollar. Alıcı bankasından evrakları almayabilir. Malları almaktan vazgeçebilir. Bu durumlarda satıcının malları alıcı ülke gümrüğünde kalır, satıcının ya yeni alıcı bulması yada masrafları kendisine ait olmak üzere malları geri getirmesi ya da başka bir ülkede müşteri bulup göndermesi gerekir. Ya da malları ilgili gümrüğe terk edebilir.
- Alıcı açısından mal bedelini ödeyip malları çektikten sonra mallar eksik, bozuk veya istenilen kalitede çıkmayabilir. Bu durumda alıcı zor durumda kalır. Alıcının bu durumdan kaçınmak isterse malları bir gözetim şirketinin denetimine tabi tutabilir.

29.6.1. Vesaik Mukabili İşlemin Tarafları

İhracatçı – Drawer:

Malı hazırlayan ve gönderen taraftır. Vesaikleri de bankası aracılığıyla tahsil karşılığı ithalatçının bankasına gönderir.

İthalatçı - Drawee:

Malları ithal eden, bankasına gelen vesaiklerin bedelini ödeyerek alan taraftır.

Tahsile Gönderen Banka – Muhabir Banka – Remitting Bank

İhracatçının vesaiklerini ithalatçının bankasına tahsil karşılığı ulaştıran bankadır. İhracatçının vereceği talimatlara uyar ve ödeme yapılana kadar takip eder.

Tahsil-İbraz Eden Banka – Amir Banka – Collecting- Presenting Bank

Tahsil vesaikini ödeme karşılığı ithalatçıya veren bankadır.

29.6.2. VESAİK MUKABİLİ İŞLEM AKIŞI

1. Alıcı ile satıcı belirli bir malın alım ve satımı için sözleşme yaparlar.
2. İhracatçı, sözleşme şartlarına uygun olarak malları hazırlayarak teslim şekline göre ithalatçıya gönderir.
3. İhracatçı, ithalatçının talep ettiği vesaikleri tahsil şartıyla gönderilmek üzere kendi bankasına verir.
4. İhracatçının bankası tahsil şartıyla vesaikleri ithalatçının bankasına gönderir.
5. İthalatçının bankası gelen vesaiklerin ihbarını ithalatçıya yapar.
6. İthalatçı mal bedelini bankasına yatırarak vesaikleri alır.
7. İthalatçının bankası mal bedelini ihracatçının bankasına transferini yapar.
8. İhracatçının bankası mal bedellerini ihracatçıya öder.
9. Mallar nakliyeciden ithalatçının ülkesindeki ilgili gümrüğe getirilir.
10. İthalatçı bankadan aldığı vesaikleri gümrükçüsüne teslim ederek malın ithalat işlemini gerçekleştirir.

29.6.3. Vesaik Mukabili İşlemlerin İhracatçı Açısından Avantajları

- İthalatçı ödemeyi yapmadan vesaikleri alamayacak dolayısıyla malı çekemeyecektir.
- İthalatçının malı almaması durumunda ihracatçı malı aynı ülkede ya da farklı bir ülkede başka bir müşteriye satabilir ya da geri getirebilir.

29.6.4. Vesaik Mukabili İşlemlerin İhracatçı Açısından Riskleri

- İthalatçı ödemeyi geciktirebilir.
- İthalatçı ödemeyi yapmaz, malı da almayabilir.
- İthalatçı vesaikleri almak için indirim isteyebilir.
- İthalatçının malı almaması durumunda ihracatçı oluşacak depolama ve geri getirme veya başka bir yere sevk etme masraflarını kendisi ödemek zorunda kalır.

29.6.5. Vesaik Mukabili İşlemlerin İhracatçı Açısından Oluşan Riskleri Azaltma Yöntemleri

- Alıcının güvenilirliğini çeşitli kaynak ve referanslardan kontrol etmek
- Nakliye organizasyonunu kendisi yapmak
- Sigortayı ithalatçının ülkesindeki gümrükteki depolama alanını da kapsayacak şekilde tam kapsamlı yaptırmak
- Mal bedelinin bir bölümünü peşin olarak almak
- İstikrarlı olmayan ülkelere vesaik mukabili çalışmayalım

29.6.6. Vesaik Mukabili İşlemlerin İthalatçı Açısından Avantajları

- Ödemeyi bekletebilir.
- Mallar geldiğinde ödemeyi yapmadan gümrükte küşat hakkını kullanarak malları kontrol edebilir.
- Mallarla ilgili herhangi bir sorun gördüğünde ya da ihracatçının malları geç göndermesi durumunda ödemeyi yapmayabilir.
- Mal fiyatlarında düşmeyle beraber ihracatçıdan indirim isteyebilir.
- Maliyeti akreditif ve kabul kredili ödeme yöntemine göre daha düşüktür.

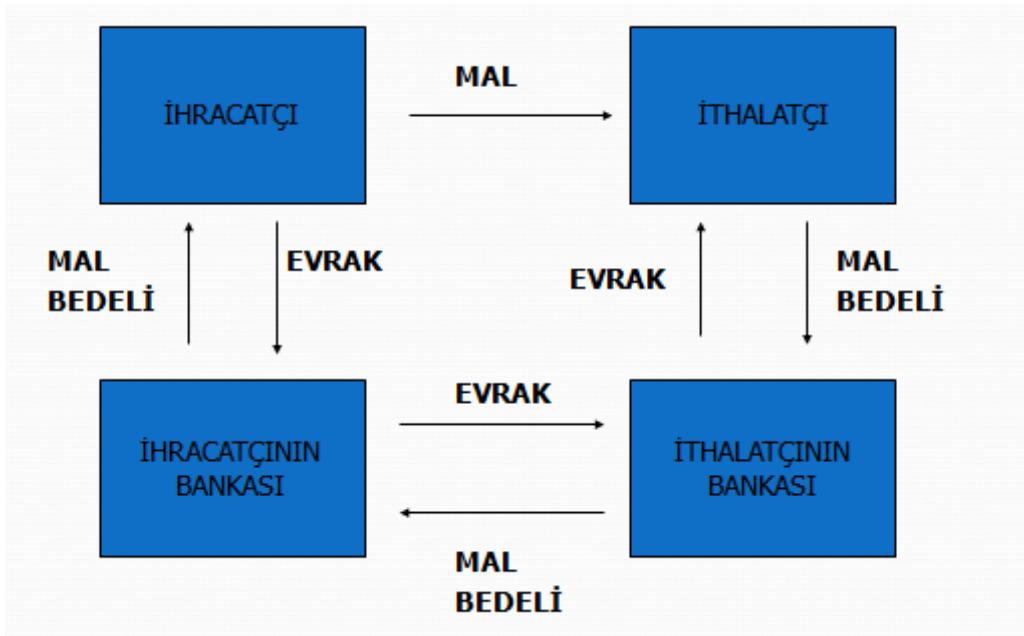
29.6.7. Vesaik Mukabili İşlemlerin İthalatçı Açısından Riskleri

- İhracatçının hazırladığı vesaiklerde bilgi eksikliği olabilir banka kontrol etmediği için bu eksiklikten dolayı malları çekemeyebilir ya da gecikmeli ve masraflı olarak çekebilir.
- İhracatçı ithalatçının istediği nitelik ve miktarda mal göndermemiş olabilir. Ödemeyi yapıp belgeleri aldıktan ve gümrükleme işlemlerini yaptıktan sonra anlayacağı için iş işten geçmiş olur.

29.6.8. Vesaik Mukabili İşlemlerin İthalatçı Açısından Oluşan Riskleri Azaltma Yöntemleri

- İhracatçıya vesaikleri göndermeden önce hangi vesaikleri istediğini ve vesaiklere hangi bilgileri yazması gerektiğini yüklemekten önce bildirmelidir.
- Malla ilgili bir sözleşme yapmalıdır.
- Yüklemeden önce malın kalite kontrolünü yaptırmalıdır.
- Mal geldiğinde gümrükte küşat hakkını kullanarak malın kalite kontrolünü yaptırmak
- İhracatçıya vesaikleri göndermeden önce hangi vesaikleri istediğini ve vesaiklere hangi bilgileri yazması gerektiğini yüklemekten önce bildirmelidir.
- Malla ilgili bir sözleşme yapmalıdır.
- Yüklemeden önce malın kalite kontrolünü yaptırmalıdır
- Mal geldiğinde gümrükte küşat hakkını kullanarak malın kalite kontrolünü yaptırmak

VESAİK MUKABİLİ İŞLEM AKIŞI

29.7. KABUL KREDİLİ ÖDEME (BY ACCEPTANCE)

Kabul kredisi, satıcı ile alıcı arasında yapılacak bir anlaşma ile ithal edilecek mal bedelinin ödenmesinin, malın gönderilmesinden belli bir süre sonra bırakılmasıdır.

Bir diğer ifadeyle, satıcı veya satıcının bankası tarafından düzenlenen vadeli bir poliçenin alıcı tarafından kabulünden itibaren açılan vadeli bir akreditif türüdür. Vadeler, alıcı ve satıcı arasında saptanmakla birlikte, genellikle ülkeler vadelere sınırlamalar getirmişlerdir.

29.7.1. KABUL KREDİLİ ÖDEME (BY ACCEPTANCE – BANK AVALISED)

Kabul kredili ödemede; satıcı, malları sevk etmeyi müteakip alıcı firma adına vadeli bir poliçe düzenler ve bu poliçeye mallar ile ilgili vesaikleri (örneğin; konşimento, fatura, sigorta poliçesi vb.) ekleyerek bankasına teslim eder.

İlgili banka, söz konusu poliçe ve vesaikleri, alıcının ülkesindeki muhbirine gönderir.

Muhbir banka, poliçe ve vesaikleri alıcının kabulüne sunar, alıcı poliçeyi kabul ettiği takdirde, poliçenin arkasına “kabul edilmiştir” ibaresini yazarak imzalar ve muhbir bankaca malları temsil eden vesaikler alıcıya teslim olunur, kabul edilen poliçe ise tekrar satıcıya gönderilir.

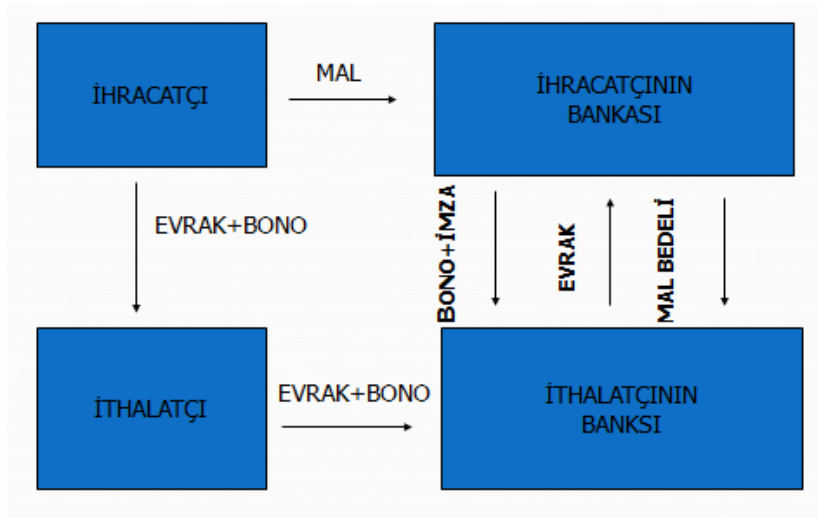
29.7.2. KABUL KREDİLİ ÖDEME

Poliçenin kabulü sonucunda “gayri kabili rücu” tipinde bir akreditif durumu söz konusu olmaktadır. Bu ise, satıcının ödemenin yapılacağı konusunda güvencede olması demektir. Satıcı, bu poliçeyi vadesi doluncaya kadar elinde tutup, bedelini alıcıdan vade sonunda alabileceği gibi, bir bankaya da iskonto ettirebilir.

29.7.3. KABUL KREDİLİ ÖDEME İŞ AKIŞI

- Satıcı malları hazırlar ve ihracata hazır hale getirir.
- Malların fiili ihracatını gerçekleştirir ve malları alıcıya teslim edilmek üzere teslim şekline göre organize ederek yola çıkarır.
- Sevk vesaiklerini de hazırlar ve sevk vesaikini mal bedeli karşılığı için bir poliçe/draft hazırlar ve ekler.
- Sevk vesaikini poliçe/draft ile birlikte kendi bankasına verir.
- İhracatçının bankası sevk vesaikini ve poliçeyi ithalatçının bankasına yollar.
- İthalatçıda bankasına giderek poliçeyi imzalar ve sevk vesaiklerini alır.
- İmzalanan poliçe tekrar bankalar aracılığıyla ihracatçıya gelir veya ilgili bankada kalır.
- İthalatçı malların gelmesini müteakiben malların ithalatını yapar
- Vade sonunda ithalatçı bankasına giderek mal bedelini öder ve imzaladığı poliçeyi geri alır.

29.7.4. KABUL KREDİLİ İŞ AKIŞI ŞEMASI

29.7.5. Kabul Kredili Ödeme Yönteminin İhracatçı Açısından Avantajları

- İhracatçı ithalatçıya tanıdığı vade sonunda mal bedelini alacağı için rahatlığı içindedir.
- İthalatçı poliçeyi imzalamadan vesaikleri alamaz dolayısıyla malları da çekemez.

29.7.6. Kabul Kredili Ödeme Yönteminin İhracatçı Açısından Riskleri

- İthalatçı poliçeyi ve vesaikleri kabul etmeyebilir
- İhracatçı, ithalatçının poliçe ve vesaikleri kabul etmemesi sebebiyle malları geri almak zorunda kalabilir.
- Oluşacak nakliye ve depolama masraflarını ödemek zorunda kalabilir.

DIŞ TİCARETTE TESLİM ŞEKİLLERİ

30. TESLİM ŞEKİLLERİ (INCOTERMS)

Dış ticarete ihracata konu malın, ihracatçının deposundan çıkıp ithalatçının deposuna ulaşmaya kadar aradaki tüm lojistik, sigorta, indirme, bindirme, elleçleme, v.b. Masrafları hangi aşamada kimin tarafından üstlenileceğini belirler.

30.1. INCOTERMS'İN AMACI

Incoterms 'in amacı dış ticaret alanında en yaygın kullanılan terimlerin yorumu için bir dizi uluslararası kural oluşturmaktır.

30.2. INCOTERMS'İN KAPSAMI

- Incoterms 'in kapsamı satım sözleşmesinin tarafların satılan malların teslimine ilişkin hak ve yükümlülüklerle sınırlıdır.
- Sadece satıcı ve alıcı arasında satım sözleşmesinden kaynaklanan ilişkilerle ve üstelik bunların sadece belirli çeşreleriyle ilgilidir.
- Satıcının malları alıcının tasarrufuna bırakma veya taşıma için teslim etme veya varış noktasına teslim gibi taraflara yüklenmiş belli borçları ve bu durumda hasarın geçişini düzenler
- Malların ithalat ve ihracat için gümrüklenmesi ve ambalajlanması borçları ile, alıcının malları teslim alma ve ilgili yükümlülüklerin gereği gibi yerine getirildiğini kanıtlama borçlarını düzenler

30.3. INCOTERMS 'İN TARİHİ GELİŞİMİ

- 1936 İlk defa yayınlandı
- 1953 Revizyon
- 1967 Revizyon
- 1976 Revizyon
- 1980 Revizyon
- 1990 Revizyon
- 2000 Revizyon
- 2010 Revizyon

30.4. INCOTERMS 2010

- EXW (EX WORKS)
- FCA (FREE CARRIER)
- FAS (FREE ALONGSIDE SHIP)
- FOB (FREE ON BOARD)
- CFR (COST AND FREIGHT)
- CIF (COST INSURANCE AND FREIGHT)
- CPT (CARRIAGE PAID TO)
- CIP (CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO)
- DAF (DELIVERED AT FRONTIER)
- DES (DELIVERED EX SHIP)
- DEQ (DELIVERED EX QUAY)
- DDU (DELIVERED DUTY UNPAID)

- DDP (DELIVERED DUTY PAID)
- DAT (DELIVERED AT TERMINAL)
- DAP (DELIVERED AT PLACE)

INCOTERMS 2010

- EXW İşyerinde Teslim
- FCA Taşıyıcıya Masrafsız
- FAS Gemi Doğrultusunda Masrafsız
- FOB Gemide Masrafsız
- CFR Mal bedeli ve Navlun
- CIF Mal bedeli Sigorta ve Navlun
- CPT Taşıma Ödenmiş olarak
- CIP Taşıma ve Sigorta Ödenmiş
- DAF Sınırdaki Teslim
- DES Gemide Teslim
- DEQ Rıhtımda Teslim
- DDU Gümrük resmi ödenmeksizin teslim
- DDP Gümrük resmi ödenmiş olarak teslim
- DAT Terminalde Teslim
- DAP Belirlenen Yerde Teslim

30.5. SORUMLULUKLARINA GÖRE

“E” li Terim

- EXW

“C” li Terimler

- CFR
- CIF
- CPT
- CIP

“F” li Terimler

- FCA
- FAS
- FOB

“D” li Terimler

- DAF(*)
- DES (*)
- DEQ (*)
- DDU (*)
- DAT
- DAP
- DDP

(*) INCOTERMS 2010 DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILMIŞTIR.

30.6. TAŞIMA ŞEKLİNE GÖRE

30.6.1. Deniz Yolu

- FAS
- FOB
- CFR
- CIF
- DES(*)
- DEQ (*)

(*) INCOTERMS 2010 DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILMIŞTIR

30.6.2. Karma Taşıma

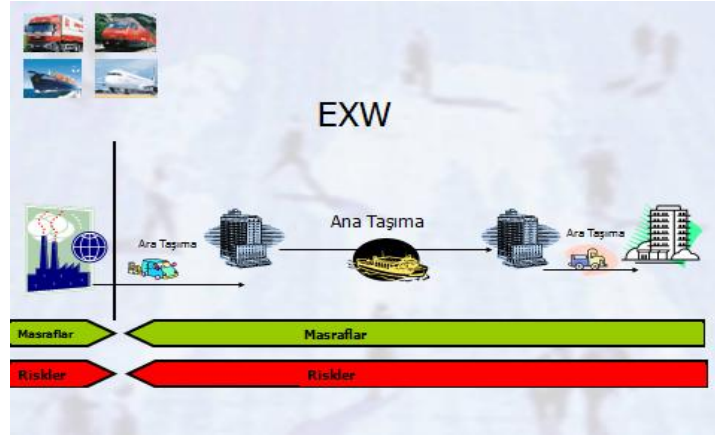
- EXW
- FCA
- CPT
- CIP
- DAF (*)
- DDU (*)
- DDP
- DAT
- DAP

30.6.3. EXW - İŞYERİNDE TESLİM (... olarak belirtilen yer)

Teslim Şeklinin Özellikleri: Satıcı malları işletmesinde daha önce belirlenen tarihte alıcının emrine hazır tutarak alıcıya bildirir. Alıcı malları işletmeden teslim alarak ihracı için gerekli belgeleri hazırlar gümrük işlemlerini tamamlayarak malları kendi ülkesine ithal eder. Malların işletmede teslim edilmesinden itibaren malla ilgili bütün masraf ve risk ile diğer yükümlülükler alıcı tarafından karşılanır.

Satıcının Sorumlulukları: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlayarak belirtilen tarihte veya süre içinde yine anlaşmada belirtilen yerde (Fabrika, depo, büro vb.) malları alıcının emrine amade tutar. Malların emrine hazır tutulduğunu alıcıya bildirir. Alıcının ihracat ile ilgili belgeleri alabilmesi için yardımcı olur. Alıcının talep etmesi halinde, tüm masraf ve riski alıcıya ait olmak üzere taşıma acentesi ile anlaşma yaparak, düzenlediği taşıma belgesini varış yerinde malları teslim alabilmesi için gönderir.

Alıcının Sorumlulukları: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. Tüm masraf ve risk kendisine ait olmak üzere ihracat ve ithalat işlemleri için gerekli olan lisans, vb. idari ve ticari belgeleri düzenler. Malların ihracat ve ithalat ile ilgili gümrük işlemlerini yaptırmak ve Gümrük vergilerini ödemekle sorumludur. Malları satıcının işletmesinde teslim aldığı andan itibaren malla ilgili tüm risk ve masraflar alıcının sorumluluğundadır. Malların taşınması amacıyla taşıma acentesi ile anlaşarak navlun bedelini öder.

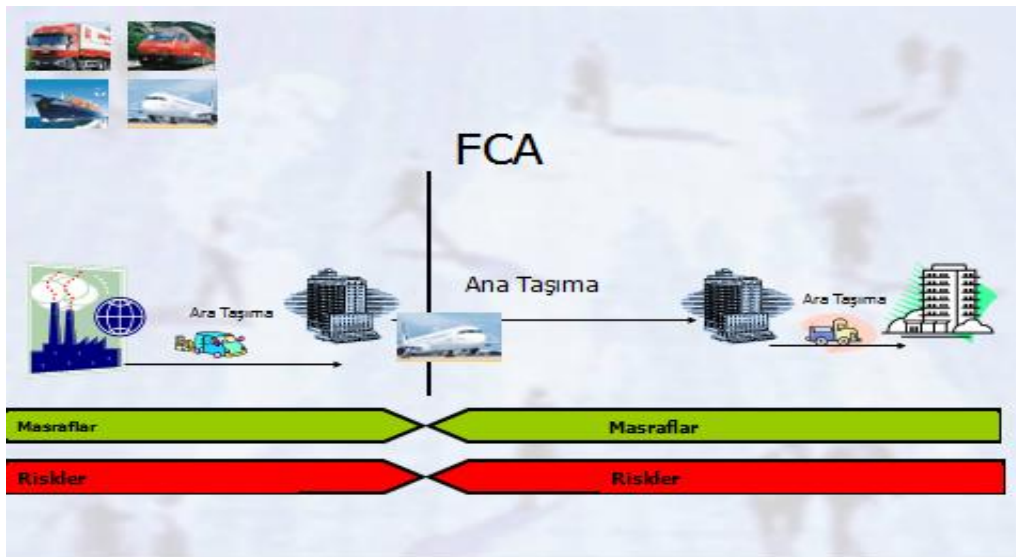

30.6.4. FCA - Free Carrier - Belirlenen Yerde Taşımacıya Teslim

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı malları gümrük işlemlerini tamamlayarak, belirlenen tarihte ve yerde ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği anda teslim işlemlerini tamamlamış olur. Bu andan itibaren malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya geçer. Navlun ücreti de diğer tüm giderler gibi alıcı tarafından ödenir. Bu terim, çok vasıtalı olanlar da dahil, herhangi bir taşıma işlemi için kullanılabilir. "Taşıyıcı", bir taşıma sözleşmesi çerçevesinde malların demiryolu, karayolu, denizyolu, havayolu, nehir ya da bunların bazılarının bir arada kullanılmasıyla taşınması işlemini bizzat üzerine alan ya da bunu sağlama taahhüdünde bulunan herhangi bir şahsı tanımlar.

Satıcının Sorumlulukları: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlayarak, alıcının ülkesinde istenen gerekli belgeleri düzenler ve Gümrük masraflarını öder. Alıcının talep etmesi üzerine durumunda taşıma acentası ile tüm masrafları alıcıya ait olmak üzere anlaşır. Malları taşıyıcıya veya taşıma acentasının gözetimine belirlenen tarihte ve yerde teslim eder. Teslim anına kadar bütün masraf ve riskler satıcının yükümlülüğündedir.

Alıcının Sorumlulukları: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat ile ilgili belge veya izinleri alarak gümrük vergisi ve masraflarını ödemekle yükümlüdür. Taşıma acentası ile anlaşma yaparak navlun ücretini öder. Belirlenen tarihte ve yerde mallarını teslim alır. Bu andan itibaren bütün masraflar ve risk alıcıya aittir.

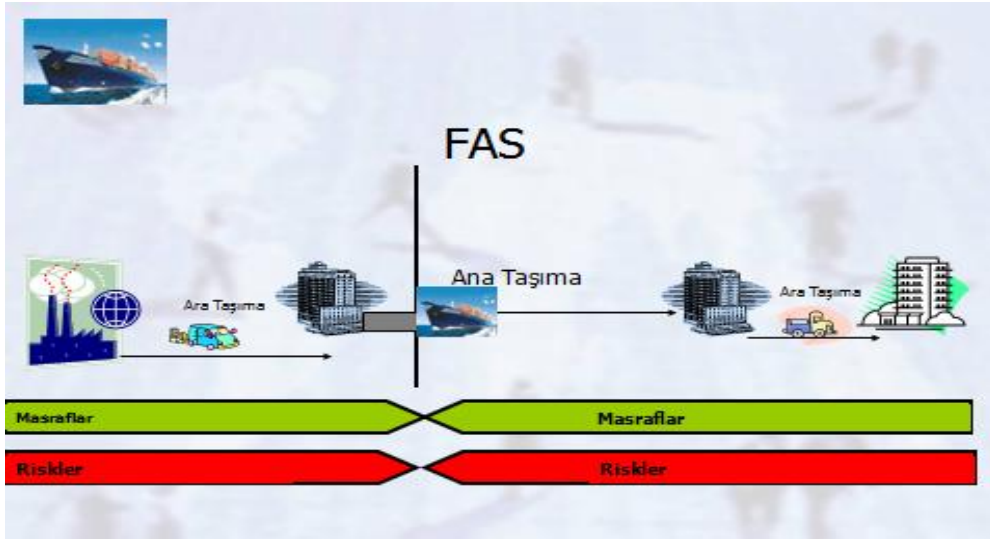

30.6.5. FAS – Free Alongside Ship - Gemi Doğrultusunda Teslim

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı malları geminin yanına kadar getirmekle sorumludur. Mallar gemi rıhtımında ise, yükleme yerine getirerek, gemi açıkta demirli ise mavnalarla geminin yanına kadar götürülerek teslim edilir. Tesliminden itibaren malların kaybolması veya hasar görmesi gibi rizikolar alıcıya aittir. Bu andan itibaren malla ilgili bütün masraflar ve navlun alıcı tarafından karşılanır. Bu teslim şeklinde ihracat ile ilgili tüm belgeler satıcı tarafından hazırlanır. Gümrük işlemleri de satıcı tarafından yapılır.

Satıcının Sorumlulukları: Satıcı sözleşme şartları uyarınca malları hazırlar. Alıcının isteği üzerine tüm masraf ve riskler alıcıya ait olmak üzere; alıcının ülkesinde istenen gerekli belgeleri ve benzeri idari ve ticari belgeleri almasında yardımcı olur. Mallar belirlenen limanda, belirlenen tarihte alıcının daha önce belirlediği geminin yanına getirmekle teslim işlemini tamamlar. Bu andan itibaren malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya geçer.

Alıcının sorumlulukları: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat ile ilgili gerekli belgeleri hazırlar, Taşıma acentesi ile anlaşma yaparak, geminin yükleme limanına yaklaşık ne zaman varacağını satıcıya bildirir. Yükleme emrine hazır tutulan malları teslim alır. Bu andan itibaren bütün masraflar ve risk alıcıya aittir.

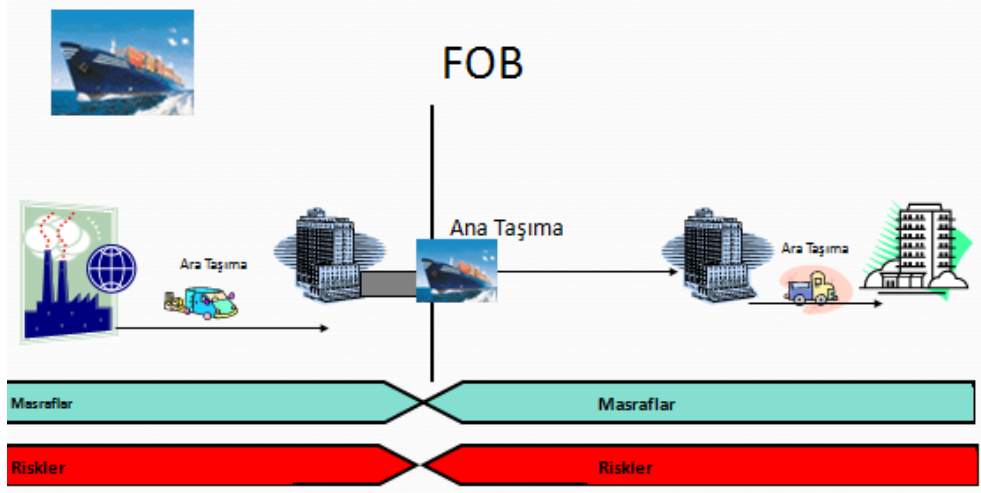

30.6.6. FOB - Free On Board - Gemi Bordasında Teslim

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı malları belirlenen tarihte ve yerde, alıcı tarafından temin edilen gemiye yüklemeyi gerçekleştirir. Mallar gemiye yerleştirilmesinden sonra meydana gelebilecek her türlü hasar, kayıp ve masraflar alıcının sorumluluğundadır. Satıcı ihracat için gerekli tüm belgeleri hazırlar ve malların gümrük işlemlerini tamamlayarak teslim eder.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Belirlenen limanda, belirlenen tarihte alıcının temin etmiş olduğu gemiye yükleme yapar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar, gümrük işlemlerini tamamlar. Alıcıya yüklemenin yapıldığını bildirir. Düzenlenen taşıma belgesini ve alıcının ülkesindeki kullanacağı gerekli diğer belgeleri hazırlayarak ödeme şekline göre alıcıya gönderir. Malların geminin küpeştesini (Güvertesini) geçene kadar meydana gelebilecek her türlü hasar ve kayıp satıcının sorumluluğundadır.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder. Taşıma acentesi ile anlaşma yaparak navlun bedelini öder. Yükleme limanında mallar geminin küpeştesini geçtikten sonra malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcının sorumluluğundadır.

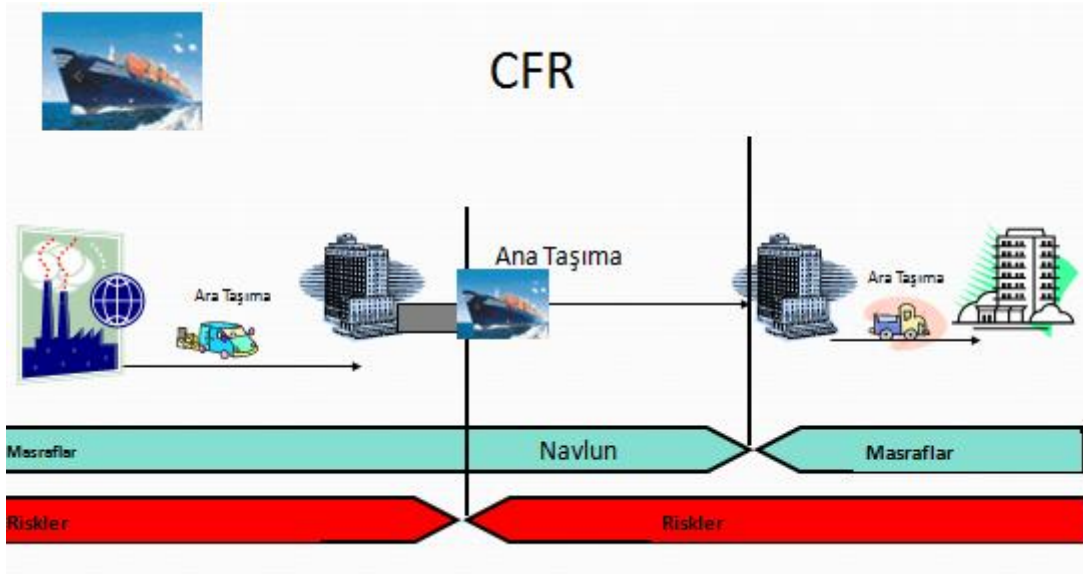

30.6.7. CFR C&F CF CNF Cost and Freight - Mal Bedeli Ve Taşıma

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı tüm masraf ve riskleri üstlenerek malları yükleneceği limana kadar getirir. Gümrük işlemlerini yaptırır ve Navlun ücretini ödeyerek yüklemeyi gerçekleştirir. Bu andan itibaren navlun dışındaki malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya aittir.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. Gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıma acentası ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder. Mallar gemi küpeştesini geçtikten sonra navlun dışında meydana gelen tüm masraf ve riskler alıcıya aittir. Satıcı yüklemenin gerçekleştiğini ve muhtemel varış tarihini alıcıya bildirir. Düzenlenen taşıma belgesini ve gerekli diğer belgeleri alıcıya gönderir.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder. Malları varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır. Taşıma süresince malla ilgili olarak yapılmış olan navlun dışındaki bütün masrafları ödemek zorundadır.

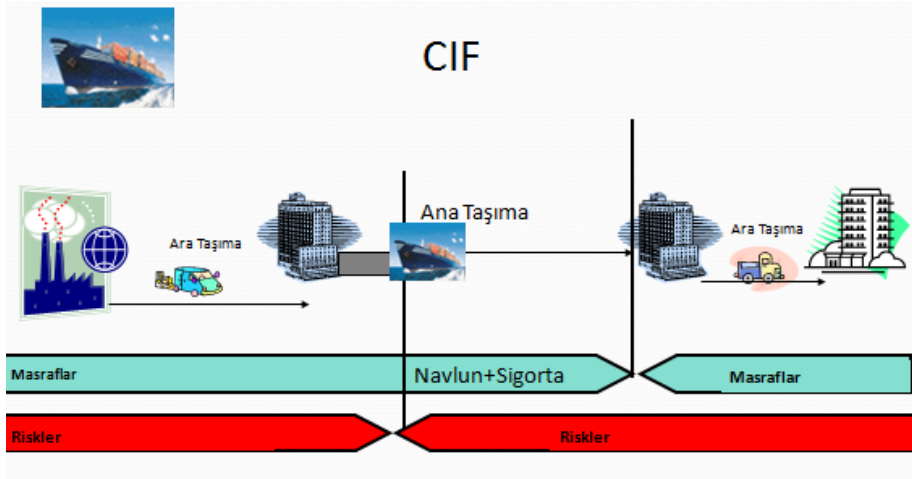

30.6.8. CIF -Cost, Insurance and Freight Mal Bedeli, Sigorta Ve Taşıma Bedeli

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı sigorta primi, navlun ve yükleme masrafları ve riskleri üstlenerek malları yükleyeceği limana getirir. Satıcı gemi acentesi ile anlaşır ve temin eder. Satış sözleşmesindeki malların belirtilen tarihte ve yerde yüklemesinin yapıldığını alıcıya bildirir. Satıcı sigorta primini ödemek suretiyle yüklediği mal cinsine uygun olan en dar kapsamlı deniz nakliyat sigortası yaptırır. Mallar gemiye yüklendikten sonra navlun ve sigorta primi dışındaki masraflar ve diğer vuku bulabilecek her türlü (sigorta anlamında) risk alıcıya geçer.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. Gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıma acentesi ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder. Gönderdiği malın sigortasını yaptırır, sigorta primini öder. Malları yaklaşık hangi tarihte varış limanında olacağını alıcıya bildirir. Düzenlenen taşıma belgesini ve gerekli diğer belgeleri alıcıya gönderir.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder. Malların varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır. Teslim anından sonra navlun ve sigorta primi dışındaki meydana gelen bütün masraflar alıcı tarafından karşılanır.

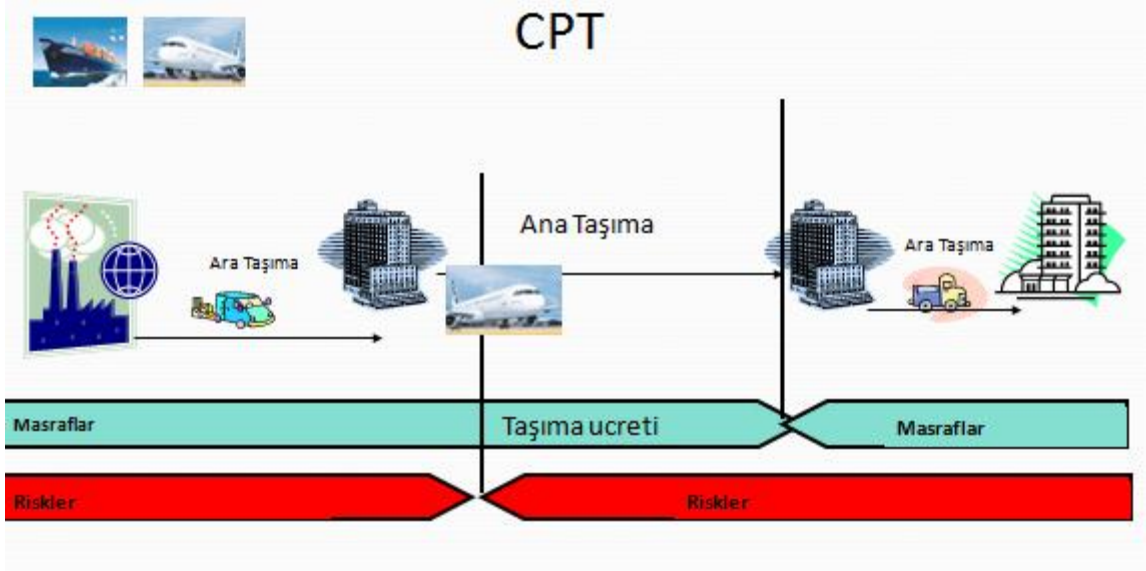
30.6.9. CPT “Carriage Paid To....” – “Taşıma,.....'E Kadar Ödenmiş”

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şekli özellikle çok araçlı taşımacılık türlerinde kullanılır. Satıcı varış yerine kadar navlun ücretini ödemekle yükümlüdür. Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren malla ilgili bütün risk ve navlun dışındaki masraflar genel bir kural olarak alıcıya geçer.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. Gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıma acentesi ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder. Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren malla ilgili tüm risk ve masraflardan kurtulur. Teslimi gerçekleştirildiği ve muhtemel varış tarihini alıcıya bildirir.

Alıcının sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder. Malların ilk taşıyıcıya tesliminden itibaren navlun dışındaki malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya aittir. Transit taşıma nedeni ile doğabilecek gümrük masraflarını da alıcı tarafından karşılanır. Navlun bedeline dahil değilse boşaltma masraflarını ödeyerek cirolu konşimentoyu acenteden teslim alır.

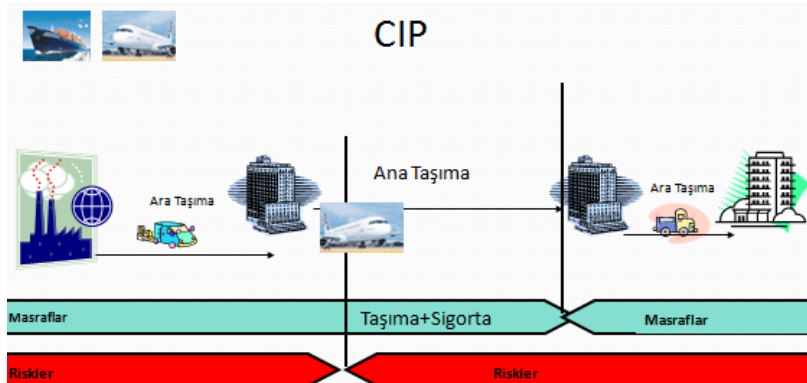

30.6.10. CIP “Carriage And Insurance Paid To...” – “Sigorta Dahil Taşıma,....'E Ödenmiş”

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı sigorta primi, navlun ve yükleme masrafları ve riskleri üstlenerek malları yükleyeceği limana getirir. Satıcı gemi acentesi ile anlaşır ve temin eder. Satış sözleşmesindeki malların belirtilen tarihte ve yerde yüklemesinin yapıldığını alıcıya bildirir. Satıcı sigorta primini ödemek suretiyle yüklediği mal cinsine uygun olan en dar kapsamlı nakliyat sigortası yaptırır. Ancak alıcı olağandışı risklere (grev, savaş, doğal afet vb.) karşı sigorta yaptırılmasını istiyorsa primini kendisi ödemek şartıyla satıcıdan sigorta kapsamının genişletilmesini isteyebilir. Satıcı tarafından mal bedelinin %10 fazlası ile yaptırılır.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. Gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıma acentesi ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder. Gönderdiği malın sigortasını yaptırır, sigorta primini öder. Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren ilgili risk ve masraflardan kurtulur. Bu andan itibaren navlun ve sigorta primi dışındaki malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya aittir. Teslimi gerçekleştirdiğini ve muhtemel varış tarihini alıcıya bildirir.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder. Malları varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır. Teslim anından sonra navlun ve sigorta primi dışındaki meydana gelen bütün masraflar alıcı tarafından karşılanır.

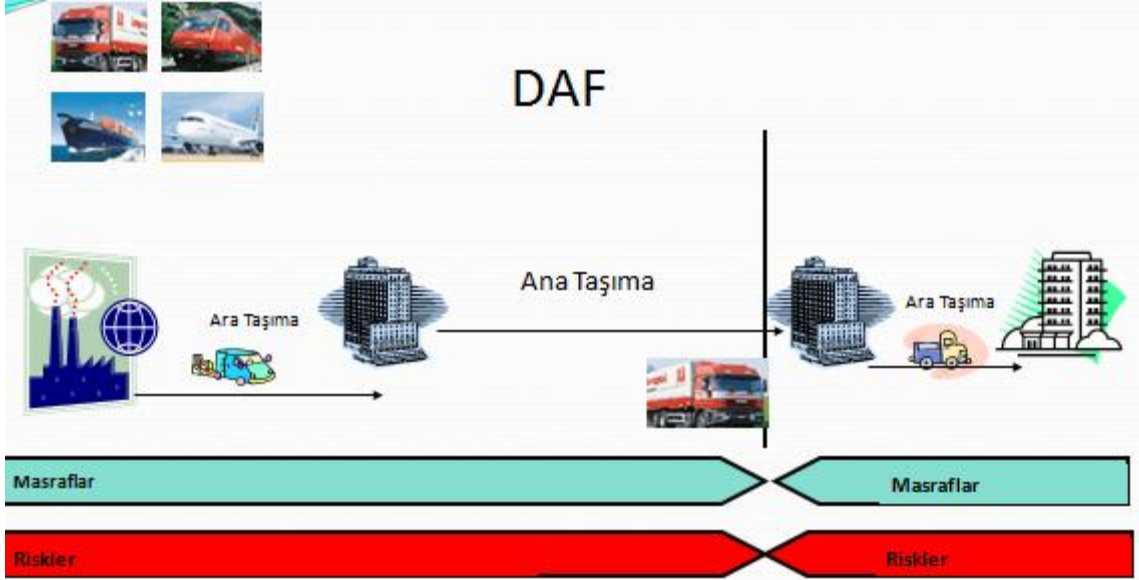
30.6.11. DAF - Delivered at Frontier - Sınırdaki Teslim(*)

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şekli özellikle karayolu ve demiryolu taşımacılığında kullanılır. Satıcı tüm riskleri ve masrafları kendisine ait olmak üzere malı kararlaştırılan ülke sınırında, belirtilen yer ve tarihte gümrük işlemlerini tamamlayarak teslim eder. Tesliminden itibaren bütün risk ve masraflar alıcıya aittir. İthalat ile ilgili gümrük vergileri alıcı tarafından ödenir.

(*) INCOTERMS 2010 DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILMIŞTIR.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar, gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıyıcı aracı temin ederek malın belirlenen sınır noktasına kadar taşınması için navlun bedelini öder. Malları sınırda belirlenen yer ve tarihte alıcının emrine hazır tuttuğu andan itibaren malla ilgili bütün masraf ve riskler tamamen ve eğer sözleşmede aksine hüküm yoksa alıcıya geçer.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder. Malları belirlenen sınır noktasında emrine hazır tutulduğu anda zaman geçirmeksizin malları teslim alır. Malları sınırda belirlenen yer ve tarihte alıcının emrine hazır tuttuğu andan itibaren malla ilgili bütün masraf ve riskler alıcıya aittir.

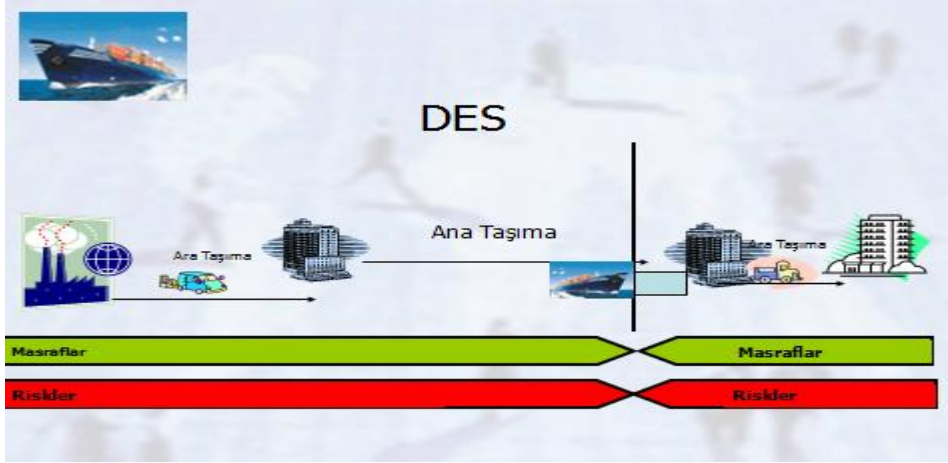
30.6.12. DES Delivered Ex Ship - Gemide Teslim (*)

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde satıcı malları varış limanında, gemide teslim eder. Varış limanına kadar bütün risk ve masraflar navlun ücreti de dahil olmak üzere satıcı tarafından karşılanır. Belirlenen varış limanında mallar alıcının emrine hazır tutulduğu andan itibaren teslim gerçekleşmiş sayılmaktadır.

(*) INCOTERMS 2010 DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILMIŞTIR.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. Gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıma acentesi ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder. Mallar varış limanında alıcının emrine hazır tuttuğu anda malın teslimi gerçekleşmiş olur. Teslime kadar tüm risk ve masraflar satıcıya aittir.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. Malları varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır. İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini ödeyerek fiili ithalatını gerçekleştirir.

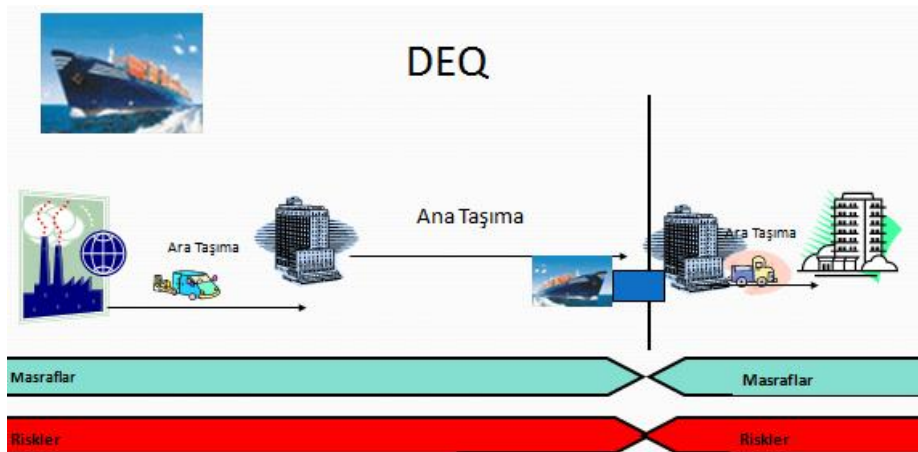
30.6.13. DEQ Delivered Ex Quay - Rıhtımda Teslim (*)

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şekli DES teslim şekli ile aynı prensiplere dayanmakla birlikte ondan farklı olarak; malın teslimi, limanda boşaltma tamamlayıp ithalat gümrük vergilerini ödedikten sonra malı teslim eder. Bu nedenle satıcının, alıcının ülkesinde yürürlükte bulunan kambiyo rejimine uygun ithalatçı belge olmadığı koşullarda bu teslim şekli uygulanmaz.

(*) INCOTERMS 2010 DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILMIŞTIR.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Kendi ülkesinde ve alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. İhracat ve İthalat gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıyıcı aracı temin ederek navlun ücretini öder. Malların hangi tarihte varış limanında olacağını alıcıya bildirir. Belirlenen tarihte varış limanında gümrük işlemlerini de tamamlamak suretiyle malları teslim eder.

Alıcının sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. İthalat ile ilgili belgeleri düzenleyebilmesi için satıcıya gereken yardımı sağlar. Satıcı tarafından emrine hazır tuttuğu andan itibaren bütün risk ve masraflar alıcıya aittir.

30.6.14. DDU Delivered Duty Unpaid – Vergileri Ödenmemiş Teslim (*)

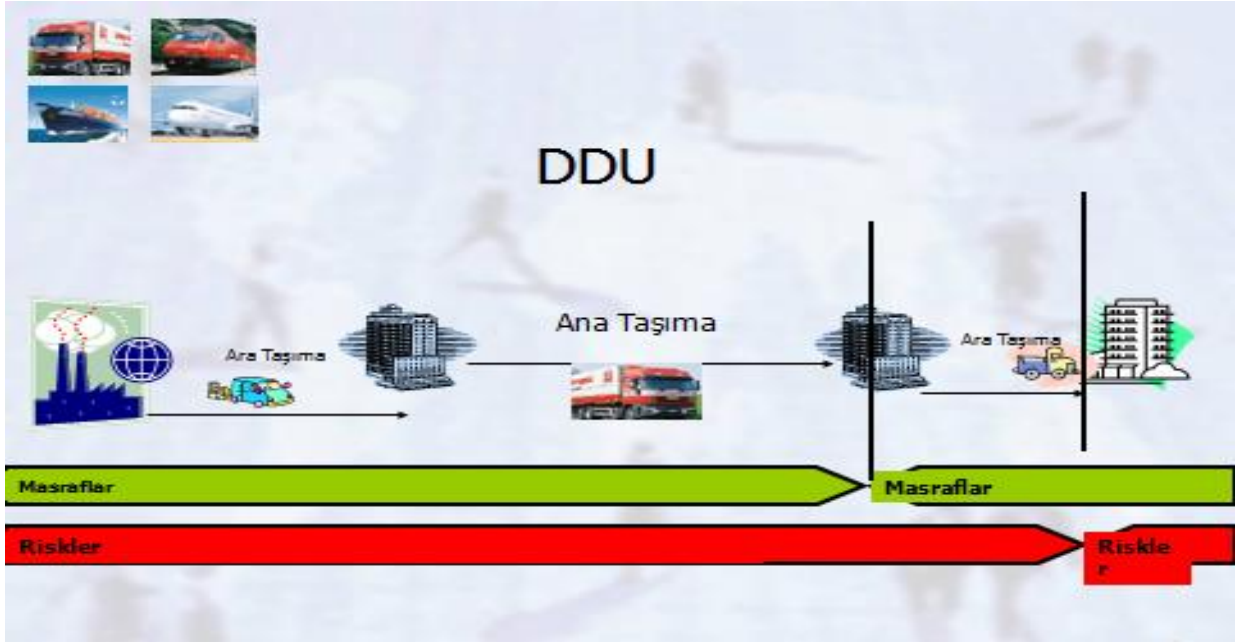
Teslim Şeklinin Özellikleri: DDU çok araçlı taşımacılıkta kullanılır. Deniz taşımacılığında kullanılan bu teslim şeklinde satıcı malları belirlenen tarihte alıcının ülkesinde alıcının belirlediği yerde gümrük vergilerini

ödemeksizin teslim eder. Teslime kadar bütün riskler tamamen ve eğer sözleşmede aksine hüküm yoksa alıcıya geçer.

(*) INCOTERMS 2010 DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILMIŞTIR.

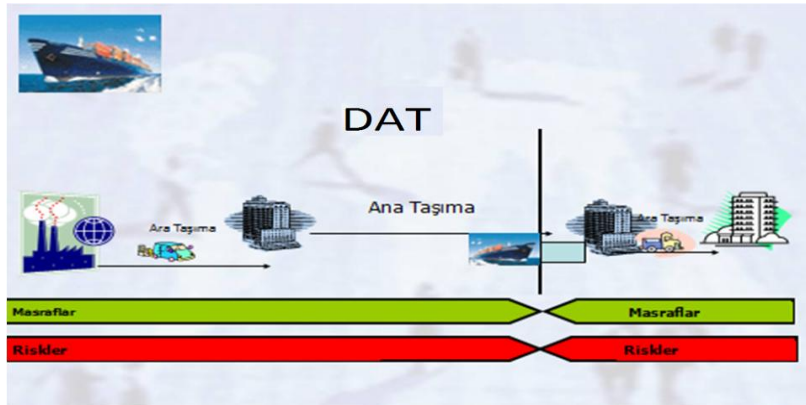
Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. İhracat ile ilgili tüm belgeleri düzenler ve gümrük masraflarını öder. Taşıma acentesi ile anlaşarak navlun bedelini öder. Malları alıcının ülkesinde daha önceden belirlenmiş tarih ve yerde alıcının emrine hazır tutarak teslimi gerçekleştirir. Teslime kadar risk, masraflar ve buna benzer diğer yükümlülükler satıcıya ait olacaktır.

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder. Malın ithali ile ilgili gerekli belgeleri düzenleyerek gümrük vergilerini öder. Malları önceden belirlenen tarihte varış yerinde teslim alır.

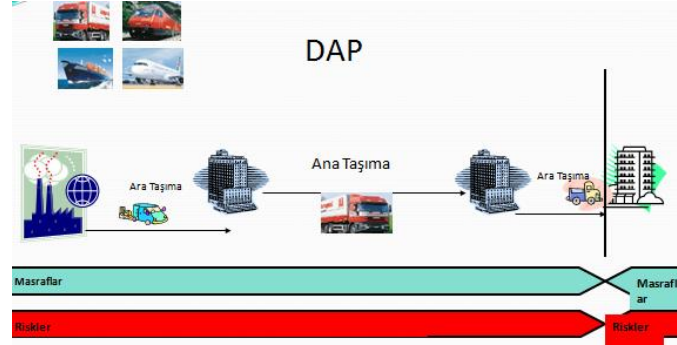
30.6.15. DAT – Delivered At Terminal - Terminalde Teslim

DAT Teslim Şekli, malların, taşıma vasıtasınca boşaltılmak üzere varış noktasında alıcıya sağlanması (teslim edilmesini) anlamına gelip, daha önceki DEQ klozunun yerini alıp, DEQ 'in aksine, multimodal (çoklu vasıta için) kullanılabilir.

30.6.16. DAP – Delivered At Place

DAP Teslim Şekli, malların, taşıma vasıtasınca boşaltılmak üzere belirtilen belirli bir noktada alıcıya sağlanması (teslim edilmesi) anlamına gelir. DAP daha önceki DAF, DES ve DDU ' nun yerini almıştır.

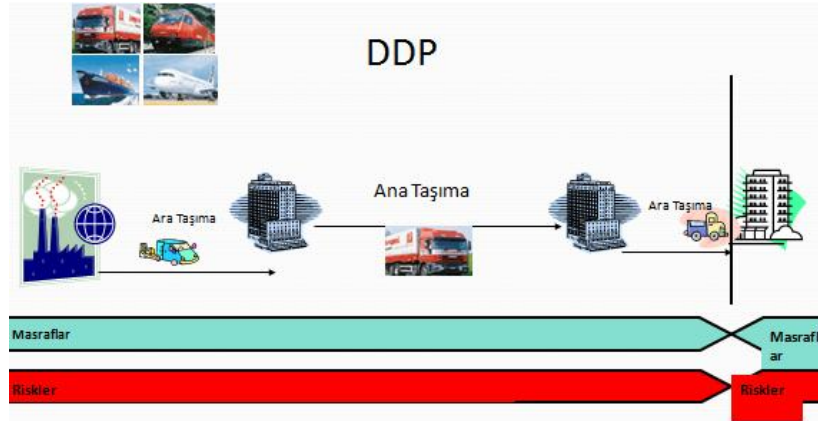

30.6.17. DDP Delivered Duty Paid - Vergileri Ödenmiş Teslim

Teslim Şeklinin Özellikleri: Bu teslim şeklinde DDU teslim şekli ile aynı prensiplere dayanır; ancak DDP teslim şeklinde satıcı birde gümrük vergilerini ödemek zorundadır. Alıcının ülkesindeki yerel bir satıcıdan farksız şekilde malları devreder.

Satıcının Sorumluluğu: Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar. Kendi ülkesinde ve Alıcı ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar. İhracat ve İthalat Gümrük işlemlerini tamamlar. Taşıyıcı aracı temin ederek navlun ücretini öder. Teslime kadar malla ilgili bütün masraflar ve riskler satıcıya aittir

Alıcının Sorumluluğu: Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder ve malları teslim alır.

30.7. SÖZLEŞMELERDE

“E” li ve “F” li Grumlarda Çıkış

“C” li ve “D” li Grumlarda varış ülkesi yazılır.

- Incoterms 2000 EXW İstanbul Bağcılar
- Incoterms 2000 FOB İstanbul Haydarpaşa
- Incoterms 2000 CIF Almanya Hamburg
- Incoterms 2000 DDP Almanya Duesseldorf

DIŞ TİCARETTE

KULLANILAN BELGELER

31. DIŞ TİCARET BELGELERİNİN KULLANIM AMACI

- Dış Ticarete malı Belgeler (Vesaik) temsil eder
- Dış Ticarete Belgeleri (genel itibariyle) ithalatçının talebi üzerine ihracatçı hazırlar, ödeme yöntemine göre ithalatçıya gönderir

32. DIŞ TİCARETTE KULLANILAN BELGELER

Faturalar

Paketleme Belgeleri

Sevk (Taşıma) Belgeleri

Serbest Dolaşım Belgeleri

Ürüne İlişkin Belgeler

Diğer Belgeler

32.1. FATURALAR

32.1.1. Proforma Fatura

- İhracatçının sipariş sırasında ithalatçıya gönderdiği teklif faturasıdır.
- Bu faturada, malın maliyeti, nitelikleri, miktarı, çeşitli nakil masrafları, satış ve teslim şekli ile faturanın geçerlilik süresi yazılıdır.
- Proforma fatura, hiçbir malî yükümlülük meydana getirmez. İhracatçının veya satıcının vermiş olduğu bu fatura karşılığında herhangi bir ödeme veya KDV söz konusu edilmez.

32.1.2. Ticari Fatura – Commercial Invoice

- Fatura, satılan bir malın cinsi, ismi, miktarı, birim satış fiyatı, teslim şekli ve toplam bedeli gibi bilgilerin beyan edildiği, satıcı tarafından alıcıya gönderilen bir hesap belgesidir.
- İhraç malları hazırlandıktan sonra düzenlenecek ilk belge faturadır. İhracatçı, anlaşmadan sonra malın miktarında, kalitesinde, ambalaj ve fiyatında bir değişiklik olmamışsa proforma faturadaki bilgileri aynen yazar. Eğer şartlarda değişiklik olmuşsa ticarî fatura yeni şartlar doğrultusunda düzenlenir.
- Bu fatura, diğer yükleme belgeleri için esas teşkil eder. Genellikle bir İngilizce ve bir Türkçe olmak üzere iki nüsha olarak düzenlenen Ticari Faturaların nüsha adedi taraflar arasındaki anlaşmaya göre değişebilmektedir. Bunun yanı sıra, ticari fatura; gümrükte gönderilen malların kontrolünde, ithalatçı tarafından teslim alınan malların kontrolünde ve ithalatçı tarafından yapılacak ödemede kullanılan önemli ve zorunlu bir belgedir.

32.1.3. Konsolosluk Onaylı Fatura (Certified Invoice)

- Onaylı fatura, ihracatçı tarafından ithalatçının ülkesinin konsolosluğuna onaylatılan ticari faturadır. Bazı ülkeler faturası konsolosluklarınca onaylanmamış malların ithaline izin vermezler. Onay, genellikle fatura konusu malların orijinine ilişkindir. Ancak konsolosluk onayı istenen hususların akreditifte belirtilmesi gerekir.
- Fatura tasdiki isteyen ülkelere bazıları: Cezayir, Fas, İran, Mısır, Suriye, Tunus, Ürdün, Lübnan

32.1.4. Türkçe Fatura

Yapılan ihracata ilişkin gümrüğe sunulmak ve daha sonra KDV iadesi işlemlerinde kullanılmak üzere hazırlanan faturadır.

32.1.5. Özel Fatura

Özel fatura, Türkiye’de ikamet etmeyenlere döviz karşılığında Türkiye’de ikamet etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda Katma Değer Vergisi İhracat İstisnası İzin Belgesine sahip mükellefler tarafından yapılan ve ihracat istisnası uygulanan satışlarda kullanılan faturadır

32.1.6. Navlun Faturası (Freight Invoice)

Navlunun satıcı (ihracatçı) tarafından ödenmesi durumunda, bunun konşimento üzerinde belirtilmesi gerekli ve bazen de zorunludur. Ancak bu belirtim yapılmamışsa, satıcı firmanın taşıyıcı firmadan bir navlun faturası olarak ithalatçı firmaya vermesi, ya da tahsil belgeleri arasına navlun faturasını da koyması gerekir. Navlun faturası malın ithal edildiği ülkede vergiye tabi kıymetinin tespitinde dikkate alınacak kıymet faktörlerinden birini oluşturur.

32.1.7. Ticari Faturalarda Bulunması Gereken Bilgiler

- Düzenlenme tarihi
- Alıcı ve satıcının adı ve adresi
- Sipariş veya anlaşma sayısı
- Malın tanımı, miktarı
- Malın birim ve toplam fiyatı
- Malın ağırlığı ambalaj numaraları
- Teslim ve ödeme şartları
- Yükleme ile ilgili detaylar
- Malın menşei

32.1.8. Fatura Hazırlanırken Dikkat Edilecek Noktalar

- İhracatçının adı, adresi, telefon, faksı, web sitesi e-maili tam olarak belirtilmelidir.
- İhracatçı açısından kimlik referansı olabilecek bilgiler yer almalıdır (vergi numarası gibi).
- Varsa alıcıdan ihracatçıya ulaşan siparişin referans numarası belirtilmelidir.
- Fatura kapsamında yer alan malların miktarı açıkça belirtilmelidir.
- Her bir miktara karşılık gelen malların tanımı, kolayca ayırt edilebilecek şekilde belirtilmeli ve bu malların ithalatçı ülkenin gümrük tarifesine uygun şekilde tarife numarası da bu bölümde yer almalıdır.
- Her bir malın birim fiyatı, taraflar arasında kabul edilen para birimi cinsinden belirtilmelidir.
- Birim fiyat üzerinden malın miktarına göre toplam değer yer almalıdır.
- Malın ulaşımını ihracatçı organize ediyorsa, malların ne şekilde teslim yerine ulaştırılacağı belirtilmelidir.
- Faturanın orijinal nüshaları tek imzalanmalıdır.
- İthalatçı ülkenin gümrük tarife numaralarına uygun şekilde malların pozisyon numaraları belirtilmelidir.
- Teslim adresi fatura adresinden farklı ise bu ayrıca belirtilmelidir.

32.2. PAKETLEME BELGELERİ

32.2.1. Çeki Listesi – Weight List

- Malın, fatura ve konşimentoda yazılı miktarlarının detaylı bir şekilde belirtilmesini temin etmek için düzenlenen bir belgedir.

- Her ambalaj içerisindeki malın brüt ve net ağırlığını belirtir. Hangi taşıta ne kadar mal yüklendiğini, her birim, paket, çuval vs. ağırlığı içermektedir. Özellikle hasar durumlarında sigorta tazminatının yerine getirilmesinde başvuru önemli belgelerden biridir. Uluslararası ticarete taraf olan kuruluşlarca istenen detayda düzenlenebilir. Gümrük idarelerince ve hasar halinde sigorta şirketlerince istenebilmektedir.

32.2.2. Koli Listesi - Packing List

- Her bir kolinin içinde bulunan ambalaj ve mal muhteviyatını ve ağırlığını belirten listelerdir.
- Yabancı gümrüklerde malın gümrük makamları tarafından örnekleme yöntemi ile kontrol edilmesine yaramaktadır. Ayrıca yabancı alıcılar ihracatçı tarafından kendilerine gönderilecek ambalaj listesine göre malları çeşitli perakende veya toptan satış yerlerine gönderebilmektedir. Ambalaj listeleri alıcının kendi iç dağıtımında bu açıdan yardımcı olmaktadır.

32.3. SEVK BELGELERİ (KONŞİMENTOLAR)

- Tır, uçak, tren veya gemi ile yapılan taşımacılıkta kullanılan ve malın taşımak üzere teslim alındığını ve varış noktasında konşimento sahibine teslim edileceğini gösteren kıymetli evrak niteliğinde bir belge

32.4. TAŞIMA BELGELERİ

- Deniz Yolu Konşimentosu (Bill of Lading)
- Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill)
- Demir Yolu Hamule Senedi (Rail Waybill)
- Kara Yolu Taşıma Senedi CMR

32.4.1. Deniz Yolu Konşimentosu (Bill of Lading)

Bu belge bir gemi şirketinin veya onun yetkili acentesinin veya yükleme limanında acentesi yoksa gemi kaptanının mali yükletene verdiği, emre ve nama düzenlenebilen ve belge konusu malların taşınmak üzere kabul edildiğini gösteren bir makbuz ve aynı zamanda yükleme kaydı konduğunda bir taşıma sözleşmesidir. Belirtilen malın mülkiyetini de temsil eder ve belgenin ciro edilmesiyle mal el değiştirir.

32.4.2. Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill)

Havayolu şirketlerince düzenlenen ve malları taşınmak üzere teslim alındığını gösteren makbuzdur. Mallar üzerinde tasarruf etme yetkisi vermez. Varış havalimanında gümrük işleminin tamamlanmasından sonra mallar belgede ismi yazılı alıcıya teslim edilir. Alıcı yerine alıcının bankası adına da düzenlenebilir. Bu durumda banka varis yerindeki havayolu şirketine vereceği yazılı talimatla malları alıcıya teslim ettirir.

32.4.3. Demir Yolu Hamule Senedi (Rail Waybill)

Trenle taşımacılıkta kullanılan taşıma belgesi olup "malların demiryolu ile taşınmasına ilişkin uluslararası anlaşma" (Convention Internationale Concernantle Transports Des Marchandises Par Chemins De Fer) - kısa adı CIM - anlaşmasına tabii olarak düzenlenir. Malların mülkiyetini temsil etmez, dolayısıyla ciro edilemez. Demiryolu idaresince belgenin gönderene verilisi sadece malin bir vagonu doldurması (Full Load) durumu ile kısıtlıdır. Aksi halde, yani bir gönderene ait malin vagon doldurmaması (Less Than Full Load) durumunda demiryolu idaresi hamule senedi vermez. Bu gibi hallerde malin bir taşıma komisyoncusuna teslim edilerek ondan nakliyeciyi makbuzu alınması gerekir. Komisyoncular aynı yöne mal gönderen satıcılardan teslim aldıkları malları gruplandırarak vagonları doldururlar ve demiryolu idarecilerinden kendi adlarına hamule senedi alırlar.

32.4.4. Kara Yolu Taşıma Senedi CMR

Uluslararası nitelikteki CMR (Convention Merchandises Routiers) anlaşmasının hükümlerini kabul eden ülkelerce kullanılan bir karayolu taşıma belgesidir ve taşımanın CMR hükümlerine göre yapıldığını gösterir. Navlun komisyoncusu veya taşımacılık şirketi tarafından alıcının adına düzenlenir. Malların belirtilen şartlarla taşınmak üzere, iyi durumda teslim alındığını ve taşıma sözleşmesinin yapıldığını gösteren hukuki bir delildir. Malların mülkiyetini temsil etmediğinden ciro edilemez.

32.4.5. Konşimentoda Bulunması Gereken Zorunlu Unsurlar

- Düzenleyen kimsenin imzası (Taşıyan veya onun yetkili kıldığı kişi)
- Taşıyanın adı ve soyadı veya ticaret unvanı
- Taşınan malın cinsi, ölçüsü (sayı, uzunluk vs.) markası ve diğer özelliklerine ait bilgiler
- Tanzim tarihi ve yeri
- Kaç nüsha olarak düzenlendiği

32.4.6. Taşıma Belgelerinde Dikkat Edilecek Hususlar

- Taşıyıcı firma veya acentesi tarafından düzenlemeli ve imzalanmalıdır.
- Malların sevk tarihi belirtilmelidir. Bu tarih,
- Tahsil belgelerinin bankaya verilmesi,
- Sigorta süresinin işlemeye başlaması,
- Malların hasara uğrama veya kaybolma risklerinin satıcıya mı alıcıya mı ait olduğunun belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.
- Taşıma belgeleri temiz olmalıdır. Yani taşıta yüklenen malların ambalajının bozuk, malların akıntılı sızıntılı vb. olduğuna dair bir ifade içermemelidir. Bu tür bir ifade içeren taşıma belgeleri "kirli" olarak kabul edilmektedir.
- Taşıma belgeleri bayat olmamalıdır. Yani,
- Zamanında alıcının eline ulaşmalıdır.
- Zamanında bankaya verilmelidir
- Taşıma belgeleri ihbar kaydını taşınmalıdır. Yani,
- Alıcı ya da adına hareket edenler "notify" bölümünde belirtilmelidir.
- Deniz konşimentolarında malların güverteye yüklendiği ifadesi yer almalıdır.
- Bazı taşıma belgeleri birden fazla orjinal set halinde düzenlenmektedir.
- Bu durumda her orjinal nüsha üzerine kaçınıcı nüsha olduğu belirtilmelidir. (1/3, 2/3, 3/3 gibi)
- Navlun'un ödenip ödenmediği belge üzerinde belirtilmelidir.

32.5. SERBEST DOLAŞIM BELGELERİ

- ATR
- EUR 1
- MENŞE ŞEHADETNAMEİ
- FORM A (ÖZEL MENŞE ŞEHADETNAMEİ)

32.5.1. ATR Dolaşım Belgesi

- Türkiye'de serbest dolaşımda bulunan sanayi ürünlerinin AB ülkelerinde de serbest dolaşımını sağlayan ya da Türk menşeli ürünlerin AB ülkelerine ithalinde belirli tavizlerden yararlanılmasını sağlayan belgelere ATR belgesi denilmektedir.
- ATR belgeleri firmalar tarafından tanzim edilip, Ticaret Odaları tarafından onaylanmakta ve ihracatın yapıldığı Gümrük idareleri tarafından vize edilmektedir.
- AB ülkelerinde serbest dolaşan sanayi ürünlerinin Türkiye'ye ithal edilmesi durumunda Türk gümrüklerinde de KDV dışında bir vergi tahsilâtı yapılmamaktadır veya gerekli tavizler sağlanmaktadır

Gümrük Birliğine Üye Ülkeler

- Türkiye	- Lüksemburg
- Almanya	- Portekiz
- Avusturya	- Yunanistan
- Belçika	- Polonya
- Danimarka	- Çek Cumh.
- Finlandiya	- Slovakya
- Fransa	- Macaristan
- Hollanda	- Slovenya
- İngiltere	- Litvanya
- İrlanda	- Letonya
- İspanya	- Estonya
- İsveç	- G.K. Rum K.
- İtalya	- Romanya
- Malta	- Bulgaristan

32.5.2. EUR-1 Belgesi

EFTA ülkeleri olan, İsviçre, Norveç, İzlanda ve Lihtenstein ile Serbest Ticaret Anlaşması yapılan karşılıklı ticarete gümrük indirim veya muafiyetinden yararlanmak için doldurulur.

Avrupa Birliği ülkelerine Tarım ürünleri ihracatında, eğer mal Türk menşeli ise yine EUR.1 Dolaşım Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

32.5.3. Serbest Ticaret Anlaşması Yaptığımız Ülkeler

31. EFTA ÜLKELERİ
32. İSVİÇRE
33. İZLANDA

34. NORVEÇ
35. LINCHESTEIN
36. İSRAİL
37. MAKEDONYA
38. HIRVATİSTAN
39. BOSNA VE HERSEK
40. FAS
41. FİLİSTİN
42. TUNUS
43. SURİYE
44. MISIR
45. ARNAVUTLUK

32.5.4. MENŞEİ ŞAHADETNAMESİ

Menşe şahadetnamesi, ihraç edilecek malın menşeiini yani üretildiği yeri, hangi ülkeye ait olduğunu gösteren belgedir.

İhracatçı tarafından ithalatçı ülkenin belirlediği şekilde hazırlanır. Ülkeler birbirinden yaptığı ithalatlarda ithal ürünlerinin hangi ülke menşeli olduğunu bilmek isterler. Çünkü ithalat işlemlerinde, ürünlerin menşeiine göre muameleye tabi tutulması gerekmektedir. Sağlık veya gümrük vergileri açısından Menşei Şahadetnamesi gereklidir. Örneğin, yabancı ülkelerde salgın hastalıkların baş gösterdiği durumlarda, o ülkeden ithalatın önlenmesi için ithalatçılardan malların kaynağını gösterecek belgeler istenebilir.

Menşe şahadetnamesi, ihracatçı tarafından hazırlandıktan sonra ihracatçının bağlı bulunduğu Ticaret Odası veya Sanayi Odası tarafından onaylanır. İthalatın yapılacağı ülkenin elçilik veya konsoloslğunca onaylandığı da olur.

Malların menşei, hangi ülkeye ait olduğu ithalatçı ülke tarafından uygulanarak gümrük vergisi oranlarını etkileyebilmektedir. Bu nedenle söz konusu belgeyi ithalatçı ülkenin talep ettiği biçimde dikkatlice ve doğru hazırlamak çok önemlidir.

32.5.5. FORM A (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Genel Preferanslar Sistemi – GSP, Gelişmekte Olan Ülkelerin ihraç mallarına Gelişmiş Ülkeler tarafından gümrükten muaf ya da indirimli oranlar uygulamak suretiyle rekabet gücü kazandırma imkânını sağlamaktadır.

Genel Preferanslar Sistemine dahil Japonya, Yeni Zelanda, Kanada, Avustralya, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ve Ukrayna'ya yapılacak Türk menşeli malların ihracatında bu ülkelerin uyguladığı gümrük indirimi/muafiyetinden yararlanabilmek için doldurulan bir belgedir. İhracat bu ülkelere yapılıyorsa Form A özel menşe şahadetnamesinin, Oda tasdikinden sonra, Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine de resmi tasdikinin yaptırılması gerekir.

32.5.6. Menşe Şahadetnamesinde Bulunması Gereken Bilgiler

- Gönderici
- Alıcı

- Malın Cinsi, Özelliği
- Ambalaj Şekli
- Koli Adedi, Kolilerin Marka ve Numarası
- Malın Net ve Brüt Ağırlığı
- Malın Yüklendiği Aracın İsmi ve Hareket Tarihi
- Yükleme Limanı ve Yükleme Yeri

33. ÜRÜNE GÖRE İSTENEN BELGELER

- CE SERTİFİKASI
- KONTROL BELGESİ
- ANALİZ BELGESİ
- STANDARDİZASYON BELGESİ
- SAĞLIK SERTİFİKASI
- BORSA BEYANNAMESİ
- VETERİNER RAPORU
- GARANTİ BELGESİ
- SİGORTA POLİÇESİ

33.1. CE Belgesi

- CE İşareti, Avrupa Birliği'nin, teknik mevzuat uyumu çerçevesinde 1985 yılında benimsediği Yeni Yaklaşım Politikası kapsamında hazırlanan Yeni Yaklaşım Direktifleri içerisinde yer alan ürünlerle ilgili olup, ürünlerin AB'nin ilgili direktiflerine uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren bir Birlik işaretidir.
- Yeni Yaklaşım Politikası kapsamında yayımlanan direktiflerde; ürünün tanımı, taşıdığı riskler, sahip olması gereken asgari güvenlik koşulları, uygunluk değerlendirme prosedürleri ayrıntılı bir şekilde belirlenmektedir.
- CE işareti, tüketiciye bir kalite güvencesi sağlamaz, yalnızca ürünün, asgari güvenlik koşullarına sahip olduğunu gösterir. CE İşareti, bir yandan tüketiciye ürünün güvenli olduğu bilgisini verirken, diğer taraftan, ticari açıdan, ürünlerin bir üye ülkeden diğerine dolaşımı sırasında bir çeşit pasaport işlevi görmektedir. Bu işareti taşıması gereken, Yeni Yaklaşım kapsamı bir ürünün, bir Avrupa Birliği ülkesine girişi için, üzerinde CE İşareti bulunması zorunludur.

Bir ürünün CE İşareti 'ni taşıması;

Güvenlik

Sağlık

Çevre

Tüketicinin korunması

ile ilgili temel koşulları yerine getirdiğini göstermekte ve o malın AB bünyesindeki ülkelerde hiçbir engelle karşılaşmaksızın dolaşımını sağlamaktadır. CE İşareti bir anlamda ürünler için teknik pasaport niteliğindedir.

33.1.1. CE İşaretleri Taşınması Zorunlu Ürün Grupları

- Alçak Gerilim
- Basit Basıncılı Kaplar
- Oyuncaklar
- İnşaat Malzemeleri
- Elektromanyetik Uyumluluk
- Makine Emniyeti
- Şahsi Koruma Teçhizatı
- Otomatik Olmayan Tartı Aletleri
- Vücuda Yerleştirilen Aktif Tıbbi Cihazlar
- Gaz Yakan Aletler
- Sıcak Su Kazanları
- Sivil Amaçlı Patlayıcı Maddeler
- Tıbbi Cihazlar
- Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipman, Koruyucu Cihaz ve Sistemler
- Gezi Yatları
- Asansörler
- Soğutma Cihazları
- Basıncılı Kaplar
- Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları
- In Vitro (IVD) Tıbbi Cihazları
- Radyo ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları
- Ambalaj ve Atık Paketleme

33.2. Kontrol Belgesi

- Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon mevzuatında belirlenmiş bazı tarım, kimya ürünlerinin ihracatında kullanılan bir denetim belgesidir.
- DTS 'ye (Dış Ticarete Standardizasyon) tabi ürünlerin ihracatında kullanılır. İhracatçı firma İhracat Kontrol Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvurarak parti no.su talep eder. Alınan parti no.su tüm ambalajlara eklenir. Daha sonra, kontrol dairesinin tayin ettiği ekspertiz tarafından kontrol ve analizi yapılmasının ardından malın DTS 'ye uygunluğunu gösterir belge ihracatçıya gümrüğe ibraz edilmek üzere verilir.

33.3. Uygunluk Belgesi

- Uygunluk denetimine tabi malları ithal etmek isteyen firmalar, bunların TSE tarafından belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek zorundadırlar.
- Mallar fiilen ithal edilmeden önce numuneleri alınmak ve TSE tarafından teste tabi tutulmak suretiyle bu uygunluk belgeleri verilmektedir.

- Test ve belgelendirme uygulaması, ithalat konusu malların, insan bitki ve hayvan sağlığı açısından zararlı bir etki taşımadığını, çevreye zarar vermediğini, güvenlik ve asayişle ilgili olumsuz etkilerinin bulunmadığını belgelemek amacını gütmektedir. Ayrıca tüketicinin korunması açısından da bu belgenin gerekliliğine inanılmaktadır. Standartlara uymayan malların ithalatına izin verilmemektedir.

33.4. Bitki Sağlık Sertifikası

Bitki ve bitkisel ürün ihracatçısının, satacağı ürünlerde hastalık, zararlı maddeler ve ilaç kalıntılarının bulunmadığını gösterir "Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası" adlı belgeyi temin etmesi gerekmektedir. Konu ile muhatap kurum, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarım İl Müdürlükleridir.

33.5. Hayvansal rnlerle İlgili Sağlık Sertifikası

İhracatçıların canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatında, bu ürünlerin insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan temiz olduğunu gösterir "Sağlık Sertifikaları'nı temin etmeleri gerekmektedir.

33.6. Ekspertiz Raporu

Eski eserlerin mevzuatı uyarınca eski eser türü taşıyan malların ihracı yasaktır. Ülkemizde ihraç edilen malın (Halı, hediyelik eşya, lle taşı, pipo ve makine) eski eser niteliğinde olup olmadığını ve cinsini belirlemek için ilgili mal, ihracatçının bağlı bulunduğu Odaca ekspertiz işlemine tabi tutulur. Oda görevlilerince kontrol edilen ihraç malı için bir rapor hazırlanarak onaylanır. Tanzim edilen raporun sureti Gümrük İdareleri'nce ibraz edilmek üzere ihracatçıya verilir.

33.7. İthal Lisansı

İthali yerli üretici açısından haksız rekabete yol açan bazı malların ithalinin Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından kotalar ile kısıtlanması dolayısıyla düzenlenen belgedir.

33.8. Gözetim Belgesi

İthali yerli üretici açısından haksız rekabete yol açan bazı malların ithalat miktarlarının ve değerlerinin izlenebilmesi açısından Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca düzenlenen belgedir.

33.9. Boykot/Kara Liste Sertifikası (Boycott / Black List Certificate)

Türkiye'den İsrail'e ve Türkiye'den Arap ülkelerine ihracat yapılırken bu ülkeler arasında savaş hali söz konusu olduğu için ticarete konu eşyanın karşılıklı olarak birbirlerinin kara sularından, hava sahasından geçmediğinin, taşıma araçlarının ihtilaf yaşadıkları ülke bandıralı ve bayraklı olmadığının beyanını talep ederler. İhracatçının bağlı olduğu Ticaret ve Sanayi Odası ile Taşıma Acentesi tarafından düzenlenir.

33.10. Dokuma – rme Kumaş-İplik Elyaf detay Beyanı (Woven Fabric Fiber Detail Sheet)

- Dokuma kumaşlarda Serbest dolaşıma kesin girişı yapılan malzemelerle alakalı yurt dışındaki üretici firma tarafından malzeme kıymetinin doğruluğunun tevsik edilmesi amacı ile düzenlenen evraktır.

- Örme kumaşlarda Serbest dolaşıma kesin girişi yapılan malzemelerle alakalı yurt dışındaki üretici firma tarafından malzeme kıymetinin doğruluğunun tespit edilmesi amacı ile düzenlenen evraktır.

33.11. Garanti Belgesi

- İmalatçı – üretici veya ithalatçıların, sattıkları, ürettikleri ve/veya ithal ettikleri mallar için düzenlenen ve malın garanti süresi içerisinde meydana gelebilecek arızalarının en az iki yıl süreyle veya özelliği nedeniyle belirlendiği ölçü birimi içerisinde, ücretsiz olarak yenisi ile değiştirilmesinin, tamirinin, bedel iadesinin veya bedel indiriminin taahhüt edildiğini ve satıcı ile tüketicinin yükümlülüklerini gösteren belgedir.
- İmalatçı- üretici veya ithalatçı firmalar, ürettikleri veya ithal ettikleri her cins ve/veya marka mal için, garanti belgelerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na onaylatmak zorundadırlar. Bakanlığın onayı bulunmayan garanti belgeleri geçersizdir.
- Garanti belgesi, üretici veya ithalatçıların, sattıkları, ürettikleri ve/veya ithal ettikleri mallar için düzenlenen ve tüketicie verilen bir belgedir.
- Bir üretici veya ithalatçının herhangi bir üründe garanti belgesi verebilmeniz için ise Sanayi Bakanlığından Bakım Onarım ve Servis Garantisi Belgesi alınması gerekmektedir. İthalat esnasında gümrüğe verilen belge de budur.
- Bakım Onarım ve Servis Garantisi Belgesi için genellikle gerekli ve daha önce alınması gereken bir başka belge de yine aynı Bakanlıktan temin edilen Satış Sonrası Hizmetleri Yeterlilik Belgesidir.

33.12. Koşer Sertifikası

Bir ihraç ürününün Musevi dinine uygunluğunu belgeleyen vesaidir. Burada ihraç ürünü özellikle gıda ürünleridir. Türkiye'de Hahambaşılık tarafından verilen bir belgedir. İthalatçı tarafından, koşer istendiğinde ihracatçı firmalar Türkiye Hahambaşılığı'na şahsen veya faksla müracaat ederler ve belirttikleri gıda maddeleriyle ilgili koşer sertifikasını talep ederler. Müracaat sırasında, söz konusu gıda ürününde hangi hammaddelerin kullanıldığı da belirtilir.

33.13. Radyasyon Belgesi

- İhraç edilecek tarım ürünlerinin hiç radyasyon içermediğini veya kabul edilebilir orandan daha fazla radyasyon içermediğini ispatlayan ve ihracatçı ülkenin bu konuda ölçüm yapmaya yetkili bir resmi kuruluşu tarafından düzenlenip ithalatçıya ulaştırılmak üzere ihracatçıya verilen bir belge niteliği taşır.
- Alıcı, talep ettiği tarım ürünü içinde belirli ağırlıktaki miktarın içerdiği radyasyon derecesini (bekerel) bildirir, fazlasını kabul etmez. İhracatçı bu belge ile sonucu kanıtlamış olur.
- AB ülkeleri, Türk ihracatçı firmalarından Çernobil nükleer kazası sebebiyle özellikle yaş doğa mantarı için bu belge istenmektedir. Bu belgenin ithalatçı firmalar tarafından talep edilmesi halinde ihracatçı firmalar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna bağlı Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi veya Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezine başvurarak söz konusu belgeyi temin ederler.

34. DİĞER BELGELER

- GÜMRÜK BEYANNAMESİ
- ATA KARNESİ
- SİGORTA POLİÇESİ
- BANKA TRANSFER DEKONTU
- KKDF DEKONTU
- DÂHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ

34.1. Gümrük Beyannamesi

- Gümrük Beyannamesi, ihracat ve ithalat işlemlerinde gümrük mevzuatı uyarınca doldurularak gümrük idaresine sunulan belgedir.
- Sekiz nüsha olarak düzenlenen Tek Tip Gümrük Beyannameleri, gönderen / ihracatçı, yükleme belgeleri, alıcı, malın gideceği ülke, teslim şekli vb gibi pek çok bilgiyi içermektedir.

34.2. A.T.A. Karneleri

1961 tarihli Brüksel İşbirliği Konseyi tarafından imzalanan Admission Temporary Agreement (A.T.A. Sözleşmesi) uyarınca belirlenmiş, dış ticarete konu malların kesin satışı haricinde yurt dışında bakım ve onarımlarını gördürmek veya fuar ve sergilerde sergiletmek üzere yurt dışına çıkarılmasında ithalat veya ihracatı üzerinden vergi alınmamasını sağlayan uluslar arası kabul görmüş belgedir.

Bu karneleri temin etmek için karne sahibinin veya vekilinin adını haiz bir dilekçe ile ilgili Ticaret ve Sanayi Odasına başvurması gerekir. Söz konusu belgeyi almak için düzenlenecek dilekçede mutlaka malın cinsi, miktarı ve değeri, malın ne amaçla ve hangi ülkelere götürüleceği belirtilecektir. Bu dilekçe ile birlikte, kişinin yetki belgesi, imza sirküleri, taahhütname, malın değerinin belli bir oranına karşılık gelen nakdi teminat veya banka teminat mektubu ve mal listesinin de verilmesi gerekecektir. Söz konusu mal listeleri malın gideceği ülke için 6, diğer ülkeler için ise 2'şer nüsha olarak düzenlenecektir. Karayolu ile yapılacak taşıma da transit geçilecek her ülke için ayrıca 2'şer nüsha mal listesinin de verilmesi söz konusu olacaktır. Söz konusu dilekçe ve diğer belgelerle Ticaret ve Sanayi Odasına başvuran şirket için, dilekçesine istinaden ilgili Oda tarafından "Geçici Kabul İçin Gümrük Geçiş Karnesi" düzenlenip verilir. Karne sahibi şirket de bu belge ile malını gümrükten çekecektir. Geçerlilik süreleri 1 yıl olan A.T.A. Karnelerinin her bir ülkeye girişte ve çıkışta o ülkenin ilgili gümrük idaresine ibraz edilip onaylatılması gerekmektedir.

34.3. Sigorta Belgesi

- Dış ticaret kapsamında taşınan malların yüklendikleri yerden ithalatçıya teslim edilecekleri ana kadar uğrayabilecekleri hasarlara veya avaryalara karşı sigorta edildiklerini gösteren belgedir.
- Nama, emre veya hamiline olarak düzenlenebilir ve ciro yoluyla devredilebilir.
- Bir sigorta poliçesi üzerinde, sigorta şirketinin ve sigortayı yaptıranın kimlik bilgileri, sigortanın konusu, sigortanın hangi riskleri kapsayacağı, sigorta bedeli, sigorta primi tutarı, ödeme tarihi ve yeri, poliçenin düzenlenme tarihi, uluslar arası taşıma firmasının unvanı, malın cinsi ve özellikleri, taşıma firmasıyla sevkiyat için belirlenen süre, malın taşıma firmasına nerede ve ne zaman teslim edileceği belirtilmektedir.

- UCP-500'ün 34. Maddesinin "f" fırcasına göre sigorta belgesinin kapsamı gereken minimum sigorta değeri malların CIF bedeli (ismi belirtilen varış limanına kadar mal bedeli+sigorta+navlun) veya CIP bedeli (ismi belirtilen varış yerine kadar taşıma ücreti ve sigorta ödenmiş) artı %10'dur.
- Sigorta poliçeleri ve sertifikaları arasında en çok kullanılan deniz sigorta poliçesidir.
- İhracatçı her mal gönderiminde nakliyeye ilişkin belgeleri arasında sigortacısından temin ettiği sigorta sertifikasını da hazırlar. Düzenli ihracat yapan ve deniz sigorta poliçesi kullanan ihracatçılar her mal gönderiminde ayrı bir poliçe hazırlamak yerine her ayın sonunda sigortacısına ay boyunca yaptığı sevkıyatın özetini gönderir.

34.4. Poliçe (Bill Of Exchange/Draft)

Bu belge belirlenmiş bir sürenin sonunda veya vadede, cinsi ve tutarı belirlenmiş bir meblağın belirli bir lehbara ödenmesi için keşidecinin muhataba verdiği yazılı nitelik taşıyan şartsız bir ödeme emridir. Bir poliçede daima keşideci (drawer), lehdar ve muhatap (drawee) olmak üzere üçlü bir ilişki söz konusudur. Kıymetli evrak niteliğine sahip bir kambiyo senedir ayrıca poliçeler şekil şartlarına haiz evraklardır. Poliçede, "düzenlendiği dilde poliçe sözcüğünü içerir-draft- kelimesi", "ödenek kiş-i-drawer", "döviz cinsi ve tutarı", "keşide yeri ve tarihi", "keşidecinin kimlik bilgileri" ve "vade" unsurları mutlaka yer almaktadır.

34.5. Banka Transfer Dekontu

Vadesiz ödemelerde malzemenin kıymetinin yurtdışındaki ihracatçı ülkeye gönderildiğini ispat eden belgedir.

34.6. KKDF Dekontu

Vadeli ithalatlarda (Vadeli Akreditif, Kabul Kredili Ödeme ve Mal Mukabili Ödeme) gümrüğe bankalar aracılığıyla KKDF (Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu) ödenir ve karşılığında alınan dekont ithalat işlemleri esnasında gümrüğe ibraz edilir. Malzeme Fatura tutarının Döviz Alış kuru ile hesaplanmış matrahın %3 'dür

